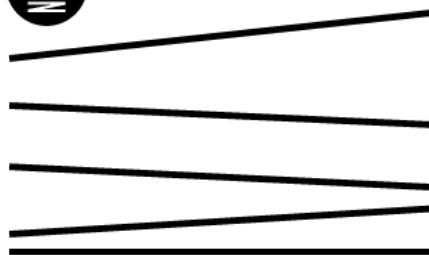

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) Author(s):	Shakespeare, William.; oversatte af P. Foersom.
Titel Title:	<u>William Shakspeare's Dramatiske Værker</u>
Alternativ titel Alternative title:	Dramatiske Værker.
Udgavebetegnelse Edition Statement:	3. Udg. /
Bindbetegnelse Volume Statement:	Vol. 6
Udgivet år og sted Publication time and place:	Kjøbenhavn : Schubothe, 1861-1873
Fysiske størrelse Physical extent:	Del 1-18 i 16 bd.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

56,- 150,- 8°

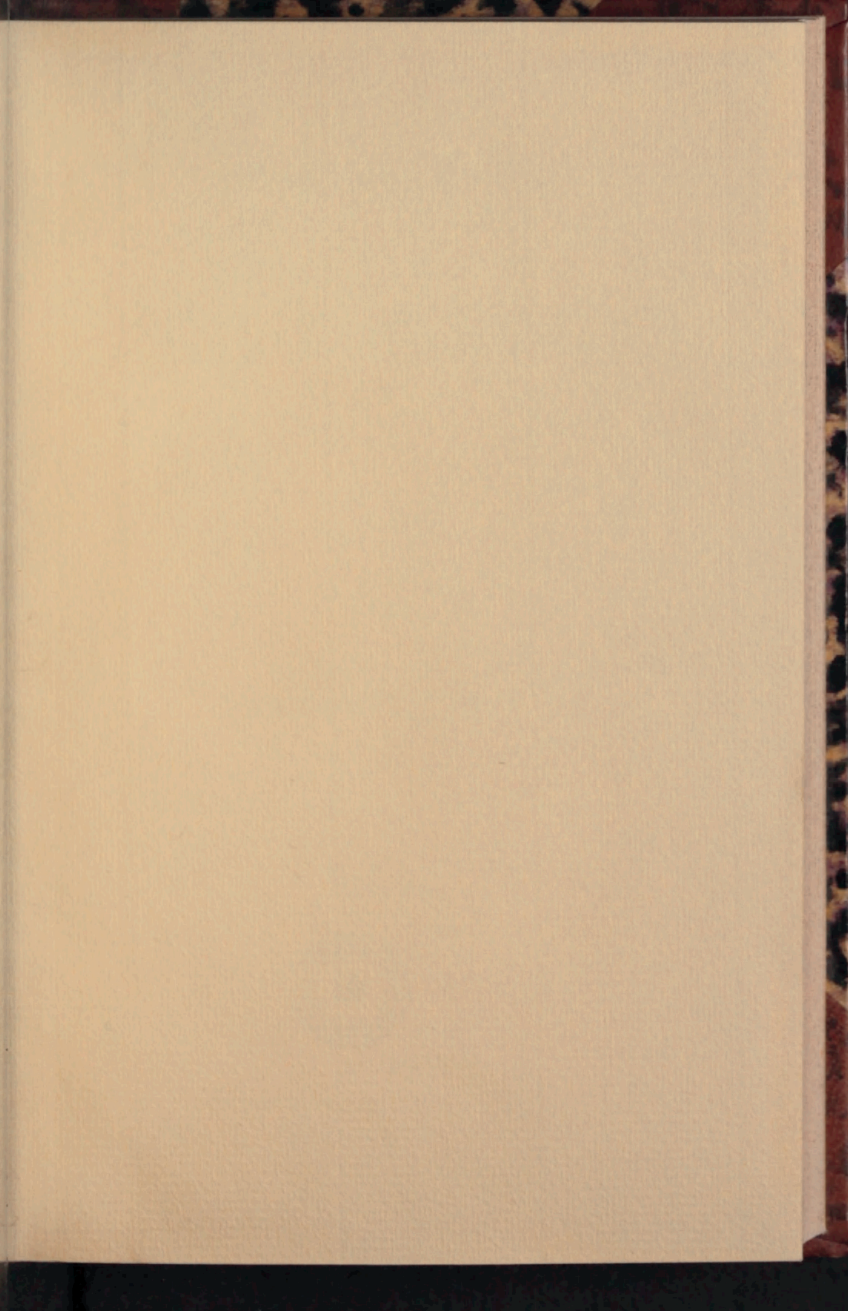
DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 56 8°

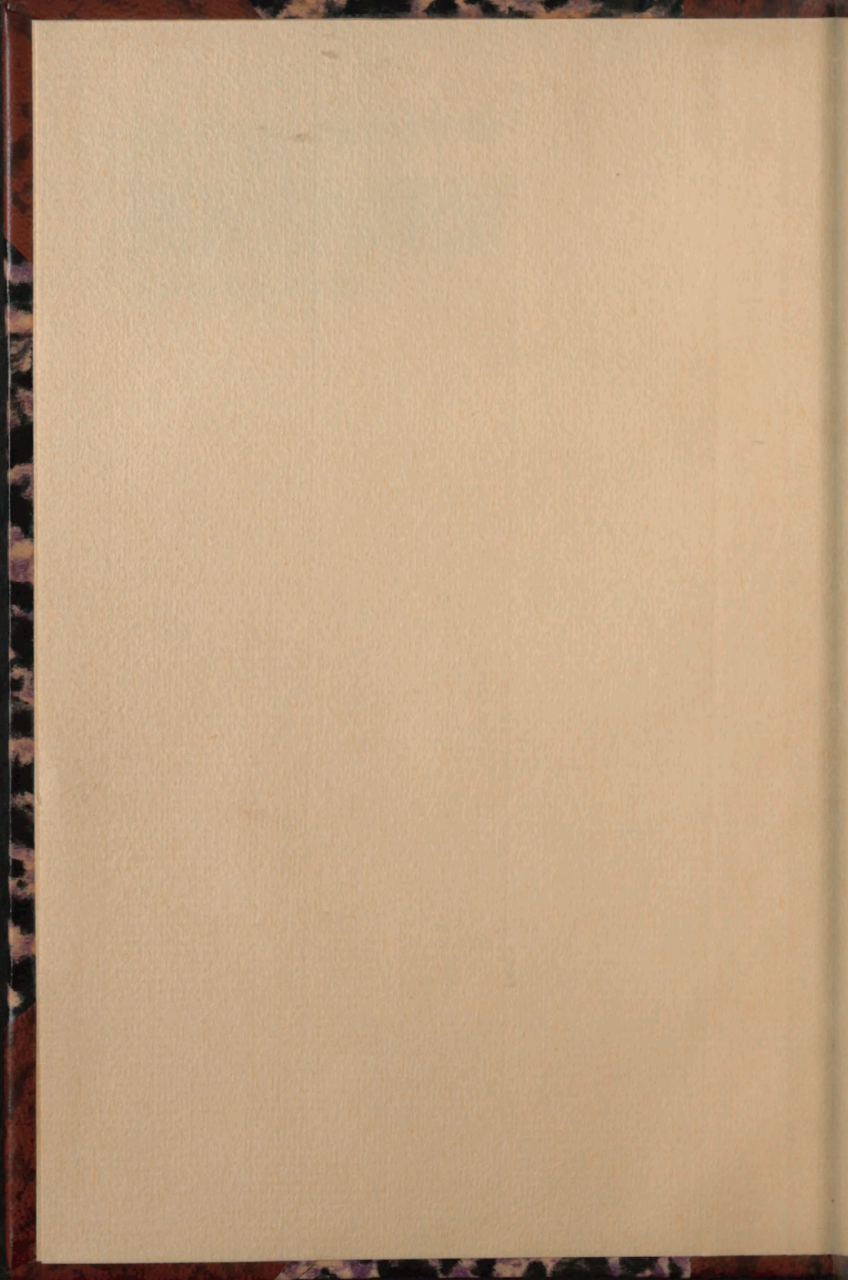

1 1 56 0 8 01057 6

+Rex

6611165

Tramatic Letter

1871

P. Jackson of 600, Cambridge

1871

1871

1871

1871

7618

William Shakspeare's
Dramatiske Værker,

oversatte

af

P. Foersom og Edo. Lembocke.

Sjette Del.

Kjøbenhavn.

Forlagt af J. H. Schubothes Boghandel.
Trykt i Græbes Bogtrykkeri.

1865.

William Shakspeare's

Dramatiske Værker,

oversatte

af

Edo. Lembocke.

Første Del.

Kjøbenhavn.

Forlagt af J. H. Schubothes Boghandel.

Trykt i Græbes Bogtrykkeri.

1865.

Collegium Mathematicum

Trigonometria

Trigonometria

Trigonometria

Trigonometria

Trigonometria

Forord.

Den Oversættelse af Shakspeare, hvoraf Begyndelsen her fremtræder, skulde indbefatte alle de Stykker, der ikke ere oversatte af Foersom. Den udkommer som en særskilt Udgave; men den vil tillige saavel med Hensyn til Behandlingsmaade og Andretning som med Hensyn til ydre Udstyrelse slutte sig som Fortsættelse til de udkomne 5 Dele. Jeg haaber at kunne fuldføre 3 til 4 Stykker om Aaret, og da jeg troer, at adskillige Læsere ønske ikke at see Oversættelsen af Nystspillene opsat altfor længe, tænker jeg at lade Tragedier og Nystspil følge imellem hverandre uden bestemt Orden.

Kjøbenhavn i April 1865.

Edo. Lemcke.

Kong Johan.

Personer.

Kong Johan.

Prinds Henrik, hans Søn, siden Kong Henrik den Tredie.

Arthur, Hertug af Bretagne, Søn af Godfred, Kong Johans ældre Broder.

William Mareshall, Jarl af Pembroke.

Godfred Fitz-Peter, Jarl af Essex, Overdommer i England.

William Longsword, Jarl af Salisbury.

Robert Bigot, Jarl af Norfolk.

Hubert de Burgh, Kongens Kammervend.

Robert Faulconbridge, Søn af Herr Robert Faulconbridge.

Philip Faulconbridge, hans Halvbroder, uægte Søn af Kong Richard Løvehjerte.

Jacob Gurney, Tjener hos Fru Faulconbridge.

Peter af Pomfret, en Spaamand.

Philip, Konge af Frankrig.

Louis, Dauphin.

Erkehertugen af Østerrig.

Kardinal Pandulfo, Paven's Legat.

Melun, fransk Adelsmand.

Chatillon, Sendebud fra Frankrig til Kong Johan.

Eleonore, Kong Henrik den Andens Enke, Kong Johans Moder.

Constance, Arthurs Moder.

Blanca, Datter af Kong Alfonso af Castilien, Kong Johans Søsterdatter.

Fru Faulconbridge, Moder til Philip og Robert Faulconbridge.

Adels herrer, Damer, Borgere i Angiers, en Sherif, Herolder, Hovedsmænd, Krigssjolk, Sendebud, Følge.

Handlingen foregaaer dels i England, dels i Frankrig.

Første Act.

Første Scene.

Northampton. Sal i Slottet.

(Kong Johan, Dronning Eleonore, Pembroke, Essex, Salisbury, Chatillon og flere komme ind.)

Kong Johan.

Au, Chatillon, hvad vil os Frankrigs Konge?

Chatillon.

Saa taler Frankrigs Konge, næst sin Hilsen, ved mig til Englands laante Majestæt.

Eleonore.

En sær Indledning: „laante Majestæt!“

Kong Johan.

Uds, kjære Moder! hør hans Grinde.

Chatillon.

Philip af Frankrig gjør med fuld god Ret paa din afdøde Broder Gotfreds Søn, Arthur Plantagenets Begne lovligt Krav paa denne stjerne med alt dens Biland, paa Irland, Maine, Touraine, Anjou, Poitiers, og byder dig at lægge ned det Sværd, som raader uden Ret i disse Lande, og give flux ung Arthur det ihænde, din Frænde og din rette Herre Konge.

Kong Johan.

Hvad bliver Følgen, om vi nægte dette?

Chatillon.

Bild, blodig Krig vil da med trodsigt Magtbud
tiltvinge sig den Ret, som Tvang forholder.

Kong Johan.

Her har vi Krig for Krig og Blod for Blod
og Tvang for Tvang, svar Frankrigs Konge det.

Chatillon.

Saa tag af mig min Konges Feidebud;
thi dermed er min Sendelse tilende.

Kong Johan.

Bring du ham mit og drag saa bort i Fred;
vær du som Lynets Glimt for Frankrigs Dine;
thi før du kan forkynde der mit Komme,
skal mine Stykkers Torden høres der.

Nu gaa! vær du vor Brede's Krigstrompet,
for Eders eget Fald et stummelt Varsel. —

Giv ham paa Veien Hædersfølge med; —
besørg det, Pembroke! — Chatillon, Farvel! —

(Chatillon og Pembroke gaae.)

Eleonore.

Seer du, min Søn, hvad jeg har altid sagt?

Constances Vrespyge hviler ei,
for hun har ægget Frankrig og Alverden
til Kamp for hendes Arthurs Sag og Ret.

Det kunde have været forebygget
og bilagt med det Gode saare let,
mens nu to Kongerigers hele Magt
maa stille Trætten frygteligt og blodigt.

Kong Johan.

Besiddelsen og Retten er hos os.

Eleonore.

Besiddelsen er din langt meer end Netten,
hvis ei, var du og jeg helt ilde stedt;
det hvister min Veridsthed i dit Dre;
kun du og jeg og Himlen skal det høre.

(Sherifen af Northumberland kommer ind og taler sagte med

Essex.)

Essex.

Min Konge, her er bragt for Eders Domstol
fra Landet den forunderligste Tvist,
jeg nogentid har hørt om; skal jeg give
dem Afgang? —

Kong Johan.

Lad dem komme! —

(Sherifen gaaer.)

Vore Klostre

og vore Abbedier maa betale,
hvad denne Feide koster. —

(Sherifen kommer tilbage med Robert Faulconbridge og Philip,
hans Slegfredbroder.)

Hvem er I?

Bastarden.

En Adelsmand og Eders fuldtro Tjener,
født i Northamptonshire, den ældste Søn,
saavidt jeg troer, af Robert Faulconbridge,
en Krigsmand, der fik Ridderflag paa Valen
af Lovehjertes Hædershaand.

Kong Johan.

Og du?

Robert.

Den samme Faulconbridges Søn og Arving.

Kong Johan.

Er han den ældste Søn, og du er Arving?

J har da sagtens ikke samme Moder?

Bastarden.

En Moder sikkert, høie Konge; det er velbekjendt, og, som jeg troer, een Fader; men fuld og sikker Kundskab i den Sag kan J kun faae hos Himlen og min Moder; jeg er i Tvivl, som hver Mands Søn kan være.

Eleonore.

Fy, plumpe Svend! du haaner jo din Moder og krænker hendes Ære med din Mistro.

Bastarden.

Jeg, Frue? Nei, jeg har ei Grund dertil; Det er min Broders Paastand, ikke min; beviser han den, koster det mig mindst femhundred Pund om Aaret. — Gud bevare min Moders Ære og mit Guds dertil!

Kong Johan.

En djærv og dygtig Svend! — Hvorfor gjør han, som yngre, Fordring paa din Arv?

Bastarden.

Jeg veed ei

hvorfor, undtagen for at vinde Godset.

Men han har sigtet mig for Slegfredbyrd.

Om jeg er ægte født, hvad eller ikke,

den Sag jeg lægger paa min Moders Hoved;

men, at jeg er saa vel født, Herre Konge, —

Gud signe den, der paatog sig den Umag, —

betragt os begge her og døm saa selv.

Har gamle Ridder Robert avlet os,

er han vor Fader, og er denne Søn

ham lig, — o gamle Fader, Ridder Robert!
 paa mine Knæ jeg takker inderlig
 Vorherre for, at ei jeg ligner dig.

Kong Johan.

Ei, hvilken Galning fik vi der paa Halsen?

Eleonore.

Han har et Træk af Lovhjertes Afsyn,
 i Klangen af hans Røst er der et Slægtskab; —
 sig, læser du ei Lighed med min Søn
 i denne Svends storladne Skikkelse?

Kong Johan.

Mit Blik har vogtet nøie paa hans Lader:
 fuldkomment Richard lig. — Sig frem, du der,
 hvi gjør du Fordring paa din Broders Gods?

Bastarden.

Forði han har kun, ligesom min Fader,
 Halvdelen af et Ansigt; for det Halvsjæes
 begjærer han mit hele Gods, en Styver
 med et halvt Ansigt for fem hundred Pund.

Robert.

Min høie Konge! mens min Fader leved,
 benyttet Eders Broder tidt min Fader, —

Bastarden.

Ei! dermed faaer du ei mit Gods; fortæl,
 hvorledes han benyttede min Moder.

Robert.

— og sendte ham engang i Grinde
 til Tydskland for at underhandle der
 med Keiseren om Ting af Vigtighed;
 nu nytted Kongen hans Traværelse
 og boede i hans Hus imidlertid;
 hvad der han vandt, jeg blues ved at sige;

men Sandhed er dog Sandhed. Land og Hav
adskilte vidt min Fader fra min Moder, —
det har jeg hørt min Fader sige selv, —
da denne raske Herre der blev avlet.

Han stænkede paa sin Dødsfæng mig sit Guds
ved Testament, og døde i den Tro,
at denne var min Moders Søn, ei hans;
og hvis han var det, kom han da til Verden
samfulde fjorten Uger førend Tiden.

Derfor, min Konge, giv mig nu, hvad mit er,
min Faders Guds, saa var min Faders Villie.

Kong Johan.

Din Broder, gode Ven, er ægte født,
i Ægtestab født af din Faders Hustru;
om hun har spillet falsk, er Feilen hendes,
en Feil, som hver en Mand er udsat for,
der tager sig en Hustru. Sig mig, hvis
min Broder, der jo havde, som du siger,
Uleiligheden med ham, havde krævet
ham af din Fader som sin Søn, da kunde
din Fader, gode Ven, tilvisse hævdet
den Rals født af hans Ro mod hele Verden;
tilvisse kunde han; og om han var
min Broders, kunde dog min Broder ikke
paaftaae sin Ret, og heller ei din Fader
fornægte ham, skjøndt han var ikke hans.
Den Sag er klar. Min Moders Søn har avlet
din Faders Arving, og din Faders Arving
maa faae din Faders Guds.

Robert.

Formaaer min Faders

Beslutning ei at gjøre arveløst
det Barn, som ei er hans?

Bastarden.

Jeg skulde troe,
ei meer, end hans Beslutning har formaaet
at avle mig.

Eleonore.

Hvad vil du være helst — en Faulconbridge,
din Broder lig, og nyde Godsæt — eller
for hele Verden Løvehjertes Søn,
en Herre, stor af Byrd, men uden Gods?

Bastarden.

Min Frue, var min Broder stabt som jeg,
og jeg som han og lignede Herr Robert;
var mine Ven to slige Pibestikke,
og mine Arme fyldte Maleskind,
mit Ansigt tyndt, saa knap jeg turde fæste
en Rose ved mit Dre, for at Folk
ei skulde sige: „See, der gaaer Trestilling!“ —
hvis jeg var saadan stabt og dertil Arving
til hele Godsæt, — gid jeg aldrig komme
herfra, om ei jeg gav hver Fodbred bort
kun for mit eget Ansigt her at bære; —
Herr Robert gad for ingen Pris jeg være.

Eleonore.

Jeg lider dig; sig, vil du miste Godsæt,
afstaae din Arv til ham og følge mig?
jeg er en Krigsmand nu, paa Vei til Frankrig.

Bastarden.

Broder, tag du mit Gods, jeg ta'er min Lykke;
dit Ansigt vandt femhundred Pund om Aaret;

dog med fem Penning var det dyrt betalt. —
Min Dronning, jeg vil følge Jer til Døden.

Eleonore.

Jeg saae dog helst, du gif foran mig did.

Bastarden.

Hos os paa Landet er det Skik at vige
for vore Overmænd.

Kong Johan.

Hvad er dit Navn?

Bastarden.

Philip, min Konge, saa begynder det,
gamle Herr Roberts Hustrus ældste Søn.

Kong Johan.

Fra nu af bær dens Navn, hvis Træk du bærer;
tnæl, Philip, men staa op med større Hæder;
staa op, Herr Richard og Plantagenet!

Bastarden.

Broder paa Mødresiden, giv mig Haanden.
Min Fader gav mig Vre, din gav Gods.
Laf see den Stund, Dag eller Nat, da jeg
blev til, imens Herr Robert var paa Reise.

Eleonore.

Plantagenet i Sind og Skind! jeg er
din Bedstemoder, Richard; kald mig det.

Bastarden.

Bed Slumpetræf, ei paa den rette Wei.

Hvad gjør det? lidt paa tværs, lidt avet om,
ad Vindvet eller gennem Gluggen ind;
den gaaer ved Nat, som frygter Solens Skin,
man har jo, hvad man har, hvordan det kom.
Nær eller fjernt, den stød dog bedst, som vandt,
og jeg er jeg, hvordan min Byrd jeg fandt.

Kong Johan.

Gaa, Faulconbridge; for dig det søler sig;
en jordløs Ridder gjør til Jordbrot dig. —
Kom, Frue, Richard, kom! det er alt silde;
til Frankrig, der er ingen Tid at spille.

Bastarden.

Farvel, min Broder! Lykken med dig være,
for du til Verden kom i Tugt og Ære.

(Alle gaae undtagen Bastarden.)

En Fodbred Rang og Ære meer end før,
men mangen, mangen Fodbred Jord desmindre.
Naa! nu kan jeg da gjøre hver en Else
til naadig Frue strax. — „God Dag, Herr Richard!“ —
„Tak, Tak, min Knøs!“ — og hvis hans Navn er Sorgen,
saa kalder jeg ham Peter. Nybagt Rang
forglemmer Navne. Det er for opmærksomt,
for kammeratligt ved min Standsforandring. —
Saa sidder den bereiste Mand tilbords
hos min Velbaarenhed med sin Landstikker.
Naar min velbaarne Mave vel er mæt,
jeg stanger mine Tænder og udspørger
den fine Mand om fjerne Landes Skik. —
„Min bedste Herre,“ saa begynder jeg
med Albuen paa Bordet, „tør jeg bede,“ —
det er Spørgsmaalet, og saa kommer Svaret
ret som en A. B. C. Bog: „O, min Herre,“
saa siger Svaret: „J har at befale;
som J behager; jeg er Eders Tjener.“ —
„Nei, Herre,“ siger Spørgsmaal, „jeg er Eders,“
saadan, før Svaret veed, hvad Spørgsmaal vil,
undtagen at udstifte Høfligheder,
med Snak om Alper og om Appenniner

om Pyrenæerne og Floden Po
 det trækker ud saa jevnt til Nadværd. Men det er høivelbaaren Selstabstone, just skabt for Folk, der vil tilveirs, som jeg; thi den er kun en Slegfredsøn af Tiden der ei har Smagen af den fine Tone, — jeg er det, om jeg har den eller ei, — og det ei blot i Klæder og i Skif, udbortes Væsen, ydre Prydelser, men i den indre Drift til at freden se sød, sød, sød Gift for Tidens Læffertand: det vil jeg lære, ei for at bedrage, men for at værgе mig imod Bedrag; thi det vil jevne mig min Vei til Høihed. — Hvem kommer der i Ridebragt saa skyndsomt? et Skjorte-Ildud! har hun ei en Mand, der blæse kan i Horn for hendes Komme.

(Fru Faulconbridge og Jacob Gurney komme.)

Hvad nu! det er min Moder! — Gi, min Frue, hvad bringer Jer saa hastigt hid til Hove?

Fru Faulconbridge.

Hvor er den Knægt, din Broder? hvor er han, der holder Klapjagt paa sin Moders Gre?

Bastarden.

Min Broder? gamle Ridder Roberts Søn? Rolbrand den Fette? han, den stærke Mand? er det Herr Roberts Søn, I leder efter?

Fru Faulconbridge.

Herr Roberts Søn! Ja vel, næsvise Dreng! Herr Roberts Søn; hvi spotter du Herr Robert? han er Herr Roberts Søn; det er du med.

Bastarden.

Hør Jacob, lad os være lidt i Enrum.

Gurney.

Ja gjerne, Philip.

Bastarden.

Philip? — Graaspurv! — Jacob,
om lidt skal du faae Nyt at høre.

(Jacob Gurney gaaer.)

Fru,

jeg er ei gamle Ridder Roberts Søn;

Herr Robert kunde spise paa Langfredag

sin Del i mig og dog ei bryde Fasten.

Herr Robert kunde være god for sig;

men kunde, ærligt talt, han være Fader

til mig? det var Herr Robert ikke Mand for.

Vi kjende nok hans Arbeid. — Derfor sig mig,

min Moder, hvem jeg skylder disse Lemmer?

Herr Robert har ei Del i dette Ben.

Fru Faulconbridge.

Er du i Ledtog med din Broder, du,

som skulde for din egen Fordels Skyld

min Ære just forsvare? Hvad betyder

den Spydhighed, ugudelige Skjelm?

Bastarden.

Nei Ridder, Moder, Ridder maa du sige;

her paa min Skulder har jeg Ridderslaget.

Men Moder, jeg er ei Herr Roberts Søn;

Herr Robert og mit Guds har jeg mig frasagt,

mit Navn, min ægte Byrd — Alt er forbi.

Derfor, min Moder, nævn mig nu min Fader;

en dygtig Mand, saa haaber jeg. Hvem var han?

Fru Faulconbridge.

Har du fornægtet Navnet Faulconbridge?

Bastarden.

Saa hjerteligt, som jeg fornægter Djævlén.

Fru Faulconbridge.

Kong Richard Løvehjerte var din Fader.

Forsørt af Kongens lange, stærke Beilen

jeg Plads ham stænked i min Husbonds Seng, —

O Gud, tilregn mig ikke denne Synd! —

og du er Frugten af min svare Brøde,

hvortil jeg i min Svaghed lod mig nøde.

Bastarden.

Bed Himlen! hvis paany jeg stulde sødes,
en bedre Fader ønsked jeg mig aldrig.

Der er i Verden Synder, som har Fribrev,

saaledes din. Din Synd var ikke Daarskab;

du maatte lægge Hjertet for hans Fod, —

en Hylbingsstat til Elftovs stærke Magt.

Imod hans vilde, mageløse Kraft

den tjæffe Løve voved ei at stride

og værged ei sit kongelige Hjerte

mod Richards Haand. Den som kan røve Hjerter

med Magt fra Løver, vinder let en Kvindes.

Moder, jeg takker dig for denne Fader.

Den, som tør sige, du har ei gjort vel,

til Helved sender jeg paa Stand hans Sjæl.

Rom, følg mig til min Slægt; den vidne vil,

at det var Synd, om ei du havde soiet

Kong Richards Lyst den Stund, da jeg blev til;

har Nogen Andet sagt, da har han løiet.

(de gaae.)

Anden Act.

Første Scene.

Frankrig. Udenfor Angiers Porte.

(Fra den ene Side kommer Erkehertugen af Østerrig med Krigsfolk, fra den anden Side Kong Philip af Frankrig med Krigsfolk, Louis, Constance, Arthur med Følge.)

Louis.

Vel mødt ved Angiers, Østrigs tappre Hertug. —

Arthur, din store Stammefader, Richard,

som røved Løvens Hjerter og som stred

i Palæstina Korsfættets Krige, fandt

en tidlig Grav ved denne tappre Hertug.

Og for at give Bod til Richards Æt

er han paa vor Begjæring kommen hid

at lade for din Sag sit Banner vaie

og tugte strengt Kronrøveren af England,

Johan, din unaturlige Farbroder. —

Omsavn ham, elst ham, byd ham hid Velkommen.

Arthur.

Gud vil Jer Løvehjertes Drab tilgive,

fordi hans Æt I stjænkter Liv paaany,

bestyggende dens Ret med Krigens Vinger.

Svag er den Haand, jeg rækker Jer til Velkomst,

men Hjertet af ustrømtet Benstak fuldt.

Velkommen, Hertug, her for Angiers Porte.

Louis.

En herlig Dreng! hvem vil ei staae dig bi!

Erkehertugen.

Med dette hjertelige Kys besegler

jeg paa din Kind den Kjærlighedens Pagt,
 at til mit Hjem jeg vil ei komme meer,
 før Angiers og den Ret, du har i Frankrig,
 med samt den blege, dødningshvide Strand,
 der støder Havet, naar med Brøl det stiger,
 tilbage med sin Fod og indestænger
 sit Dlands Mænd for andre Landes Samkvem,
 før Engeland, det havomgjærde,
 med Bølgers Mur til Bolværk, altid trygt
 og tillidsfuldt mod Fremmedes Begjær,
 før dette Vestens yderligste Hjørne
 som Konge hilser dig, før vil jeg ikke
 paa Hjemmet tænke, Barn, men løste Skjold.

Constance.

O, tag hans Moders Tak, en Enkes Tak,
 til Eders stærke Haand har styrket ham
 til bedre Vederlag for Eders Venstab.

Erkehertugen.

Guds Fred er jo med dem, som løste Sværd
 i saadan hjærlig og retfærdig Strid.

Kong Philip.

Nu vel, til Bærket da! vort Skjts skal stilles
 mod Panden af den By, der byder Trods.
 Kald vore mest erfarne Krigsmænd hid,
 lad dem udtænke, hvad os bedst kan baade.
 Skal vore Ben for denne Stad vi lægge
 skal til dens Torv i Franskmænds Blod vi vade,
 den skal dog gives dette Barn ivold.

Constance.

Vi dog paa Svar fra Eders Sendebud;
 plet ei unødigt Eders Sværd med Blod.
 Maasfee fra England Chatillon kan bringe

i Fred den Ret, vi her med Krig begjære;
 da vil vi angre hver en Draabe Blod,
 som Isfind har med Uret udgydt her.

(Chatillon kommer.)

Kong Philip.

See, Frue, hvilket Under! Chatillon,
 vort Sendebud, kom, som I ønskede det. —
 Meld kortelig, hvad Englands Konge svarer.
 Vi vente her paa dig; tal Chatillon!

Chatillon.

Lad fare sli­g en usel Stads Beleiring,
 og reis al Ederes Magt til større Daad;
 thi Englands Konge, harmfuld ved den Fordring,
 I gjorde ham med Rette, soer i Harnist.
 Modvinde sinkede mig, og gav ham Tid til
 at lande med sin Hær i samme Stund
 som jeg; hans Tog gaaer løs paa denne Stad;
 hans Magt er stor, hans Krigsmænd freidige.
 Med ham er Dronningmoderen i Følge,
 en Ate, der til Blod og Kamp ham ægger,
 og hendes Frænke, Blanca af Castilien,
 dertil en Slegsfredson af salig Kongen,
 og hvert ustyrligt Hoved, Landet eier,
 en vild, forvoven Eventyrerslof
 med Somfrukinder og med Drageglubstshed,
 som folgte deres Arvegods i Hjemmet
 og bære stolt paa Ryggen deres Odel,
 for her at friste deres nye Lykke.
 En mere udsøgt Flok af Bovehalse,
 end Englands Snekker nu har oversjort,
 har aldrig svømmet paa de høie Bølger
 til Christenhedens Rædsel og Fortræd.

(Man hører Trommer.)

Men deres frække Trommer standse mig
i min Beretning; hør, der har vi dem
til Underhandling eller Strid; bered Jer.

Kong Philip.

Hvor høist uventet kommer os det Tog!

Erkehertugen.

Jo meer uventet, desto mere maa
vi nu af al vor Magt paa Forsvar tænke;
med Leiligheden voger Modet jo;
velkommen skal de være, jeg er færdig.

(Kong Johan kommer ind med Eleonora, Blanca, Bastarden,
Pembroke og Krigsfolk.)

Kong Johan.

Fred vil vi byde Frankrig, hvis Frankrig
i Fred os unde vil at nyde frit
vor Arveret og Eiendom; hvis ikke,
saa, Frankrig, blød, og stig til Himlen, Fred,
imedens vi, Guds Bredes Redskab, tugte
det Overmod, som jog hans Fred til Himlen.

Kong Philip.

Og Fred skal bydes England, dersom Krigen
fra Frankrig vender hjem i Fred til England.
Vi elsker England, og for Englands Skuld
vi sveder under Bryniens Byrde her.
Vor Strid og Møie burde være din.
Men du har England jo saa lidet hjært,
at du har styrtet Englands rette Konge,
brudt Arvesølgen, haanet Rigets Svaghed
og voldsført Kronens jomfrurene Dyb.
See her: det er din Broder Gotfreds Ansigt;
det er hans Dine, hans er denne Pande;
i dette lille, sammentrængte Billede

seer du det store, som med Gotfred døde,
 og Tidens Haand skal gjøre dette Udtog
 til fuldt saa stor en Bog. Din ældre Broder
 var Gotfred; dette er hans Søn, og England
 var Gotfreds Arv, men Gotfreds Ret er hans.
 I Guds Navn, sig, hvor kommer det, at du
 har Kongenavn, imedens Blodet banker
 lyslevende i disse Tindinger,
 hvor Kronen hører til, som du har røvet?

Kong Johan.

Sig, Frankrigs Konge, hvem har givet dig
 det store Hverv at kræve mig til Regnskab?

Kong Philip.

Den Dommer i det Høie, som opvækker
 i hvert et Hersterbryst den ædle Tanke
 at holde Retten fri for Plet og Brud,
 den Dommer satte mig til Barnets Bærge,
 i hans Navn staaer jeg frem imod din Uret,
 og med hans Bistand vil jeg tugte den.

Kong Johan.

Med Vold tilraner du dig Myndighed.

Kong Philip.

Run for at slaae Voldsherredomme ned.

Eleonore.

Hvem kalder du Voldsherster, Frankrigs Konge?

Constance.

Det kan jeg svare paa: din Søn, den Voldsmænd.

Eleonore.

Frække! din Slegfredsøn skal være Konge,
 for at som Dronning du kan fue Verden!

Constance.

Min Egteseng har været fuldt saa tro

imod din Søn, som din imod din Husbond.
 Den Dreng er mere lig sin Fader Gotfred
 i Ansigtstræk end du og din Johan
 i Sindelag, skøndt I hinanden ligne
 som Regn og Vand, som Djæveln og hans Moder.
 Min Dreng en Slegfredsøn! Ved Gud, jeg troer,
 hans Fader aldrig var saa ægte sødt;
 det kan han ei, hvis du er Moder til ham.

Eleonore.

En kjærlig Moder, Dreng, der vil bestjæmme
 din Fader.

Constance.

Og en kjærlig Bedstemoder,
 der vil bestjæmme dig, mit Barn.

Erkehertugen.

Ti stille!

Bastarden.

Hør Raaberen!

Erkehertugen.

Hvem Djævelen er du?

Bastarden.

En, som med Jer vil spille Djævel, Herre,
 hvis han faaer Jer med samt Jer Hud i Enrum.
 I er den tappre Hare, der tør nappe
 den døde Løves Skjæg, som Sagnet gaaer;
 faaer jeg Jer sat, jeg røge vil Jer Pels;
 vogt Jer, det vil jeg; tro kun mig, det vil jeg.

Blanca.

Vel passer Løvens Klædebon for ham,
 som drog af Løven dette Klædebon.

Bastarden.

Saa klædeligt den hænger paa hans Skuldre

som paa et Hsels Ryg Herakles Smykke.

Vi, Hsels, jeg vil tage dig din Byrde

af Ryggen eller lægge en derpaa,

faa dine Skuldre knage skal derved.

Erkehertugen.

Hvad er det for et Knag og Brag, der døver

vort Dre med en overslødig Ordstrøm?

Kong Philip.

Bestem, Louis, hvad nu der er at gjøre.

Louis.

Kvinder og Gjæffe, holder op at hævles. —

Saa hør nu, Kong Johan, vor hele Forderung:

I Arthurs Navn jeg kræver her af dig

England og Irland, Maine, Anjou, Touraine;

afstaaer du det og lægger ned dit Sværd?

Kong Johan.

Før lader jeg mit Liv. Dig, Frankrigs Konge,

jeg byder Trods. — Kom, Arthur af Bretagne,

betro du dig i mine Hænder. Jeg

vil give dig af Kjærlighed langt mere,

end Frankrigs feige Haand kan vinde dig.

Giv efter, Barn.

Cleonore.

Kom, Barn, til Bedstemoder!

Constance.

Ja, Barn, gaa du til Bedstemoder, Barn;

giv, Bedstemoder Riget; Bedstemoder

giver dig Blommer, Kirsebær og Figen,

den gode Bedstemoder!

Arthur.

Kjære Moder!

ti stille! gib jeg laa dybt i min Grav!
 jeg er ei værd den Stoi, der er for min Skyld.

Eleonore.

Hun skjænder, saa det stakkels Barn maa græde.

Constance.

Ha, Skjændsæl ramme dig, hvad end hun gjør!
 det er hans Bedstemoders Uret, ikke
 hans Moders Skjænd, som af hans stakkels Dine
 de Perler loffer, der maa røre Himlen,
 Ja Himlen vil modtage dem som Offer;
 ved disse klare Perler kjøber han
 af Himlen Ret og Hævn for Eders Uret.

Eleonore.

Hvor rædsomt hun dog haaner Jord og Himmel!

Constance.

Hvor rædsomt hun dog krænker Jord og Himmel!
 sig ei, at jeg forhaaner. Du og Dine
 har undertrykket dette Barn og ranet
 hans Guds, hans Kongeret, hans Arvelod.
 Han er en Søn af din ældstfødte Søn,
 og intet andet Baneheld klæber ved ham
 end du; paa dette stakkels Barn hjemses
 din Synd; ham tynger Lovens Straffedom;
 thi dette Barn er kun i andet Slægtled
 stift fra dit syndesvangre Moderliv.

Kong Johan.

Li, Daarekistelem!

Constance.

Endnu et Ord!

(pegende paa Kong Johan.)

Ei han blot lider Straf for hendes Synd;
 men Gud har nu gjort hendes Synd og hende

il Straffens Ris for denne hendes Uetling,
 der lider nu for hendes Skyld og lider
 ved hendes Synd og ham, som er dens Straf;
 hans Brøde, hendes Brøde, — Straffedommen
 for hendes Synd, — Alt dette hævnnes nu
 paa dette Barn, og Alt for hendes Skyld. —
 Guds Brede ramme hende!

Eleonore.

Saabelige,
 dagtaleriske Kvinde! jeg kan lægge
 den sidste Billie frem, som udelukker
 min Søn fra hver en Fordring.

Constance.

Ja tilvisse,
 den Billie, stændig Billie, Kvinderillie,
 den giftfylde Bedstemoders Billie!

Kong Philip.

Frue,
 i, eller tal befindigt. Sloe sømmer

det sig for denne Kreds at billige
 ligt ilbeklingende, gentaget Raab.

Lad nu Trompeten stævne Ungiers Mænd
 til Muren; lad dem sige selv, hvad enten
 Johan de skyldes Trostab eller Arthur.

(Trompetklang. Borgere komme frem paa Muren.)

Første Borger.

Hvem stævner os til Muren?

Kong Philip.

Frankrigs Konge

i Englands Navn.

Kong Johan.

Nei, Englands Konge taler

i eget Navn. Hør Angiers Borgere!
mit tro, hengivne Folk! —

Kong Philip.

Hør, Arthurs Folk,
Angiers hengivne Borgerstab! Trompeten
har støvnet Jer til fredsfæl Underhandling.

Kong Johan.

Paa vore Vegne; derfor hør os først.
De franske Bannere, som drage frem
for Dinene af Eders gode Stad,
er komne hid Jer til Fordærb og Skade.
Kartoven har sin Bug med Brede fyldt,
den staaer alt rettet, færdig til at sprude
mod Eders Mure sin jernhaarde Harmes.
Af Tilberedelsen til blodigt Stormløb
til disse Frantskmænds vilde Hærgen truet,
maa Stadens Dine, Eders Porte lukkes.
Var vi ei komne, var nu disse Stene,
de slumrende, der Eders Stad omgjorde,
ved deres Styffers Tordenslag udrevne
af deres faste Kalkfeng, og vidt aabnet
var Veien brudt for blodig Vold til Storm
mod Eders Fred. Men da de fik at see
os, Eders rette Konge, som med Møie,
i styndsomt Tog har bragt Modværgen hid
til Eders Porte, for at redde Staden
fra Skrammerne, hvormed dens Rinder trues,
fluk studse de og byde Fredsforhandling,
og nu i Ruglers Sted, som luesvøbte
med Feber stulde ryste Stadens Mure,
de styde Fredens røgomsfærte Ord,
som svigefuldt vil Eders Dren daare.

Tro dem, som de fortjene, gode Mænd,
og luf nu op for os, for Eders Konge,
hvis trætte Sjæl, mat af den svære Skynding,
nu kræver Tilflugt inden Eders Mure.

Kong Philip.

Maar jeg har talt, da giv os begge Svar.

Bed denne Høire, som med helligt Tilsagn

om Hjælp er lagt i dennes høire Haand,

jeg holder her Arthur Plantagenet,

en Søn af denne Mands ældstfødte Broder

og Konge over ham og Alt, hvad hans er.

Til Børn for hans nedtraadte Ret vi træde

med Krigerstrid paa Eders grønne Bymark;

men Eders Hjender er vi kun saavidt

som Gæstfrihedens Pligt paalægger os

at hjælpe dette undertrykte Barn.

Betal da villigt Eders Hyltingspligt

til ham, som I med Rette skylde den:

og vore Baaben, som en Bjørn med Mundfurb,

ufstadelige skal kun Diet stræmme.

Kartoven sende skal sin brede Ladning

i tomme Skrald mod Himlens saarfri Skyer,

og vi med glad og frit Tilbagetog,

med Sværd og Hjelme uden Slaar og Bule,

skal bringe hjem igjen det friske Blod,

som skulde sprudlet her mod Eders Stad,

og lade Jer i Fred med Børn og Kvinder.

Men hvis I taabeligt forsmaae vort Tilbud,

da skal ei Eders gamle Mures Kreds

mod vore Krigens Sendebud Jer skjule,

om alle disse Engelskmænd end boede

bag deres plumpe Ring med deres Krigstunst.

Sig da, vil Ederes Stad os kalde Herre
i hans Navn, paa hvis Begne vi det æfte,
hvad eller skal vi give Bredens Løsen
og vade til vor Ret igjennem Blod?

Første Borger.

Kongen af Englands Undersaatter er vi,
for ham og for hans Ret vi holde Staden.

Kong Johan.

Erkjend da Kongen og luk op for mig.

Første Borger.

Det kan vi ei; vi vil bevise Trostaa
mod den, der har bevist, at han er Konge.
Imidlertid vi stænge vore Porte
imod Alverden.

Kong Johan.

Er ei Englands Krone

Bevist for, at jeg er Englands Konge?
Hvis ikke, bringer jeg Der Bidner med,
togange femtentusind hjaelle Hjertes
af engelsk Blod —

Bastarden.

Med Slegfredsborn og Alt.

Kong Johan.

Som vil med deres Liv vor Ret bekræfte.

Kong Philip.

Dg fuldt saa mange, ligesaa velbaarne —

Bastarden.

Dg nogle Slegfredsønner deriblandt, —

Kong Philip.

Vil for hans Dine her hans Krav benægte.

Første Borger.

Indtil I enes om, hvis Krav er bedst,

vil vi til Fordel for den Bærdigste
 benægte begges Krav.

Kong Johan.

Nu, saa Gud naade

over syndig Sjæl, som skal, før Duggen falder
 aften, flye til Evighedens Bo,
 denne frygtelige Kongeproe.

Kong Philip.

Amen! til Hest, I Riddersmænd, til Vaaben!

Bastarden.

Nu, Sanct Georg, som slog den lede Drage
 og sidder nu tilhest ved hver en Krodør,
 lær os at fægte. —

(til Erkehertugen.)

Var jeg nu kun hjemme

Eders Løvehule hos Lovinden,
 og gav Jer Drexhorn til Løvehuden,
 og gjorde Jer til et Uhyre.

Erkehertugen.

Stille!

Bastarden.

O, stjælver; thi vi høre Lovens Brøl!

Kong Johan.

Drag længer ud i Sletten, hvor vi kan
 opstille bedst vor hele Hær i Orden.

Bastarden.

Nu rast, at vi kan faae den bedste Stilling.

Kong Philip.

(til Louis.)

Saa være det. Og paa den anden Hoi
 lad hele Ræsten staae. — Gud og vor Ret!

(Alle gaar.)

Anden Scene.

Sammensteds.

(Baabengny, Angreb og Tilbagetog. En fransk Herold kommer til Porten med Trompetere.)

Den franske Herold.

I Angiers Mænd, luk op nu for ung Arthur,
Bretagnes Hertug, Eders Porte vide;
han har idag ved Frankrigs Haand forvoldet
hel mangan engelsk Moder bittre Taarer,
hvis Sønner ligge nu i Blod paa Valen.

Mangen en Enkes Husbond krymper sig
og savner dødsfold den blodstænkte Jord,
og Seiren, kjøbt med lidet Tab, nu leger
paa Frankrigs Faner, der i Luften danser.

De nærme sig, stolt vaiende, de komme
i Seierstog for at udraabe Arthur,
Bretagnes Hertug, Englands, Eders Konge.

(en engelsk Herold kommer ind med Trompetere.)

Den engelske Herold.

Glad Jer, I Angiers Mænd; rør Eders Klokker!
Johan, Englands og Eders Konge, kommer,
Seirherren paa den hebe, grumme Dag.

De drog herfra med sølverblanke Brynjer,
de vende hjem af Franskmænds Blod forgyldte,
og ingen Fjer i nogen engelsk Hjelm.

er af en Franskmænds Spyd af Stedet rokket,
de samme Hænder bære vore Faner,
som først dem folbed ud, da vi drog bort,
og som en lystig Jægerstare komme
de raske Engelskmænd med Purpurhænder
i Blod af slagne Fjender farvede.

Luk Porten op! gør Plads for Seierherren.

Første Borger.

Hersolder! vi har seet fra vore Taarne
fra først til sidst de tvende Hæres Anfald
og Kampens Ophør. Ei det bedste Die
har fundet nogen Forffjel mellem dem.

Blod blev betalt med Blod, Hug svared Hug,
Kraft maalte sig med Kraft, Magt trodsed Magt;
hinandens Lige begge; begge lige
for os; lad En sig vise som den største;
hinandens begge veie lige, vil vi holde
for Stad for Ingen af dem og for begge.

(Fra den ene Side kommer Kong Johan med Krigsfolk, Eleonora,
Blanca og Bastarden; fra den anden Side Kong Philip, Louis,
Erkehertugen og Krigsfolk.)

Kong Johan.

Har Frankrig endnu mere Blod at spille?
skal vore Rettigheders Strøm nu faae
sit frie Løb? — Dystemmet af din Dæmning
den styrter vildt ud af sit vante Leie
og overspulmer dine Bredders Grændse,
hvis ikke for dens sølverklare Bølge
du aabner fredeligt en Vei til Havet.

Kong Philip.

England har ikke spart en Draabe Blod
i dette hede Stævne fremfor Frankrig,
men heller mistet meer; ved denne Haand,
som herfter under dette Strøg af Himlen,
jeg sværger: før jeg lægger ned det Sværd,
som jeg med Rette draget har, før vil jeg
nedlægge dig, mod hvem jeg drog det, eller
forøge kongeligt de Dødes Tal

og smykke Lysten over Krigens Tab
med Kongenavnet i de Slagnes Række.

Bastarden.

Ha, Majestæt! hvor heit din Stoltthed svulmer,
naar Kongers rige Blod er sat i Brand!
med Staal beslaaer nu Døden sine Kjæber;
dens Kløer og Tænder ere Krigersværd;
nu fraadser den i Kjød af Menneſter,
mens Kongers Tvist staaer paa. — Men hvorfor staae
de kongelige Rækker der som Sten?
Krigsraab, I Konger! Ud paa blodig Val,
jævnbyrdige Drotter, flammetyndte Sjæle!
lad saa den Gnes Nederlag befæste
den Andens Fred; men først Slag, Blod og Død!

Kong Johan.

Men hvem af os vil Borgerstabet hylde?

Kong Philip.

I Englands Navn, Mænd, hvem er Eders Konge?

Første Borger.

Kongen af England, naar vi kjende ham.

Kong Philip.

Kjend ham i os. Vi havde her hans Ret.

Kong Johan.

Kjend ham i os, som møder selv og taler
i egen Kongehøihed her vor Sag,
vor egen Herre og Angiers' og Eders.

Første Borger.

En større Magt end vor benægter dette,
og til den Sag er klaret, stænge vi
vor Tvivl som før bag stærken Port og Bom
paa Frygtens Kongebud, indtil vor Frygt
er endt og affat af den rette Konge.

Bastarden.

Ved Gud, de Slyngler gjække Jer, I Konger!
 paa deres Volde staae de trygt og gabe
 som ved et Skuespil og pege paa
 det Dødens Spil, som I opføre her.
 I høie Fyrster, lyd mit Raad og gjør
 som Folket i Jerusalem, der seided:
 bliv Benner for en Stund, og i Forening
 vend imod Staden Eders værste Rædsler.
 Fra Ost og Vest lad Franckerig og England
 opstille Skytset, ladet til Mundingen,
 indtil dets rædselsfulde Raab nedbrøler
 den frække Stads stenhaarde Sideben.
 Jeg vilde lade Skytset stadigt spille
 paa dette Paf, til Vold og Værn dem spigted,
 og de stod nøgne som den tomme Luft.
 Naar det er steet, opløser Forbundshæren
 og stiller atter Eders Bannere,
 vend Bryst mod Bryst og blodig Od mod Od.
 Da skal i samme Stund sig Lykken faare
 En af de Tvende til sit Hjertes Vndling,
 hvem hun vil stænke Dagens Held og Hæder
 og hilse med det stolte Seierskys.
 Hvad tykkes Eder, mægtige Monarker,
 om mit forvovne Raad? mon ei det smager
 af Politik en Smule?

Kong Johan.

Nu ved Himlen,

der hænger over os! det huer mig.

Sig, Frankrigs Konge, skal vi her forene
 vor Magt og jævne denne Stad med Jorden,
 og siden slaaes om, hvem der er dens Konge?

Bastarden.

Ja, hvis der er i dig en Kongegnist, —
dig har som os den usle Flekke haanet, —
saa vend nu Mundingen af dine Stykker
mod disse frække Mure som vi vore!
og naar vi saa har styrtet dem i Grus,
saa sende vi hverandre rast i Dysten
til Himlens Porte — eller Helvedstylen.

Kong Philip.

Belan! Fra hvilken Side vil I storme?

Kong Johan.

Fra Vester sender jeg Fordærvelse
midt ind i Byens Hjerte.

Erkehertugen.

Jeg fra Nord.

Kong Philip.

Vor Torden komme skal fra Syd og sende
et Hagelveir af Rugler over Byen.

Bastarden (affides.)

En klogtig Plan! saa styde jo hinanden
Frankrig og Østrig lige luft i Panden.

Jeg ægger dem dertil. — (høit.) Nu kom, afsted!

Første Borger.

Hør os, I høie Konger, tør en Stund;
jeg veed en Vej til Fred og stjern Forening.
Bind Staden uden Sværdslag, uden Saar;
spar til en rolig Død de mange Liv,
der kom herhid til Valens Dofferfest.
Bliv ikke ved, men hør mig, store Konger.

Kong Johan.

Saa tal da; vi er villig til at høre.

Første Borger.

Den spanske Kongebatter, Frøken Blanca,
 af Englands Frænte. See paa Dauphins Alder
 og sammenlign den med den sagre Gomsfrues.
 Hvis fyrig Elskov søger efter Skjønhed,
 hvor finder den en skjønnere end Blancas?
 Hvis tugtig Elskov søger efter Dyd
 hvor finder den en renere end Blancas?
 Hvis ærelysten Elskov søger Byrd,
 hvor finder den en bedre end Blancas?
 Og som hun er i Skjønhed, Dyd og Byrd,
 saa er Dauphin fuldkommen i al Maade;
 men Et ham fattes: han er ikke hun;
 og atter hun, om hende Noget fattes,
 er det kun dette: hun er ikke han;
 han er af en lykkelig Mand det Halve,
 og bliver hel kun med en saadan hun,
 og hun en deilig Del af Herlighed,
 der har i ham Fuldkommenhedens Fylde.
 Lo slige Sølverbækkes Sammenløb
 forherlige de Bredder, der dem favne.
 Lo slige Bredder skal I Konger være,
 og de sammenløbne Floders Vogtere,
 hvis I forene disse Kongebørn.
 Den Pagt vil virke meer end Eders Skjæts
 mod vore stærke Porte; slut den Pagt,
 og mere lynsnart end af Krudtet sprængte
 saa viden Gaa vi aabne vore Porte
 for Eders Indtog. Uden denne Pagt, —
 det brede Hav er ikke halv saa dødt,
 i Løven mere dristig, Bjerg og Fjeld
 i meer uroffeligt, ei Døden selv

halv saa ihærdig i sin vilde Mordlyst,
som vi er i at holde denne Stad.

Bastarden.

Det var en mægtig Stormvind! den kan ryste
den gamle, raadne Dødens Benrad ud
af Pjalterne. Det var en vældig Mund!
den spytter ud Død, Bjerger, Klipper, Have;
om Lovers Brøl den snaffer saa fortroligt
som Pigebørn paa tretten Aar kan fladre
om Skjodehunde. Hvilken Kanoneer
var Fader til den friske Fyr? Han taler
Kanoner, Ild og Røg og Tordenskrald;
han giver tørre Stofkeprygl med Tungen,
vort Dre bliver banket mørt, hvert Ord
gi'er værre Knubs end nogen Franskmands Næve.
Uf! aldrig er jeg bleven gjennemtærstet
saadan af Ord fra den Tid, da jeg maatte
min Broders Fader kalde for Papa.

Eleonore.

Søn, lyt til dette Raad; slut denne Pagt;
udstyr vor Søsterdatter rigeligt;
ved dette Baand skal du saa sikkert binde
din end usikre Rettighed til Kronen,
at dette Drengbarn ei faaer det Solssin,
der modne kan til Frugt hans rige Blomster.
I Frankrigs Konges Blit jeg læser Bisald;
see, hvor de hviste; rask, mens deres Hjerter
endnu kan loffes af Værgjerrigheden,
at ei den Harm, som milde Bønners Lustning
og Ynk og Anger nu har optøet, atter
astjølet, fryse skal til det, den var.

Første Borger.

Hvi svare nu de høie Konger ei
paa vor betrængte Stads fredsælle Forslag?

Kong Philip.

Ad Englands Konge tale først, som han
først til Staden talt. — Hvad siger I?

Kong Johan.

Sjæld Dauphin, din fyrstelige Søn,
denne Skjønheds Bog kan Elskov læse,
skal hendes Medgift veie op en Dronnings;
Anjou, Touraine, Maine, Poitiers
amt Alt, hvad der paa denne Side Havet, —
indtagen denne Stad, vi nu beleire, —
er underlagt min Høihed og min Krone,
et skal forgylde hendes Brudeseng
og stænke hende Hæder, Glands og Høihed,
som hun i Skjønhed, Dyd og Byrd staaer selv
paa høit som noget Kongebarn i Verden.

Kong Philip (til Louis.)

Hvad siger du? betragt den stjerne Tomsfru.

Louis.

Det gjør jeg, og jeg seer i hendes Die
et Under, et vidunderligt Mirakel;
mit Skyggebilled staaer i hendes Die;
kjendt Skyggen kun af Eders Søn, det bliver
en Sol, der gjør til Skygge Eders Søn.
Jeg sværger, aldrig elsted jeg mig selv,
før nu jeg seer mig i forstjønnet Billed
til hendes Diestene lænket fast.

(taler sagte med Blanca.)

Bastarden.

Til hendes Diestene lænket fast!" —

J hendes Pandes brede Rynke hængt!
i hendes Varm parteret! — Han forraader
sig selv som Høiforraader i sin Elstov.
Hvor det er Skade, — om han nu er lænket
parteret eller hængt, — at slig en Elstov
skal falde i en saadan Stympers Lod!

Blanca.

Hvad min Morbroder vil i denne Sag,
vil jeg; hvis han har seet hos Eder Noget,
som huer ham, kan det, der huer ham,
let bringes til at stemme med min Willie; —
end mere tydeligt, om J saa vil,
jeg let kan bringes til at elste det.
Min Roes gaaer ikke videre, min Herre,
for Alt, hvad der hos Jer er værd at elste,
end dertil, at jeg Intet seer hos Eder, —
selv om med vrantent Sind J skulde dømmes, —
som kunde give mig en Grund til Had.

Kong Johan.

Hvad siger saa det unge Par? hvad siger
min Frænke.

Blanca.

Tugt og Ære byder hende
at gjøre, som det tykkes Eders Visdom.

Kong Johan.

Dauphin, sig, kan J elste denne Jomfru?

Louis.

Spørg heller, om jeg kan min Elstov tvinge;
jeg elster hende af mit ganste Hjerte.

Kong Johan.

Saa giver jeg Volquessen, Maine, Touraine,
Poitiers og Anjou, disse fem Provindsér

med hende, og desuden denne Tilgift,
 tredive tusind Mark, god engelsk Mønt.
 Philip af Frankrig, er du tilfreds,
 saa byd dem nu at give Haand hinanden.

Kong Philip.

Jeg er tilfreds. — Børn, giv hinanden Haand.

Erkehertugen.

Og Munden med! saa gjorde jeg min Tro,
 da første Gang jeg gav min Brud min Tro.

Kong Philip.

Nu, Angiers Mænd, luk Eders Porte op
 for Venstabspagten, som I selv har stiftet.

I Eders hellige Marias Kirke

skal Vielsen fuldbyrdes nu paa Stand. —

Er Fru Constance ikke her iblandt os? —

Nei, hvis hun havde været her, det var

for denne Pagt til megen Ginder blevet.

Hvor er hun med sin Søn? sig, hvem der veed det.

Louis.

Hun er i Eders Høiheds Telt, hel sorgfuld.

Kong Philip.

Saa, paa min Ære, det Forlig, vi slutted,

vil ikkun lidet lindre hendes Sorg. —

Broder af England, hvordan kan vi stille

tilfreds den ædle Enke? Vi kom hid

for hendes Ret, og nu har vi, Gud veed det,

vendt den en anden Vej til egen Fordel.

Kong Johan.

Den Sag vi bringe vil i Orden. Arthur

udnævne vi til Hertug af Bretagne

og Jarl af Richmond, samt gjør ham til Herre

af denne skønne Stad. Send Fru Constance

ihast et Bud og indbyd hende til
 at møde ved vor Fest. Jeg haaber vist,
 om ei at gjøre hendes Forbring Fyldest,
 dog stille hende for en Del tilfreds
 og standse hendes høie Klageraab.
 Nu lad os, som vi kan i slig en Hast,
 gaae til vor Fest, der kom saa hel uventet.

(Alle gaae undtagen Bastarden.)

Bastarden.

Gal Verden! gale Konger! gale Fred!
 Johan frastiger villigt sig en Del
 for at forhindre Arthurs fulde Ret,
 og Philip, hvem Samvittighedens Bud
 har klædt i Brynje, som drog ud til Kamp
 af Midsjærhed og Pligt, en Herrens Stridsmand,
 han har nu ladet sig i Dret hviste
 af Bendekaaben, af den falske Djævel,
 den Robler, Trostabs Banemand, der bryder
 hver Dag et Løfte, der fra Alle vinder,
 fra Konge, Stodder, Gubbe, Svend og Pige, —
 naar hun har Ingenting paa Jord at tabe
 undtagen Pigenavnet, raner han
 det Navn fra Staklen, — denne glatte Herre,
 den kilbrende Forfører, egen Fordel,
 ja egen Fordel, Verdens Sidetryk;
 thi Verden har i sig god Ligevægt
 slabt til sin lige Gang paa lige Bane;
 men Bindingen, det flemme Sidetryk,
 den stærke Driveffjeder, egen Fordel,
 forløkker den fra Villighedens Bei,
 fra hver en Retning, Forsæt, Maal og Bane;
 og dette Sidetryk, den egen Fordel,

en Koblerste, den altomstiftende,
 en har nu luffet til og listigt blindet
 en vægelsindede Kong Philips Die,
 og fra den Hjælp, han selv har lovet, fra
 besluttet, ærlig Feide har den loffet
 ham til en hæderløs, elendig Fred. —
 Dog hvorfor stikker jeg paa egen Fordel?
 Naaskee fordi til mig den aldrig beiled;
 jeg troer just ei, at jeg kan knytte Næven,
 naar dens Guldengle kildre mig i Haanden;
 men denne Haand, som endnu ei er fristet,
 kan stikke som en Stodder paa den Rige.
 Vel! mens jeg er en Stodder, vil jeg stikke
 og sige: Rigdom er den værste Synd;
 men naar jeg bliver rig, da staaer det fast,
 at Armod er den allerværste Last.
 Naar Konger deres Tro for Binding bryde, —
 om, Mammon, vær min Gud, dig vil jeg lyde!

(gaaer.)

Tredie Act.

Første Scene.

Kongen af Frankrigs Telt.

(Constance, Arthur og Salisbury komme ind.)

Constance.

Fred vil de sværge! Bryllup vil de holde!

Falsk Blod med falsk Blod blandet! slutte Vensteb!

Louis skal have Blancas Haand, og Blanca
 Provindserne! Det er ei saa! du har
 hørt feil; du har fortalt dig; tænk dig om;
 sig det endnu en Gang; det er umuligt;
 du siger ifkun saa. Jeg stoler paa,
 at man kan ikke stole paa dit Ord;
 du taler løst hen som en ringe Mand;
 tro mig, jeg siger dig, jeg troer dig ikke,
 jeg har en Konges Ed imod dit Ord.
 Men du skal straffes, for du skræmmed mig;
 thi jeg er syg, og derfor snar til Frygt,
 nedtrykt af Vold og derfor fuld af Frygt;
 en enlig Enke, let udsat for Frygt,
 en Kvinde, af Naturen skabt til Frygt.
 Om end du tilstaaer nu, du skjemted kun,
 saaer mit oprørte Blod dog ingen Ro,
 men vil jo stræksomt banke hele Dagen. —
 Hvad mener du med denne Hovedrysten?
 hvi seer du saa bedrøvet paa min Søn?
 Hvad skal din Haand paa Hjertet der betyde?
 hvi svulmer i dit Die Sorgens Band,
 som naar den stolte Flod gaaer over Bredden?
 bekræfte disse Sorgens Tegn dit Ord?
 saa tal igjen! ei Alt, hvad før du sagde,
 men kun det Eine: var dit Budskab sandt?

Salisbury.

Saa sandt, som I forvist vil kalde falske
 dem, der er Skyld i, at mit Ord er sandt.

Constance.

Hvis du mig lærer paa den Sorg at troe,
 saa lær og denne Sorg at dræbe mig!
 lad Liv og Tro saa mødes med hinanden

Om tvende Mænd i Bredens vilde Stævne,
Hvis Møde brat er begges Fald og Død.

Louis skal ægte Blanca! — O, min Dreng,
Hvad bliver du da til? — England er Ben
med Frankerig! — Hvad bliver der af mig? —
Gaa, Menneſte! jeg lider ei dit Anſigt;
det Budſkab, du har bragt mig, gjør dig grim!

Salisbury.

Hvad andet Ondt har jeg da gjort, min Frue,
end meldt det Onde, ſom er gjort af Andre?

Conſtance.

Det Onde er ſaa bittert i ſig ſelv,
at det gjør hver forhadt, ſom nævner det.

Arthur.

Jeg beder dig, vær rolig, kjære Moder!

Conſtance.

Hvis du, ſom byder mig at være rolig,
var grim, en Stjændſel for din Moders Liv,
af ſtygge Pletter fuld og fæle Mærker,
lam, fjolet, puffet, ſort, et ſtygt Miſfoſter,
beſaaet med Modermærker og med Lyder;
da var det lige godt, da var jeg rolig;

da elſted jeg dig ei, da var du ei
din kongelige Byrd, ei Kronen værd.

Men du er ſjøn, og ved din Fødsel, Barn,
Naturen har med Lykken ſluttet Pagt

for at berige dig. Naturens Gaver
har du endnu, de hvide Liliers Glands,

de halvbudsprungne Roſer. O, men Lykken,
den er forført, omſtiftet, loffet fra dig;

den boler med din Farbroder, Johan,
og med ſin gylde Haand har den forledt

Kong Philip til at træde ned i Støvet
 den høie Vrefrygt for Kongedømmet
 og gjøre til en Koblerske sin Høihed;
 han kobler Lykken sammen med Johan,
 den Stjøre, Lykken, med Johan, den Røver.
 Sig, har ei Frankrigs Konge brudt sin Ed? —
 Tal Gistord mod ham, eller gaa din Bei
 og lad mig være ene med den Sorg,
 som jeg alene bære maa.

Salisbury.

Min Frue,
 jeg kan ei komme uden Jer tilbage.

Constance.

Du kan, du skal; jeg vil ei følge dig.
 Jeg lære vil min Sorg at være stolt;
 thi Sorg er stolt og gjør sin Gier stærk,
 om mig og om min store Kammers Høihed
 lad Konger samles; thi saa vældig er
 min Sorg, at kun den store, faste Jord
 kan bære den.

(Hun kaster sig paa Jorden.)

Her sidder jeg og Sorgen;
 her er min Kongethron. Gaa nu hen,
 byd Konger komme hid og ære den.

(Kong Johan, Kong Philip, Louis, Blanca, Eleonora, Bastarden,
 Erkehertugen og Følge komme ind.)

Kong Philip.

Ja, stjerne Datter, denne Glædesdag
 skal altid holdes som en Fest i Frankrig.
 See, til dens Ære standser Himlens Sol
 sin Straalegang, og med Guldmagerkunst
 forvandler den ved sine Lueblifte

en magre, haarde Jord til blanke Guld.

Saa tidt som Aaret bringer den igjen,

skal det gjensee den som en Helligdag.

Constance (reiser sig.)

Forbandet er den Dag og ikke hellig!

Hvad har den Dag fortjent, hvad har den gjort,

at den skal tegnes op med gyllden Skrift

blandt høie Fester i Kalenderen?

Nei, slet den heller ud blandt Ugens Dage,

den Stjændsels, blodig Urets, Meneds Dag!

Men skal den staae, da lad de Svangre bede,

at ei paa denne Dag de maa forløses,

og deres Haab af et Misfoster skjæmmes.

Paa den Dag kun lad Sømænd frygte Skibbrud,

paa den kun hvert et Kjøb og Salg slaa feil;

End Ende faa Alt, hvad paa den begyndes,

da Trostak selv forvandle sig til Falskhed!

Kong Philip.

Bed Himlen, Frue, I skal ei faae Grund

til at forbande Dagens Hædersgjerning;

Har I min Kongehøihed ei til Pant?

Constance.

I har bedraget mig med Kongepreget

paa en uægte Mønt; paa Prøvestenen

er den befunden falsk; I er mensvoren,

mensvoren! I kom hid i Vaabensfærd

for at udgyde mine Fjenders Blod,

og nu, i Vaaben, vil I styrke det

med Eders! Krigen raske Brydetag

og barste Blik er kjølet nu til Benstak

og sminket Fred. Til Vaaben, o, til Vaaben,

du Himlens Magt, mod de mensvorne Konger!

Hør Enkens Raab! vær mig i Husbonds Sted,
 du Himlens Magt! lad en vanhellig Dag
 ei ende sine Timers Løb i Fred;
 men førend Sol gaaer ned, væk blodig Tvebragt
 og Feide mellem de mennsbørne Konger!
 Hør mig, o hør mig!

Erkehertugen.

Frue, hold dog Fred!

Constance.

Krig, Krig, ei Fred! for mig er Freden Krig.

Hertug af Østerrig, du gjør tilfamme
 din gramme Løvehud! Træl, Ridding, Kryster!

i Daad saa liden, stor i Nidingsfærd!

du Stærke, som kun holder med den Stærke!

du Lyffens Ridder, du, som aldrig sægter,

hvis ikke hendes lunefulde Naade

berytter dig! du er mennsbøren med,

du Magtens Eftersnækker. O, du Gjæk,

du Bjeldegjæk, der stryder, stamper, sværger

for mig og for min Sag! blodløse Træl!

har du ei talt med Tordenrøst min Sag?

spor du ei til min Fane? bød du mig

ei stole paa din Arm, dit Held, din Stjerne?

og nu, nu gaaer du over til min Fjende?

du bære Løvens Hud! bort med den; stam dig!

hæng Kalveffindet om de seige Lemmer!

Erkehertugen.

O, var det Ord dog sagt mig af en Mand!

Bastarden.

Hæng Kalveffindet om de seige Lemmer.

Erkehertugen.

Skurk, tør du sige det, det gjælder Livet!

Bastarden.

Hæng Kalvestindet om de feige Lemmer!

Kong Johan.

Vi vil ei høre sligt; du glemmer dig.

(Pandulfo kommer ind.)

Kong Philip.

Her kommer Pavens hellige Legat.

Pandulfo.

Hil Eder, Konger, Herrens Salvede! —

Dig, Kong Johan, mit hellige Budskab gjælder.

Jeg, Kardinal Pandulfo fra Milano,

Legat fra Pave Innocens, adspørger

dig i hans Navn paa din Samvittighed,

hvorfor du egenmægtig trodser Kirken,

hvor hellige Moder, og med Magt forholder

Stephanus Langton, faaren Erkebisp

af Canterbury, dette Bispesæde?

Det er det Spørgsmaal jeg skal gjøre dig

fra Pave Innocens, den hellige Fader.

Kong Johan.

Om hvilket jordist Navn kan kræve Svar

af en indviet Konges frie Røst?

Du kan ei, Kardinal, et Navn optænke

saar ringe, lidet værd og latterligt

at kræve mig til Ansvar i som Pavens.

Sig du ham det og søi dertil det Ord

af Englands Konge: ingen romersk Præst

skal have Tiende i vore Lande;

men som vi her, næst Gud, er Overhoved,

saar vil vi og, næst ham, alene have,

saavidt vort Rige gaaer, den Overhøiherd

foruden Hjælp af nogen jordist Haand.

Sig Paven det, al Agt tilfidesat
for ham og hans selvtagne Myndighed.

Kong Philip.

Broder af England, I bespotter Gud!

Kong Johan.

Om I og alle Christenhedens Konger
bedaares af den svigefulde Præst,
af Rædsel for hans Band, der er tilfals,
og kjøbe Jer for uselt Guld, Skarn, Støv
forfalsket Uslad af et Menneſte,
der sælger ved det Salg sin egen Synds
Forladelse, — om I og hver en Anden,
ſaa groveligt bedaaret hylde vil
med Skatter dette Trolldoms Gjøgleri,
vil jeg alene ſtaaе mod Pavens Vælde,
hans Benner ſkal for mine Fjender gjælde.

Pandulfo.

Saa være du, i Kraft af Pavens Fuldmagt,
forbandet og udstødt af Kirkens Samfund!
den ſkal velsignet være, ſom gjør Oprør
og bryder Troſtadseden mod en Kjætter!
Gud velbehagelig den Haand ſkal kaldes,
kanoniseret, ſom en Helgen æret,
der rydder dit forhadte Liv afveien,
paa hvilken lønlig Bis det monne være!

Constance.

O, lad det være tilladt mig en Stund
at ſøie min Forbandelse til Roms!
Sig Amen, gode Fader Kardinal,
til min Forbandelse! ei nogen Mund
har ſaadan Magt til at forbande ham,
ſom min har ved den Uret, jeg har lidt.

Pandulfo.

Saa Loven støttes min Forbandelse.

Constance.

Og saa gjør min. Naar Lov ei fremmer Ret,

saa lad det være Lov, at Loven ei

forbyder Uret. Loven kan ei give

min Søn hans Rige nu; thi den, som eier

hans Rige, har jo Loven i sin Magt.

Naar Loven selv er bleven helt til Uret,

hvi nægter den mig Ret til at forbande.

Pandulfo.

Philip af Frankrig, under Straf af Band,

jeg byder: slip den Erkehjætters Haand

og vend al Frankrigs Magt imod hans Hoved,

hvis han vil ikke bøie sig for Rom.

Eleonore.

Du blegner, Konge! tag din Haand ei bort.

Constance.

O Djævel, sørg for, at ei Kongen angrer;

Helved har tabt en Sjæl, isald han svigter.

Erkehertugen.

Kong Philip, lyt til Kardinalens Ord.

Bastarden.

Hæng Kalvestindet om de feige Lemmer.

Erkehertugen.

Sturk, jeg maa stifte denne Haan i Kommen,

fordi —

Bastarden.

Den rummes godt i Eders Buger.

Kong Johan.

Philip, hvad siger du til Kardinalen?

Constance.

Hvad andet end hvad Kardinalen hyder?

Louis.

Betænk dog Fader, hvad det gjælder om:
Udsigten til det tunge Band fra Rom
eller det lette Tab af Englands Venstab.
Vælg da det mindste.

Blanca.

Det er Roms Bandlysning.

Constance.

Staa fast, Louis! her frister Djæveln dig
i Skiftelsen af en nyviet Brud.

Blanca.

Constance taler ei paa Tro og Love,
men af sin Nød.

Constance.

Erkjender du min Nød,
saa maa min Nød nødvendigt vise dette;
naar Nøden døer, da lever Tro og Love;
træd ned min Nød, da stiger Tro og Love,
reis op min Nød, da trædes Trostab ned.

Kong Johan.

Kongen er rystet dybt, han svarer ei.

Constance.

O, ryst hans Venstab af og svar, hvad Ret er.

Erkehertugen.

Gjør det! lad Tvivl ei hylle ind dit Sind.

Bastarden.

Du Gjæk! indhy dig i dit Kalvestind.

Kong Philip.

Jeg er forvirret, kan ei finde Svar.

Pandulfo.

Swad end du svarer, meer du vil forvirres,
aar du staaer bandlyst og udstødt af Kirken.

Kong Philip.

Erværdige, sæt Eder i mit Sted,
g sig, hvorledes selv I vilde handle.
Den Kongehaand er nylig lagt i min,
g vore Sjæles inderlige Pagt
vitideligt beseglet, knyttet, bundet
ed hvert et helligt Løstes stærke Baand.
Det sidste Ord, der kom fra vore Læber,
ar svoren Trostfab, Fred og trofast Venstfab
n mellem vore Riger og os selv.
Og ligesør den Fred, saa kort tilforn,
t vi fik neppe tvættet vore Hænder
l denne kongelige Fredens Handel,
f de, Gud veed det, blodigt overstrøgne
f Manddrabs Penselstrøg, hvor Hænnen maled
e vrede Kongers frygtelige Tvist.
Skal disse Hænder, vi saa nylig tvætted
or Blodet og saa nylig sammensøied
Kjærlighed, der var saa stærk hos begge,
al de nu løse dette faste Haandtag,
en Vennehilsen, drive Gjæk med Trostfab,
espotte Himlen? skal som Børn nu atter
Vægelsind de rive Haand fra Haand,
orsværges svoren Trostfab, drage frem
blodigt Hærtog over Brudeleiet,
vor Freden smiler, vække Splid og Riv
aa trofast Verligheds den milde Pande?
min fromme Fader, Høiærværdige,
ad det ei stee! udtænk, bestem, paalæg os

i Eders Godhed dog et skaansomt Bud,
 da skal vi finde Glæde ved at gjøre,
 hvad I befaler os, og blive Benner.

Pandulfo.

Al Form er formløs, og al Ret er Uret,
 som ikke strider imod Englands Benstab.
 Derfor til Vaaben! bliv vor Kirkes Stridsmand,
 hvis ikke vil vor høie Moder Kirken
 udtale sin Forbandelse, en Moders
 Forbandelse mod sin frasalbne Søn.
 Kong Philip, mere trygt du holde kan
 en Slange ved sin Tunge fast, en Løve
 i Buret ved sin morderiske Klo
 og den forfultne Tiger ved sin Tand
 end holde fast i Fred den Haand, du holder.

Kong Philip.

Min Haand kan slippe, men min Trost kan ei.

Pandulfo.

Saa gjør du Trost kan selv til Trost kan Fjende
 og sætter, som i Borgerfrig, din Ed
 imod din Ed, din Tunge mod din Tunge.
 O hold det Løfte først, som du har svoret
 til Himlen først, at være Kirkens Stridsmand.
 Hvad du har siden svoret, det er svoret
 imod dig selv; det kan du selv ei holde.
 Den Uret, du har svoret at udøve,
 er, naar den gjøres ret, ei længer Uret,
 og naar man ei gjør, hvad med Synd kun gjøres,
 da er det rettest gjort, naar det er ugjort.
 Den bedste Wei til et forseilet Maal
 er at forseile dette Maal; sjøndt Uret,
 saa bliver derved Uret atter Ret,

g Svig helbreder Svig, som Ilden kjøler
 den Forbrændtes Arer Smertens Ild.
 Samvittigheden byder Ed at holde;
 Men du har svoret mod Samvittigheden;
 du sværger imod det, hvorved du sværger,
 og sætter Ed mod Ed til Pant for Trostfab.
 Er du tvivlsraadig om den Tro, du sværger,
 saa sværg kun, at du ei vil sværge Mened;
 og ellers er en Ed jo Gjøglespil.
 Men du har svoret paa at gjøre Mened,
 og men svoren mest, isald du holder Eden.
 Derfor dit sidste Løfte mod dit første
 og Dyrer i dig selv imod dig selv,
 og bedre Seier kan du aldrig vinde,
 end naar din tro, din bedre Del du væbner
 mod disse vilde, svimle Fristelser.
 For Forbøn støtte skal din bedre Del,
 hvis du modtager den; hvis ei, da vid
 at vor Bandstraale truer dig, saa tung,
 at du kan ei afryste den, men døer
 og tvivlet under Vægten af dens Rædsel.

Erkehertugen.

Saa Fredsbrud, aabent Fredsbrud!

Bastarden.

Faaer det Ende?

Non ei et Kalveskind din Mund kan stoppe?

Louis.

Al Vaaben, Fader!

Blanca.

Paa din Bryllupsdag?

Imod det Blod, som du er viet til?

Al da blandt dræbte Mænd vort Bryllup holdes?

og skal da stingrende Trompeters Stral
med Trommens grove Drøn og Helvedsfrig
Musiken være ved vort Brudetog?

Min Husbond, hør mig! — Al, hvor Navnet Husbond
er uvant i min Mund! — For dette Navns Skyld,
som aldrig førend nu min Mund har udtalt,
paa mine Knæ jeg beder, drag ei Sværd
mod mine Frænder.

Constance.

O, paa mine Knæ,
af Knæfald hærdebe, jeg beder dig,
du ædle Dauphin, lad den Dom ei roffes,
som Himlen forud har bestemt.

Blanca.

Nu skal
din Kjærlighed jeg kjende. Hvilken Grund
kan gjælde meer hos dig end Navnet Hustru?

Constance.

Den Grund, der støtter ham, som er din Støtte,
hans Vre: O, din Vre, Prinds, din Vre!

Louis.

Jeg undres over Eders Høiheds Kulde,
imens der er saa mægtig Grund til Handling.

Pandulfo.

Jeg vil forkynde Kirkens Band imod ham.

Kong Philip.

Det kan du spare. — Jeg forlader England.

Constance.

O stjerne Rejsning af den faldne Høihed!

Eleonore.

O skjændigt Træfald af det franste Fetsind!

Kong Johan.

Det skal du angre, før en Time gaaer.

Bastarden.

Den Skaldrepande Tid, den Klokkestiller,
den gamle Klokker; mon det er hans Villie?
Du vel, saa kommer Frankrig til at angre.

Blanca.

Blodrød er Solen; skjønne Dag, Farvel!
I hvilken Side skal jeg holde mig?
Jeg hører begge til; de tvende Hære
Her med den ene Haand jeg holder fast,
Jeg naar i vilde Harm de skilles ad
Her til sin Side, sønderslides jeg.
Gudsbond, jeg kan ei bede for din Seier;
Morbroder, jeg maa bede om dit Vanheld;
Min Fader, jeg kan ikke Held dig ønske;
Mormoder, mine Døfter gaae mod dine.
Hvem der end vinder, jeg maa stedsse tabe,
I sikkert Tab, før Spillet er begyndt.

Louis.

Din Lykke boer hos mig, min Fæstemøe.

Blanca.

Hvor Lykken lever, der maa Livet døe.

Kong Johan.

Saa, Fætter, drag vor Krigsmagt sammen strax.

(Bastarden gaaer.)

Frankmand, jeg brændes op af Bredens Flamme;
Saa veldigt er min Harme Lue tændt,
At Intet uden Blod kan dæmpe den,
Blod, Frankrigs bedste, kosteligste Blod!

Kong Philip.

Saa skal din Harmes brænde dig til Afte,
 før du skal saae den Ild slukt i vort Blod;
 tag dig ivare; thi din Grav staaer aaben.

Kong Johan.

Lad den, der truer, vogte sig! — Til Vaaben!

Anden Scene.

Slette i Nærheden af Angiers.

(Vaabenlarm. Fægtning. Bastarden kommer ind med Erkehertugen
 af Østerrigs Hoved.)

Bastarden.

Saa sandt jeg lever, denne Dag er hed;
 en Lustaand svæver under Sky og ryster
 Fordærv og Manddrab ned. Du Østerriger,
 der kan dit Hoved ligge. Philip lever.

(Kong Johan, Arthur og Hubert komme ind.)

Kong Johan.

Bevogt du Drengen, Hubert; — Philip, stynd dig,
 min Moder er beleiret i vort Telt
 og fangen, frygter jeg.

Bastarden.

Nei, Eders Naade,

jeg har befriet hende; hendes Høihed
 er nu i Sikkerhed; vær uden Frygt;
 men fremad, Herre; thi med liden Møie
 kan Kampen bringes lykkelig til Ende.

(de gaaer.)

Tredie Scene.

Samme Steds.

Baabenlarm. Fægtning. Tilbagetog. Kong Johan kommer ind med
Eleonore, Arthur, Bastarden, Hubert, og flere Adelsmænd.)

Kong Johan.

(til Eleonore.)

a! — her skal Eders Høihed blive bagved
med stærk Bedækning.

(til Arthur.)

Frænde, vær ei sorgfuld;

in Bedstemoder elster dig; Farbroder
il være dig saa kjærlig som din Fader.

Arthur.

Min Moder! o den Sorg vil dræbe hende.

Kong Johan (til Bastarden.)

stfæd til England, Fætter, il foran;

før vi komme, ryst Abbedernes

ropfulde Poser; sæt de fangne Engle

Frihed; nu maa de, som hungre, tære

paa Fredens fede Ribben. Brug din Fuldmagt

med Tynd og Klem.

Bastarden.

Ei Klokke, Bog og Rerte

skal kysse mig, naar Guld og Sølv mig vinke.

Jeg hilser Eders Høihed. — Bedstemoder,

for Eders Held og Tryghed vil jeg bede,

hvis jeg kan huske paa at være from; —

eg kysser Eders Haand.

Eleonore.

Min kjære Fætter,

Leve!

Kong Johan.

Farvel, min Fætter!

(Bastarden gaaer.)

Eleonore (til Arthur.)

Lille Frænde,

kom hid og hør et Ord.

(gaaer tilside med Arthur.)

Kong Johan.

Hubert, kom hid.

Min hjære Hubert, vi er i din Gjæld;
 i denne Borg af Kjøb der boer en Sjæl,
 som for din Skyldner regner sig og agter
 med Renter at betale dig dit Venskab.
 Min Ven, det Løfte, du frivillig gav mig,
 det lever i mit Hjerte dyrebart.
 Giv mig din Haand. Jeg vilde sige Noget;
 men jeg vil gjemme det til bedre Tid.
 Ved Gud, min Ven, jeg blues næsten ved
 at sige dig, hvor høit jeg agter dig.

Hubert.

Jeg er min Konges Raade høist forbunden.

Kong Johan.

Det har du end ei Marsag til at sige,
 men du skal faae. Hvor sent sig Tiden lister,
 den Tid skal komme, da jeg gjør dig godt.
 Jeg vilde sige, — men det faaer nu være.
 Nu stinner Solen, og den stolte Dag
 med alle Verdens Glæder i sit Følge
 er altfor flygtig og letfærdig til
 at lytte til mit Ord. Hvis Midnatskloffen
 slog med Jerntungen i sin Mund af Malm
 sit dumpe Slag for Nattens dørste Slægt, —

har det en Kirkegaard her, hvor vi staae,
 og havde du lidt Uret tusindfold,
 og havde Tungsinde trodsig mørke Aand
 dit Blod fortørret, gjort det tungt og tykt, —
 som ellers spiller op og ned med Billeden
 Marerne og bringer Latteren,
 den Daare, frem i Menneffenes Dine
 og strammer deres Kind til Lystighed, —
 den Stemning for mit Diemed forhad, —
 ja, hvis du kunde see mig uden Dine,
 og uden Øren høre mig og svare
 foruden Tunge med din blotte Tanke,
 foruden Dine, Øren, uden Ordets
 den farefulde Klang, da vilde jeg,
 trods den aarvaagne Dag, der holder Vagt,
 udgyde mine Tanker i dit Bryst;
 men af, jeg vil ei; — dog er jeg din Ven,
 og sandelig, jeg troer, at du er min.

Hubert.

Saa trofast, at hvad end I bød mig gjøre,
 om end min Død blev Følgen af min Gjerning,
 ved Gud, jeg gjorde det.

Kong Johan.

Det gjorde du,

det veed jeg. Kjære Hubert, Hubert, Hubert!
 see hen paa denne Dreng; han er i Sandhed
 en Slange paa min Vej; hvor jeg vil sætte
 min Fod, der ligger han. Forstaaer du mig?
 Du er hans Vogter.

Hubert.

Og skal vogte ham,

saa han skal ikke stæde Eders Høihed.

Kong Johan.

Død!

Hubert.

Herre?

Kong Johan.

Graven!

Hubert.

Han skal ikke leve.

Kong Johan.

Nok! D, jeg kunde være lystig nu.

Hubert, jeg er din Ven; jeg siger ei

hvad jeg har tiltænkt dig. Husk! — — Min Fru Moder,
Farvel! jeg sender Eders Høihed Bagten.

Eleonore.

Gud være med dig.

Kong Johan (til Arthur.)

Nu til England, Frænde,

Hubert skal tjene dig og vise dig

al skyldig Hyldest. Til Calais, afsted!

(Alle gaar.)

Fjerde Scene.

Kongen af Frankrigs Telt.

(Kong Philip, Louis, Pandulfo og Følge komme ind.)

Kong Philip.

Saaledes splitter Stormens Brøl paa Havet,

en hel Armadas overvundne Skibe

og kaster dem omkring vidt fra hinanden.

Pandulfo.

Faa Mod og Haab, og Alt skal end gaar godt.

Kong Philip.

Hvad kan gaar godt, naar Alt os gif saa ilde?

Er vi ei slagne? er ei Angiers tabt,
 ung Arthur fangen, kjære Venner faldne,
 og England vendt blodplettet hjem til England,
 al Modstand tvingende til Frankrigs Haan?

Louis.

Hvad han har vundet, har han og befæstet;
 saa lynsnar Hast med saadan Snildhed ordnet,
 saa sindig No ved saa forroben Færd
 har ei sin Lige. Hvem har læst, hvem hørt
 om noget Slag, der lignes kan ved dette?

Kong Philip.

Vel kunde jeg den Hæder England unde,
 naar kun jeg vidste Mage til vor Skjædsfel.

(Constance kommer ind.)

Hvem kommer der? det er en Sjæls Gravkammer,
 der holder den udødelige Aand
 i Aandedrættets lave, trange Fængsel
 imod dens Billie fast. — Min ædle Frue,
 jeg beder Eder, kom og følg med mig.

Constance.

See nu, see Følgen nu af Eders Fred!

Kong Philip.

Taalmodighed, min ædle Frue! fat Jer,
 fromme Constance!

Constance.

Nei, jeg kaster bort

alt Raad, al Hjælp undtagen den, som gjør
 en Ende paa alt Raad, den sande Hjælp.

Død! Død! — du elskelige, kjære Død!

liflige Vigstank! funde Raadenhed!

o reis dig fra din Seng i evig Nat,

du Lyffens Gru og Rædsel; jeg vil kysse

de væmmelige Knofter; jeg vil lægge
i dine tomme Huler mine Dine,
om mine Fingre slynge dine Orme,
vil stoppe denne Aandedrættets Port
med Gravens Støv og være som du selv
en Benradstræmsel. Kom, grin mig imøde,
og jeg vil troe, du smiler, jeg vil kysse
dig som en Brud! Ulykkens Elskede,
o, kom til mig!

Kong Philip.

O, ti dog, skønne Sorg!

Constance.

Nei, nei, jeg vil ei, mens jeg end kan raabe. —
O, var min Tunge dog i Tordnens Mund!
jeg skulde vække Verden med min Kval
og ryste af sin Søvn den lede Benrad,
der ei en Kvindes svage Røst kan høre
og som forsmåer et sagte Raab om Hjælp!

Pandulfo.

Min Frue, det er Vanvids Røst, ei Sorgens.

Constance.

Du er ei from, naar du mig lyver paa;
nei, jeg er ei vanvittig; dette Haar,
som her jeg river af, er mit; jeg hedder
Constance, jeg har været Gotfreds Hustru;
ung Arthur er min Søn, og han er borte;
vanvittig er jeg ikke; ja Gud give,
jeg var, da kunde jeg mig selv forglemme; —
o, hvilken Sorg var ikke da forglemt! —
gør mig vanvittig med din vise Tale,
da skal du blive til en Helgen, Præst;
thi uden Vanvid, men for Smerten sølsom

min floge Del mig giver floge Raad,
 hvorledes jeg kan frie mig fra min Nød,
 og lærer mig at bruge Dolk og Strikke.
 Var jeg vanvittig, glemte jeg min Søn,
 og tog en Kludedukke i hans Sted.
 Vanvittig? nei, jeg føler altfor vel,
 kun altfor vel hver særskilt Smertens Braad.

Kong Philip.

Bind disse Loffer op! o hvilken Rigdom
 af Kjærlighed i hendes Loffers Fylde!
 see, hvorsomhelst en sølvklar Draabe falder,
 titusind Traade klæbe sig som Benner
 ved denne Draabe for at dele Sorgen,
 som Elskende, der ei kan skilles ad,
 men holde trofast sig i Nøden sammen.

Constance.

Til England, om I vil.

Kong Philip.

Bind Haaret op.

Constance.

Det vil jeg, ja; og hvorfor vil jeg det?
 jeg rev dem løs af deres Baand og raabte:
 „o, kunde denne Haand befrie min Søn
 saa let, som den gav disse Loffer Frihed!“
 men nu misunder jeg dem deres Frihed,
 og jeg vil atter lægge dem i Lænker,
 fordi mit stakkels Barn er nu en Fange. —
 Ak, Kardinal, I har jo sagt, vi skal
 i Himlen see og hende vore Benner;
 hvis det er sandt, skal jeg gjensee min Dreng;
 thi fra den førstefødte Dreng, fra Raim
 til ham, der aanded første Gang igaar,

blev aldrig født saa elstelig en Skabning.
 Nu gnaver Sorgens Drm min Blomsterknop
 og jager fra hans Kind den friske Skjønhed;
 huløiet vil han blive som et Gjenfærd,
 saa bleg og mager som af Feber knuget;
 og saadan døer han; saadan staaer han op,
 og naar jeg møder ham i Himlens Sal,
 saa kjender jeg ham ikke; aldrig, aldrig
 faaer jeg min smukke Arthur meer at see!

Pandulfo.

J driver Afgudsdyrkelse med Sorgen.

Constance.

Saa taler den, som ingen Søn har eiet.

Kong Philip.

J elsker Eders Sorg som Eders Barn.

Constance.

Ja, Sorgen fylder op den Tabtes Plads;
 den ligger i hans Seng, den gaaer omkring
 med mig, den tager paa hans sagre Mine,
 gjentager hvert hans Ord, den minder mig
 om alt hans elstelige Væsen, fylder
 hans tomme Klæder med hans Skikkelse; —
 og skulde jeg da ikke elske Sorgen?
 Farvel! — Hvis J var i en saadan Nød,
 jeg trøstede Jer vel bedre end J mig.

(river sin Hovedpynt af.)

jeg vil ei bære dette Hovedsmykke,
 mens min Forstand er i et saadant Oprør.
 O, Gud! min Dreng, mit skjønnede Barn, min Arthur,
 mit Liv, min Lyst, min Føde, ja mit Alt,
 min Enketrøst, min Smertes Læge! —

(gaaer.)

Kong Philip.

Det Bærfte frygter jeg; jeg følger hende.

(gaaer.)

Louis.

Mig glæder Intet meer i Verden. Livet
er kjedsomt som et Sagn, der anden Gang
besværer den Søvntruknes dorste Dre;
og bitter Skam har nu fordærvet Smagen
af Verdens Sødme, saa den har ei Andet
at byde nu end Skam og Bitterhed.

Pandulfo.

Ved Vendepunktet af en farlig Sot,
just i den Stund Helbredelsen vil komme,
er Baanden størst. Et Onde, der gaaer bort,
vil synes allerværst just ved sin Bortgang.
Hvad har I tabt, da denne Dag I tabte?

Louis.

Hver Glædens, Vrens, Lyffens Dag i Livet.

Pandulfo.

Sa de var tabte, hvis I havde vundet.
Nei, nei, naar Lyffen mener En det bedst,
da seer den paa ham med et bistert Blik.
Det er utroligt, hvad Johan har tabt
ved det, han regner for en afgjort Vinding.
Det smerter Jer, at Arthur er hans Fange?

Louis.

Saa hjerteligt, som han er glad derved.

Pandulfo.

Fert Blod er ungt, og Jer Forstand deslige.
Nu hør mig tale med profetisk Aand;
thi Aandepustet af det Ord, jeg taler,
skal blæse bort hvert Støv, hvert Straa, hver Hindring
af Veien, der skal føre ligesrem

din Fod til Englands Throne; derfor, hør.
 Johan har fanget Arthur, og saalænge
 det varme Liv i Barnets Arer spiller,
 faaer den Voldsherfker ikke Fred en Time,
 ei et Minut, ei blot et Andebræt.

Et Scepter, som med voldsom Haand er ranet,
 maa hævdes, som det vundet blev, med Bold;
 og den, der vandrer ad en slibrig Bei,
 forsmaaer ei nogen nok saa usel Støtte.

Hvis Kong Johan skal staae, maa Arthur falde;
 saaledes maa det gaae; det kan ei andet.

Louis.

Hvad vinder jeg da ved ung Arthurs Fald?

Pandulfo.

J Kraft af Eders Hustrues, Blancas Ret
 kan J da gjøre samme Krav som Arthur.

Louis.

Og miste det med Liv og Alt som Arthur.

Pandulfo.

Hvor ung og nybagt i den gamle Verden! —
 Johan oplægger Raad til Eders Lærb;
 med Eder sammensværges Tiden sig;
 thi den, der med ustyldigt Blod befæster
 sin Sikkerhed, han finder kun en blodig
 og troløs Sikkerhed. Den onde Daad
 vil skjule Folkets Hjerter og forvandle
 dets Kjærlighed til Is, saa de med Glæde
 vil gribe selv den mindste Leilighed,
 der bydes til at styrte ham fra Magten;
 enhver naturlig Taagedunst paa Himlen,
 ethvert Naturens Spil, hver Uveirsdag,
 hver Storm, hver dagligdags Begivenhed

vil aldrig tydes paa naturlig Vis
 men kaldes Luftsyn, Varsler og Vidunder,
 Ferteegn og Forbud, Røster fra det Høie,
 der klart bebude Hævnen mod Johan.

Louis.

Maastee han ikke rører Arthurs Liv,
 men troer sig sikker ved hans Fangenskab.

Pandulfo.

O, Herre, naar han hører Eders Ankomst,
 hvis end det ei er ude med ung Arthur,
 saa bliver dette Bud hans Død, og da
 vil Folkets Hjerter vendes fra Johan
 og kysse det ukjendte Nyes Læber
 og drage mægtigt Stof til Hævn og Oprør
 ud af Johans blodstænkte Fingerspidser. —
 Mig tykkes, at jeg seer den hele Tummel. —
 Ja meget bedre Kaar er Jer beskaffet,
 end jeg har nævnt. Bastarden Faulconbridge
 er nu i England for at plyndre Kirken,
 den Gudsbespotter. Var kun en Snes Franskmænd
 i Baaben der, som Voffefugle samlede
 de snart titusind Engelskmænd omkring sig,
 ret som en lille Snebold ruller frem
 og voxer til et Bjerg. Kom, ædle Dauphin,
 gaa med til Kongen. Det er helt utroligt,
 hvad der kan bringes ud af deres Splid.
 Nu, medens Harmen fylder deres Hjerter,
 maa vi til England. Jeg vil ægge Kongen.

Louis.

En vægtig Grund gør vægtig Daad. Lov ei!
 Mod Eders Ja ei Kongen sætter Nei.

(de gaae.)

Fjerde Act.

Første Scene.

Northampton. Et Værelse i Slottet.

(Hubert og to Tjenere komme ind.)

Hubert.

Blød disse Fær, og staa saa bag Tapetet,
og naar jeg stamper med min Fod i Gulvet,
spring frem og bind den Dreng, du finder hos mig,
til Stolen fast. Giv Agt, gaa nu, pas paa!

Første Tjener.

Jeg haaber, I kan svare for den Gjerning?

Hubert.

En smudsig Tvivl! frygt ikke; giv kun Agt: —

(Tjenerne gaae.)

Kom ud, min Knøs, og lad mig tale med dig.

(Arthur kommer.)

Arthur.

God Morgen, Hubert!

Hubert.

Lille Prinds, god Morgen!

Arthur.

Saa lille Prinds som muligt, Stødt med Krav paa
at være større Prinds. — I er bedrøvet?

Hubert.

Jeg har vel været gladere.

Arthur.

O, Gud!

Mig tykkes, Ingen skulde være sorgfuld
undtagen jeg. Og dog jeg mindes vel,

i Frankrig saae jeg unge Herrer mørke
 som Natten blot af Gjækkeri og Tant.
 Saa sandt jeg er en Christen, var jeg fri
 for dette Fangenskab og vogted Faar,
 da var jeg glad saa lang som Dagen er;
 det var jeg ogsaa her, om ei jeg frygted
 endmere Ondt af min Farbroders Rænker.
 Han gaaer i Frygt for mig, og jeg for ham;
 er det da min Skyld, jeg er Gotsfreds Søn?
 Nei, sandelig! O gid jeg var en Søn
 af Eder, Hubert, og I elsted mig.

Hubert (affides.)

Han vækker min Barmhjertighed af Dvalen
 med sin ustyldige Glæden, hvis end længer
 jeg taler med ham. Derfor fort og godt!

Arthur.

Sig, er I syg? I er saa bleg idag.
 O, gid I var en Smule syg; da vilde
 jeg vaage hos Jer hele Natten. Ero mig,
 jeg holder meer af Jer, end I af mig.

Hubert (affides.)

Hans Ord vil tage al min Sjæl tilfange.

(viser ham et Papir.)

Ung Arthur, læs! (affides) hvad! dumme Fugtighed!
 den driver alt mit Bøddelmod paa Døren!
 Raff! inden Handlekraften drypper ud
 af Dinene i tjælne Kvindetaarer. —

(høit)

Kan I ei læse? Er ei Skriften god?

Arthur.

For god til slig ond Hensigt. Og I skal
 med glødet Jern udbrænde mine Dine?

Hubert.

Det skal jeg, Barn.

Arthur.

Og vil I det?

Hubert.

Jeg vil.

Arthur.

Og kan I? Da I havde Hovedbærk,
bandt jeg mit Lommeklæde Jer om Panden, —
mit allerbedste, spyet af en Prindsesse, —
og jeg har aldrig krævet det igjen, —
og holdt om Matten Haanden paa Jer Hoved
og sagde: „Gjør det ondt? hvad fattes Jer? —
hvad kan jeg gjøre for at lindre Jer?“ —
En Stodderdreng vel havde ligget stille
og ikke talt til Jer et venligt Ord;
men Eders Sygevogter var en Prinds.
I troer maaskee, min Kjærlighed var frømtet,
og kalder den for List? Gjør, som I vil.
Vil Gud, at I skal gjøre mig Fortræd,
saa maa I vel. — Og mine Dine vil
I stifte ud? de Dine, som har aldrig
og aldrig skal i Brede see paa Jer?

Hubert.

Jeg har jo svoret paa det, og jeg maa
med glødet Jern udbrænde dine Dine.

Arthur.

At Ingen kunde gjøre det undtagen
i vor Fernalder! Jernet selv, sjøndt glødet,
naar det kom nær til mine Dine, vilde
det drikke mine Taarer og udslukke
sin Flammeharm i min Ustyrlighed,

ja siden vilde det af Rust fortæres,
 fordi dets Jld mit Die havde truet.
 Er du da mere haard end hamret Jern?
 O, hvis en Engel kom og sagde mig,
 at Hubert vilde blinde mine Dine,
 jeg troede dog ei Andres Ord end Huberts.

Hubert (stamper.)

Rom frem!

(Tjenerne komme med Jern, Reb o. s. v.)

Gjør, hvad jeg bød Jer.

Arthur.

Frels mig, Hubert,

o, frels mig! mine Dine er udstufne
 af disse vilde Blodmænds Blik alene.

Hubert.

Rom, giv mig Jernet hid og bind ham der.

Arthur.

O, hvorfor er du dog saa barst og bister?
 jeg strider ei; jeg staaer jo som en Sten.
 For Guds Skyld, Hubert, lad mig ikke binde!
 O, hør mig, Hubert, jag de Svende bort,
 og jeg vil sidde stille som et Lam,
 jeg vil ei røre mig, ei knye, ei mæle,
 jeg vil ei see med Brede blot paa Jernet;
 jag dem blot bort, og jeg tilgiver Jer
 hver Lidelse, som I vil volde mig!

Hubert.

Gaa ud og lad mig være ene med ham.

Første Tjener.

Fra sliig en Gjerning er jeg helst langt borte.

(Tjenerne gaac.)

Arthur.

O Gud, saa har jeg jo bortskjældt min Ven!
hans Blik var bistert, men hans Hjerte hjærligt; —
kald ham herind igjen; maaskee hans Medsynt
kan vække Eders.

Hubert.

Nu, Barn, vær beredt.

Arthur.

Er der slet ingen Hjælp?

Hubert.

Nei, ingen uden

at miste Dinene.

Arthur.

O, Gud! hvis dog
der var i Eders kun et Fnug, en Skjæve,
et Gran, et Støv Korn, et nedfaldet Haar,
en ringe Hindring for den ædle Sands,
da saae I, hvor en Smaating der kan smerte,
og sølte Gru for Eders onde Forsæt.

Hubert.

Er det, hvad I har lovet? Tand for Tunge!

Arthur.

To Tunger, Hubert, kan jo neppe nok
tilfulde gaae i Forbøn for to Dine.
Byd ei min Tunge tie, Hubert, nei,
stjær Tungen af mig, om I vil, og lad mig
beholde Dinene! spar mine Dine,
om saa det var kun for at see paa Jer!
See, Jernet er jo blevet koldt; det vil
ei gjøre mig Fortræd.

Hubert.

Dreng, det kan glødes.

Arthur.

Nei sandelig, Ilden er død af Sorg,
fordi den, skjænket os til Gavn, skal bruges
til uretsfærdig Pinsel. See kun selv:
der boer ei noget Ondt i dette Kul;
et Himlens Andepust har blæst det ud
og strøet bodsfærdig Aske paa dets Hoved.

Hubert.

Min Ande kan oplive det igjen.

Arthur.

Og, hvis I gjør det, vil det rødme, Hubert,
og blusse høit af Skam ved Eders Færd;
maaskee det spruder Gnister Jer i Diet,
ret som en Hund, der tvinges til at slaaes,
bider sin Herre selv, der ægger den.
Alt, hvad I vilde bruge til min Pine,
har nægtet Lydighed. I selv kun mangler
den Medynk, Ilden selv og Jernet viser,
der dog er slagt til ubarmhertigt Brug.

Hubert.

Saa lev! jeg vil ei røre dine Dine
for alt det Guld, som din Farbroder eier.
Men svoret har jeg, og det var min Agt
med dette Jern her at udbrænde dem.

Arthur.

Nu seer I ud som Hubert; før var I
formummet hele Tiden.

Hubert.

Tys! ei mere!

Kongen tør ikke vide, at du lever;
hans Støverhunde fylder jeg med Løgn.
Nu, vakke Barn, sov rolig og vær tryg;

thi Hubert vil for hele Verdens Rigdom
ei gjøre dig Fortræd.

Arthur.

O, Gud! — Tak, Hubert!

Hubert.

Ips! ifte mere! gaa nu strax med mig!

I store Farer gaaer jeg nu for dig.

(de gaae.)

Anden Scene.

Samme Steds. Riddersalen i Slottet.

(Kong Johan kommer ind i Kroningsdragt med Pembroke, Salisbury
og andre Herrer. Kong Johan sætter sig paa Thronen.)

Kong Johan.

Her sidder vi da kronet anden Gang
og, som vi haabe, seet med glade Blikke.

Pembroke.

Det anden Gang, forlad mig, Eders Høihed, —
var een Gang meer end nok. I var alt kronet,
og Kongesmykket var Jer ei fravristet;
ei Folkets Trostøb var med Oprør plettet;
ei Landet vented med urolig Vængsel
efter Forandringer og bedre Tider.

Salisbury.

Derfor at smykke sig med dobbelt Pragt,
at pynte paa det noksom rige Smykke,
forgylde luttret Gulb, hvidmale Lilien,
strøe Bellugt paa Violen, glatte Isen,
Regnbuens Farvestjær at ville smykke
med nye Farver og med Kjerter's Glands
forstærke Himlens Dies Herlighed,
er latterligt og ødselt Overmaal.

Pembroke.

Den kongelige Billie maatte stee;
 men det er som en velbekjendt Fortælling,
 der atter toges op; tilsidst den heder,
 naar den paanødes i urette Tid.

Salisbury.

Den gamle, simple Skifs ærværdige,
 velkjendte Ansigt skjæmmes kun ved sligt,
 og som et Seil, naar Vinden springer om,
 saaledes bliver Tankegangen vendt,
 Betænkksomheden stubser og forstrækkes,
 sund Sands forvirres, Sandhed bliver mistænkt,
 naar den isører sig saa ny en Dragt.

Pembroke.

En Haandværksmand, som Godt vil gjøre bedre,
 fordærver i sin Ridhjarhed sit Arbeid,
 og ofte gjør Undskyldning for en Feil
 ved at undskyldte netop Feilen værre,
 som Lapper satte paa en lille Rift
 vanhelde meer, idet de skjule Skaden,
 end Skaden gjorde selv, før den blev lappet.

Salisbury.

Til dette Formaals sigted vore Raad,
 før I blev kronet anden Gang. Det har
 behaget Eders Høihed at forsmaae dem.
 Vi ere vel tilfredse. Hvad vi ville,
 maa bøie sig for Eders Høiheds Billie.

Kong Johan.

Jeg har alt meddelt nogle Grunde til
 min Dobbeltkroning, og jeg troer dem stærke;
 end fleer og stærkere skal jeg meddele,
 naar der er mindre Fare. Men begjær:

hvad vil I have rettet, som er Uret?
 I skal tilfulde mærke, hvor velvilligt
 jeg hører Jer og stiller Jer tilfreds.

Pembroke.

Saa vil jeg da, som alle disses Talsmand,
 der tolker deres fælles Hjertens Ønske,
 for dem og for mig selv, — men fremfor Alt
 for Eders Belskæd, som er baade mit
 og deres Formaal, — inderligt begjære
 ung Arthurs Frihed; thi hans Fangenskab
 opvækker Utilfredsheds dumpe Knurren,
 der bryder ud til stemme Slutninger:
 hvis, hvad I har i Ro, med Ret I eier,
 hvorfor da vel af Frygt, — Frygt, hedder det
 er Uretfærdighedens Følgesvend, —
 I spærrer Eders unge Slægtning inde,
 tuer hans Liv i grov Uvidenhed,
 og udelukker ham i Ungdomstiden
 fra ædel Idræts kostelige Binding.
 For at nu Tidens Ildbesindede
 ei skal benytte dette som et Paastud,
 begjære vi i Kraft af Eders Tilbud
 hans Frihed; og vi kræve den for vor Skyld
 kun forsaavidt vort Vel beroer paa Eders,
 og Eders Vel er, at han faaer sin Frihed.

Kong Johan.

Saa være det. Jeg vil betroe hans Ungdom
 til Eders Omsorg.

(Hubert kommer ind.)

Hubert, nu, hvad Nyt?

Pembroke.

See, der er Manden, som var udseet til

Blodgjerningen; sin Fuldmagt har han vist
til en af mine Venner. I hans Die
staaer Billedet af ful og nedrig Brøde;
hans skumle Mine røber Hjertets Uro.
Det aner mig, at det er alt fuldbragt,
hvad vi har frygtet, at der var ham paalagt.

Salisbury.

Paa Kongens Afsyn Farven gaaer og kommer
mellem hans Forsæt og Samvittigheden,
retsom Herolder mellem fjendste Hære.
Hans Lidenstabs er moden, den maa briste.

Pembroke.

Og, naar den brister, frygter jeg, den Edder,
der skyder ud, et yndigt Barn vil dræbe.

Kong Johan.

Vi kan ei holde Dødens stærke Haand. —

I Herrer, skjøndt min gode Willie lever,
er det, I beder om, dog død og borte.
Han melder mig, Arthur er død inat.

Salisbury.

Vi frygted nok, hans Sygdom var til Døden.

Pembroke.

Vi hørte nok, hvor nær han var sin Død,
før Barnet vidste selv, at han var syg. —
Det skal der svares til, her eller hisset.

Kong Johan.

Hvi seer I paa mig med saa mørk en Mine?
troer I, at jeg har Skæbnens Sag i Haand?
har jeg da Magten over Livets Puls?

Salisbury.

Falst Spil er drevet her. Det er en Skændsel,

at Høiheb kan saa grovt neblade sig.
Til Lykke med Jert Spil! — og saa Farvel!

Pembroke.

Nei, tøv lidt, Salisbury; jeg gaaer med;
jeg vil opføge Barnets Arvelod,
den tvungne Grav, der er hans lille Rige.
Det Blod, som paa det hele Land har Krav,
har tre Fod Jord tilbage til en Grav.
Du onde Tid! Men tungt vil Hævnen falde;
snart bryder dette ud til Sorg for Alle!

(gaaer med de andre Herrer.)

Kong Johan.

De brænde høit af Harme; jeg fortryder.
En sikker Grundvold lægges ei paa Blod;
ei Livet gjøres trygt ved Andres Død. —

(Et Bud kommer.)

Dit Blik er fuldt af Angst! Hvor er det Blod,
som før, jeg veed, har boet i dine Rinder?
saa mørk en Himmel renses kun af Uveir;
slip Stormen løs! — Hvor gaaer det nu i Frankrig?

Budet.

Fra Frankrig til England gaaer det. Aldrig
er slig en Magt til Leeding udenlands
udrustet i et Riges eget Stjød.
Hastværket har de lært af Eder selv;
thi førend I faaer Bud om deres Rustning,
saa kommer nu det Bud: her er de alt.

Kong Johan.

Har vor Opmærksomhed da været druffen
og sovet? hvor er nu min Moders Omhu?
har slig en Hær i Frankrig funnet samles
og hun ei høre det?

Budet.

Alf, hendes Dre
er lukt af Muld. Den første i April
er Eders æble Moder død, min Konge;
og som jeg hører, døde Fru Constance
tre Dage før i Vanvid; dog det hørte
jeg ikkun løseligt af Rygtets Tunge;
om det er Sandhed eller Løgn, jeg veed ei.

Kong Johan.

Du frygtelige Stjæbne, stands din Fart!
slut Pagt med mig, indtil jeg saaer forsonet
de vrede Stormænd! — Og min Moder død?
Da gaaer det ilde med min Sag i Frankrig!
Hvem fører denne franske Hær, hvis Landing
du melder som saa ganske vis?

Budet.

Dauphin.

Johan.

Jeg svimler ved de svare Tidender.

(Bastarden kommer med Peter af Pomsret.)

Nu da! hvad sige Folk om Eders Færd?
Men fyld kun ei mit Hoved nu med fleer
Ulykkestidender; thi det er fuldt.

Bastarden.

Ja, tør I ei det Værste høre, vil
det Værste falde uhørt paa Jert Hoved.

Kong Johan.

Tilgiv mig, Frænde; jeg var overvældet
af Strømmen; nu kan atter over Bølgen
jeg drage Beiret og har Dret aabent
for hver en Røst, den sige, hvad den vil.

Bastarden.

Hvorlunde det mig gik blandt Klerkene,
 kan mærkes af de Summer, jeg har samlet.
 Men hvor jeg reiste gennem Landet hid,
 der fandt jeg Folket i en sælsom Stemning,
 opfyldt af Rygter og af tomme Drømme,
 i Frygt, skøndt Ingen vidste, hvad han frygted;
 her bringer jeg en Spaamand, som jeg tog
 fra Bomfrets Gader med; der traf jeg ham
 med mange Hundreder i Hælene,
 for hvem han sang i grove plumpe Rim,
 at næste Christi Himmelfart før Middag
 skal Eders Høihed lægge Kronen ned.

Kong Johan.

Du gale Drømmer, hvorfor har du sagt det?

Peter.

Fordi jeg veed, det skal i Sandhed stee.

Kong Johan.

Afsted med ham! sæt ham i Fængsel, Hubert,
 og paa den Dag ved Middag, da han siger
 jeg skal nedlægge Kronen, lad ham hænge.
 Sæt ham i Fængsel og kom hid igjen;
 thi jeg har Brug for dig. —

(Hubert gaaer med Peter.)

Min gode Fætter;

har du den Nyhed hørt, hvem der er landet?

Bastarden.

Fransmanden, ja det er i Alles Munde.
 Jeg mødte nys Bigot og Salisbury
 med Dine røde som en nyttændt Ild,
 og Flere, som opsogte Arthurs Grav,

der myrdet er i Nat, saa sagde de,
paa Eders Høiheds Bud.

Kong Johan.

Gaa, kjære Frænde,
og træng dig ind i deres Kreds; jeg veed
et Middel til at vinde dem paany;
gaa, bring dem til mig.

Bastarden.

Jeg vil søge dem.

Kong Johan.

Men skynd dig blot; den bedste Fod foran! —
Lad mig dog ei faae Fjender blandt mit Folk,
naar fremmed Hærmagt truer mine Stæder
med fjendtligt Indsalds frygtelige Tog! —
Vær en Mercur, sæt Vinger paa din Hæl
og flyv med Tankens Fart fra dem til mig.

Bastarden.

Sa Tidens Krav skal lære mig at ile.

(Gaaer.)

Kong Johan.

Talt som en modig, ædel Riddersmand.

(til Budet.)

Følg efter ham; maaskee behøver han
et Bud imellem mig og Herrerne;
det kan du være.

Budet.

Hjertensgjerne, Herre.

Kong Johan.

Min Moder død!

(Hubert kommer.)

Hubert.

Min høie Herre Konge,
man siger, at der saaes inat fem Maaner,

de fire faste, men den femte hvirvled
i sælsom Kreds omkring de andre fire.

Kong Johan.

Fem Maaner?

Hubert.

Gamle Mænd og Kvinder spaaede
paa Gaderne deraf stor Nød og Fare.

Ung Arthurs Død er nu i Alles Munde,
og naar der tales om ham, ryste de
paa Hovedet og hviste til hverandre,
og den, der taler, griber den, der hører,
omkring hans Haandled, og den Anden lytter
med mange Skrækkens Tagter til og nikker
og rynker Panden, ruller Dinene.

Jeg saae en Smed staae saadan med sin Hammer, —
hans Jern blev paa hans Ambolt koldt; han slugte
med aaben Mund en Skræders Nyhed ned,
og Skræderen, med Sax og Naal i Haand,
stod der i Tøfler, som i Skyndsomheden
var stuffet hver paa den forkerte Fod,
og meldte om saa mange tusind Franskmænd
der stod i Kent slagfærdige paa Rad.
En anden mager, snarset Haandværksmand
afbrød ham og beretted Arthurs Død.

Kong Johan.

Hvi søger du at sætte mig i Stræk?
hvi nævner du saa tidt ung Arthurs Død?
din Haand har myrdet ham. Jeg havde Grund til
at ønske Drengens Død, du ingen til
at myrde ham.

Hubert.

Jeg ingen, Eders Høihed?

har I ei selv opfordret mig dertil.

Kong Johan.

Det Kors er lagt paa Konger, at de tjenes

af Trælle, der betragte deres Luner

som Fuldmagt til at bryde ind i Livets

blodige Hus, der tyde som en Lov

hvert Bink af Magten, og som troe at kjende

den stjaebnesvangre Høiheids sande Mening,

hvergang den rynker sine Bryn, maafee

af Lune meer end overlagt Beslutning.

Hubert.

Her har jeg Eders Haand og Segl derfor.

Kong Johan.

O, naar det sidste Regnskab skal afsluttes

imellem Jord og Himmel, skal den Haandskrift

imod os vidne til Fordømmelse!

Hvor tidt er ei den onde Gjerning fremmet

ved Synet af et Redskab til det Onde!

Hvis du ei havde været just ved Haanden,

en Karl, som af Naturens Haand var mærket,

udseet og stemplet til en Stjændselsdaad,

var Mordet aldrig kommet mig i Sinde.

Men da jeg saae dit stumle Rødingsaasyn

og fandt dig stiftet til en blodig Udaad,

anvendelig til farlig Tjeneste,

da gav jeg dig et Bink om Arthurs Død,

og du, naar der var Kongegunst at vinde,

har ikke Sky for Prindssemord.

Hubert.

Min Konge!

Kong Johan.

Hvis blot du havde rystet paa dit Hoved,
 blot studset ved min dunkelt nævnte Hensigt,
 ja fæstet paa mig kun et tvivlsomt Blif,
 der bød mig sige rent ud, hvad jeg mente, —
 dyh, maalløs Blu da havde standset mig,
 din Sky da havde vel vaft Sky hos mig;
 men du forstod mig godt paa mine Tegne
 og underhandlede ved Tegn med Synden,
 ja gav dit Hjertes Bifald uden Tøven
 og gav din grumme Haand til at fuldbyrde
 den Daad, som Ingen af os nævne gad. —
 Bort fra mit Afsyn! lad mig aldrig see dig!
 min Adel svigter mig; mit Rige trodses
 af fremmed Hærmagt her for mine Porte;
 ja her i dette Regems Kongerige,
 i denne Stat af Blod og Aandedræt,
 her raader Splid og Borgerfrig imellem
 min Frændes Død og min Samvittighed.

Hubert.

Rust Eder da mod Eders andre Fjender;
 imellem Eders Sjæl og Eder skal
 jeg stifte Fred. Ung Arthur er ilive;
 min Haand er som en Jomfru ren og skyldfri,
 ei farvet end af Blodets Purpurpletter;
 aldrig er i mit Bryst en Mordertankes
 forfærdelige Fristelse trængt ind.
 I har bagtalt Naturen i mit Ansigt;
 hvor haardt det end udvortes viser sig,
 det dølger dog en Sjæl, der er for mild
 til grumt at slagte et uskyldigt Barn.

Kong Johan.

Han lever? — Al til Adels herrerne!
 giv dette Bud paa deres Harnes Ild;
 tæm dem igjen til villig Lydighed.
 Tilgiv, hvad før i Hefstighed jeg talte
 om dine Ansigtstræk; min Harm var blind;
 mit Dø, af en blodig Drøm omtaaget,
 saae dig langt mere hæslig, end du er.
 Du svar ei nu; men bring mig til mit Kammer
 de brede Herrer; gjør det raast og snart;
 min Bøn er langsom, tag du bedre Fart!

(de gaar.)

Tredie Scene.

Sammesteds. Udenfor Borgen.

(Arthur kommer frem paa Muren.)

Arthur.

Muren er høi; dog vil jeg springe ned:
 Forbarm dig, gode Jord, gjør mig ei Men.
 Faa eller Ingen kjende mig; desuden
 har denne Skibsdrengs Dragt mig helt formummet.
 Vel er jeg bange; men jeg over det;
 ifald jeg kommer ned med hele Lemmer,
 saa kan jeg finde tusind Veie til
 at slippe bort. Hvad Forstjæl er der paa
 at døe og blive, eller døe og gaar?

(springer ned.)

Al! min Farbroders Aand er i den Sten! —
 Gud, tag min Sjæl! gjem England mine Ben!

(han dør.)

(Pembroke, Salisbury og Bigot komme ind.)

Salisbury.

Jeg støder til ham ved Sanct Edmundsbury;
vor Sikkerhed det gjælder; vi maa gribe
et venligt Tilbud i en farlig Tid.

Pembroke.

Hvem bragte dette Brev fra Kardinalen?

Salisbury.

En Adelsmand fra Frankrig, Grev Melun,
som i Fortrolighed langt meer har sagt mig
om Dauphins Benftab, end der staaer i Brevet.

Bigot.

Saa lad os møde ham imorgen tidlig.

Salisbury.

Ja give os paa Bei; vi har to lange
Dagreise, før vi møde ham, I Herrer.

(Bastarden kommer ind.)

Bastarden.

Bel mødt endnu en Gang, I vrede Herrer!
Kongen begjærer strax at see Jer hos sig.

Salisbury.

Kongen har stilt sig af med os. Hans tynde,
stænkede Rappe skal ei brømmes med
vor pletfri Hæder. Vi vil ikke følge
den Fod, der sætter Blodspor, hvor den gaaer.
Vend om og sig ham det. Vi veed det Bæste.

Bastarden.

Hvad end I troer, godt Ord var bedst, troer jeg.

Salisbury.

Vor Harm har Ordet, ei vor Høflighed.

Bastarden.

Der er kun liben Grund til Eders Harm;
desmere Grund var der til Høflighed.

Pembroke.

Forbittrelsen har Rettigheder, Herre.

Bastarden.

Ja, til at slaae sin Herre, ingen Anden.

Salisbury.

Her er jo Fængselet.

(bliver Arthur var.)

Hvem ligger der?

Pembroke.

O, Død, stolt af saa ren en Fyrstestjønhed! —

Ei Jorden har et Hul til Stjul for dette!

Salisbury.

Ja Mordet hader, hvad det selv har gjort,
og aabenbarer det og kræver Hævn.

Bigot.

Da det til Graven dømte denne Stjønhed,
fandt det den dog for kongelig til Graven.

Salisbury.

Hvad mener I, Herr Richard? Har I seet,
læst eller hørt, kan I blot tænke det?
ja kan I tænke Jer, endstjøndt I seer det,
at virkelig I seer det? Hvilken Tanke
kan af sig selv opfinde Magen til det?
Det er Topmaalet, Høidepunktet, Kronen
paa Mordets Baabensfjold, ja Kronens Krone.

Saa blodig Stjændselsdaad, saa vild en Grumhed,
saa lumpent Riddersværk har aldrig end
den stirrende, starblinde Ondskab givet
den stille Sorg at fælde Taarer over.

Pembroke.

Hvert Fortids Mord er undskyldt nu ved dette;
det staaer saa ene, saa helt uden Lige,

at det vil kaste rent og helligt Skjær
paa fjerne Tiders end usødte Synd;
al anden Blodsudgydelse vil synes
kun Skjæmt mod dette gruelige Syn.

Bastarden.

Det er en blodig, en fordømt Bedrift,
en Helvedidraet af en grusom Haand,
hvis ellers nogen Haand har gjort den Gjerning.

Salisbury.

Hvis ellers nogen Haand har gjort den Gjerning?
Vi saae et Glimt, af hvad der vilde hælde;
det er et Nibingsværk af Huberts Haand,
et Paasund og et Ræntespil af Kongen;
fra Trostabsbaand til ham min Sjæl jeg løser,
paa Knæ for dette stjerne Livs Ruin;
og aander ud til ham, der ikke aander,
et Løstes Viraksdamp, en hellig Ed,
at jeg vil aldrig smage Verdens Lyst
og aldrig lade mig af Glæden smitte
ei heller kjende Rolighed og Mag,
før denne Haand jeg har forherliget,
og smykket den med Hævnens Hædersglands.

Pem broke og Bigot.

Bort Hjerte siger Amen til dit Ord.

(Hubert kommer.)

Hubert.

J Herrer, hed af Il jeg søger Jer.

Ung Arthur lever. Kongen kalder Eder.

Salisbury.

Hvor fræk han er og rødmer ei for Døden! —

Pak dig, du væmmelige Nibing! bort!

Hubert.

Jeg er ei Riding.

Salisbury (drager Sværdet.)

Skal jeg foregribe

Retfærdighedens Dommerarm?

Bastarden.

Min Herre,

Dit Sværd er blankt, stik det igjen i Steden.

Salisbury.

Ei førend jeg saaer gjemt det i en Morder.

Hubert.

Tilbage, Jarl, tilbage, siger jeg!

Ved Gud, mit Sværd er vel saa skarpt som Eders,

og nødigt saae jeg, at I glemte Jer

og fristed mig til farligt Selvforsvar;

jeg kunde let ved Eders Rasen glemme

Jer ædle Byrd og Stand og Værdighed.

Bigot.

Hvad, Udflugt! trodser du en Adelsmand?

Hubert.

Ei for mit Liv; men værge tør jeg vel

mit skyldfri Liv imod en Keiser selv.

Salisbury.

Du er en Morder.

Hubert.

Ei endnu; men gjør

mig ei dertil. Den taler ikke sandt,

der taler falskt; den, der ei taler Sandhed,

han lyver.

Pembroke.

Hug ham ned!

Bastarden.

Fred, siger jeg.

Salisbury.

Tilfide, Faulconbridge; mit Sværd dig kommer
for nær.

Bastarden.

Rom heller Djæveln selv for nær!

Kynf blot dit Bryn imod mig, flyt en Fod,
vov i dit Alind at fornærme mig, —
jeg slaaer dig ned. Flux bort med Sværdet, eller
jeg slaaer til dig og til dit Stegespid,
saa du skal troe, at Djæveln selv er løs.

Bigot.

Hvorledes, vidtberømte Faulconbridge?
staaer du en Riding og en Morder bi?

Hubert.

Det er jeg ikke!

Bigot (peger paa Arthurs Lig.)

Hvem har dræbt ham der?

Hubert.

Knap for en Time siden frisk og sund
forlod jeg ham; han var mig dyrebar;
min Livstid vil jeg græde for hans Død.

Salisbury.

Tro ikke paa hans Dines falske Band;
den Bæde mangler Lumpenheden aldrig;
hel kynbig efterligner han dermed
Ustyldigheds og Medynks Taarestømme.
Nu bort med mig, Enhver, hvis Hjerte væmmes
ved den urene Lugt i Mordergruben!
jeg er fast kvalt af denne Syndens Stank.

Bigot.

Afsted til Edmundsbury, til Dauphin.

Pembroke.

Meld Kongen, at han der kan søge os.

(gaaer med Bigot og Salisbury.)

Bastarden.

Det gaaer jo herligt! — Har du nogen Kundskab

om dette smukke Værk? — Hvor grændseløs

Barmhjertigheden er, — du er fordømt,

hvis du har gjort den Mordergjerning, Hubert!

Hubert.

Hør mig dog, Herre!

Bastarden.

Ha, jeg siger dig,

du er fordømt, saa sort, — Nei Intet er

saa sort; du er fordømt langt dybere

end selv den Herre Lucifer. Der findes

i hele Helved ei saa led en Djævel

som du, hvis du har myrdet dette Barn.

Hubert.

Jeg sværger, —

Bastarden.

Hvis du blot har samtykt i

den gruelige Gjerning, saa forsviol!

Og har du ei et Reb, — saa tynd en Traad

som nogen Edderkop spandt af sin Bug,

vil kunne kvæle dig; et Siv er nok

til Hængepæl for dig, og vil du drufne,

saa held en Draabe Vand kun i en Ste,

og den vil svulme til et mægtigt Hav,

nok til at volde sliig en Ridings Død. —

Jeg har en frygtelig Mistanke til dig.

Hubert.

Hvis jeg med Gjerning, Bisald eller Tanke
 har stjaalet dette elstelige Liv,
 som fængslet var i dette stjerne Støv,
 saa lad ei Helved eie Kvaler nok
 til Straf for mig! Da jeg forlod ham, var
 han frisk og sund.

Bastarden.

Saa gaa da, bær ham bort
 i dine Arme. — Jeg er helt forvirret;
 mig tykkes, jeg kan ikke finde Vej
 blandt denne Verdens Tjørnekrat og Farer. —
 Hvor let du løfter hele England op!
 Fra dette lille Lig af Kongehøihed
 foer dette Riges Liv og Ret og Trost
 til Himlen op; nu er det Englands Raar
 at see dem ribes, slides, drages om
 den stolte Krones herreløse Pragt.
 For Majestætens herreløse Knokler
 den vilde Krig nu reiser brede Børster
 og snærrer imod Fredens milde Afsyn.
 Nu mødes fremmed Bold og hjemlig Splid
 i samme Række, og som Ravnene over
 det syge Dyr, saa lurar vild Forvirring
 paa ranet Høiheids forudsæete Fald.
 Held den, hvis Vams og Belte nu kan holde
 Uveiret ude! Bær nu Barnet bort,
 og følg mig saa ihast; jeg gaaer til Kongen.
 Paa tusind Farer maa vi os berede,
 og paa vort Land seer Himlen ned i Brede.

(de gaae.)

Femte Act.

Første Scene.

Northampton. En Sal i Slottet.

(Kong Johan, Pandulfo med Kronen i Haanden. Følge.)

Kong Johan.

Saa har jeg da nedlagt i Eders Hænder
min gyldne Hædersring.

Pandulfo.

(sætter Kronen paa Kongen.)

Modtag igjen

af denne Haand og som et Tegn af Paven
af Eders kongelige Magt og Høiherd.

Kong Johan.

Hold Eders hellige Løfte nu. Gaa strax
den franske Hær imøde; brug den Magt,
som af hans Hellighed er Jer betroet;
stands deres Tog, før Alting staaer i Flamme.

De utilfredse Fyrster er i Opstand;

vort Folk fornægter Lydighedens Pligt,

og sværger Trostædt og Hengivenhed

til fremmed Blod, til udenlandske Herrer.

En saadan Gjæring af det onde Blod

beroer det kun paa Jer igjen at dæmpe.

Løb ikke; thi saa svar er Tidens Sygdom,

at ufortøvet Lægedom maa bringes,

hvis Ondet ei ulægeligt skal worde.

Pandulfo.

Mit Aandepust har jo blæst Stormen op,

fordi med Trods J mødte Pavens Bud;

men nu da I har atter fromt ombendt Jer,
min Mund skal stille denne Krigens Storm
og klare Landets overtrukne Himmel.

Mærk vel, paa denne Himmelfartens Dag,
da I har svoret Paven Lydighed,
jeg lader Frankrig lægge Sværdet ned.

(gaaer.)

Kong Johan.

Paa Himmelfartens Dag? Spaamandens Ord
var jo: før Himmelfart ved Middag skulde
jeg lægge Kronen ned. Det har jeg gjort.
Jeg troede, at det skulde skee med Tvang;
men, Gud skee Lov, det var frivilligt tun.

(Bastarden kommer.)

Bastarden.

Kent er i Fjendens Magt. Kun Dover Borg
end holder Stand; London har aabnet Porten
som artig Bært for Dauphin og hans Hær.
De Store vil ei lyde Jer; de gaae
til Eders Avindsmand med deres Hyldest,
og vild Forvirring jager hid og did
vor lille Flok af ængstelige Benner.

Kong Johan.

Og vil ei Adelen forsones med mig,
da den har hørt, ung Arthur er ilive?

Bastarden.

De sandt ham død og kastet hen paa Gaden,
det tomme Skrin, hvor Livets Edelsten
var stjaalen bort af en forbandet Haand.

Kong Johan.

Den Ridning Hubert sagde jo, han leved.

Bastarden.

Min Tro, det sagde han, saa godt han vidste!

Men hvorfor stirrer I forsagt mod Jorden?
 Bær stor i Gjærning, som I var i Tanke;
 lad Verden ikke see, at bange Frygt
 og Mismod styrer Kongeriets Blik.
 Rør dig som Tiden gjør; vær Ild mod Ild;
 tru den, som truer; mød med Hersterpande
 det vilde Bulder; og den ringe Mand,
 der laaner fra den Stores Blik sin Holdning,
 vil blive stor, idet han seer paa dig
 og klæde sig i frygtløs Manddoms Aand.
 Afsted! træd frem i Glands som Krigens Gud,
 naar han beslutter Kampens Mart at smykke.

Vis Driftighed og uforsærdet Tillid.

Hvad? skal de søge Løven i sin Hule?

og skal den stræmmes der og stjælve der?

O, lad det aldrig høres! Fremad, il!

mød Ederis Uven længere fra Døren,

og byd ham Dysten, før han er saa nær.

Kong Johan.

Pavens Legat har nylig været hos mig,
 og jeg har sluttet heldig Fred med ham;
 han lover mig at sende bort den Hær,
 som Dauphin fører.

Bastarden.

Stjændige Forlig!

Saa skal da paa vor egen Grund og Jord
 vi sende Bud om Vilkaar, Overenskomst,
 om Underhandling, stjændig Stilstand med
 en væbnet Fjende? Skal en stjæglos Dreng
 en Silkespringsfyr haane vore Marker,
 sit Mod opføde i en tapper Jordbund,
 spotte vor Luft med sine Faners Flagren,

og Ingen hindre ham? Til Vaaben, Herre!
 Hvem veed, om Kardinalen staffer Fred?
 og hvis han gjør, lad det dog worde sagt,
 at de har seet, vi agted os at væge.

Kong Johan.

Raad du for Alt, hvad Diebliffet kræver.

Bastarden.

Saa frem! frist Mod! For dette tør jeg love:
 mod værre Fjender tør vi Dysten vove!

Anden Scene.

Slette ved Edmundsbury.

(Louis, Salisbury, Melun, Pembroke, Bigot, alle i Rustning med
 Krigsfolk.)

Louis.

Tag Afskrift, Grev Melun, af dette her
 og gjem det vel, at vi kan mindes det.
 Giv disse Herrer Skriftet saa tilbage,
 at, naar vi har vor Overenskomst skreven,
 de selv og vi kan læse den og vide,
 hvorpaa vi toge Sakramentet her,
 og holde fast, ubrødeligt vor Ed.

Salisbury.

Alf os skal den vist aldrig worde brudt.
 Og, ædle Dauphin, omendstjøndt vi svor
 frivillig Iver og utvungen Trostak
 mod Eders Sag, saa tro mig dog, min Fyrste,
 glad er jeg ikke ved, at Tidens Vunder
 skal søge Lindring i foragtet Oprør
 og læge dette ene, gamle Kræftskaar
 ved mange Saar. Min Sjæl bedrøves ved,

at jeg skal drage dette Staal fra Siden
 og gjøre Enfer, — af! i dette Land,
 hvor trofast Forsvar, ærligt Landeværn
 nu falder høit paa Navnet Salisbury;
 men saa besmittet er vor Tid, at Intet
 til Hjælp og Lægemiddel for vor Ret
 kan gøres uden aaben Lovløsheds
 og voldsomt Oprørs haarde Haand. Er dette
 dog ei en Vnf, I forrigfulde Benner,
 at Englands Sønner, Børn af denne D,
 at vi opleve skulde denne Stund,
 da vi til fremmede Trompeters Toner
 skal træde paa dens moderlige Stjød
 og fylde Fjendens Rækker, — jeg maa bort
 og græde over den paatvungne Skamplet! —
 til Hæder for et fremmed Ridderstab,
 og følge her det ubekjendte Banner! —
 Her? — D, mit Folk, gid dog du kunde flytte!
 og kunde Havets Arm, der dig omfatter,
 hembære dig, hvor du dig selv forglemt,
 og lænke dig fast til en Hedningstrand,
 hvor disse tvende Christne Hære kunde
 det brede Blod i fælles Aarer blande
 og ikke spille det i Nabokiv!

Louis.

Et ædelt Sind du aabenbarer her;
 den Kamp af stærke Følelser i Hjertet
 har valet et Jordstjælv af Høimodighed.
 D hvilken ædel Strid har du ei stridt
 imellem Dvang og om Samvittighed!
 Lad mig astørre denne ædle Dug,
 der flyder sølvklar over dine Rinder.

Ved Kvindetaarer før mit Hjerte smelted,
 skøndt Oversvømmelsen er kun sædvanlig;
 men denne Strøm af mandig Graad, den Byge,
 blæst op af Sjælens Storm, den overvælder
 mit Dø; den forvirrer mig langt meer,
 end om jeg saa den store Himmelhvælving
 helt overmalet af ildrøde Lustsyn.
 Løft op din Pande, ædle Salisbury,
 stem dig mod Stormen med dit store Hjerte
 og overlad det Vand til Smaabørns Dine,
 der aldrig stued Verdens Gettevildhed,
 der mødte Lykken kun ved glade Fester,
 hvor Blodet varmedes af Lyst og Glæden.
 Kom, kom; saa dybt du stikke skal din Haand
 ned i vor Fremtids Lykkes rige Bølg,
 som selv Louis; det skal I Herrer alle,
 der knyttet Ederes Seners Kraft til min.

(Pandulfo kommer med Følge.)

Nu tykkes det mig, som en Engel talte;
 der kommer just den hellige Legat;
 han giver Fuldmagt os fra Himlens Haand,
 og sætter med sit himmelsendte Ord
 Retmæssighedens Navn paa vor Bedrift.

Pandulfo.

Hil Eder, ædle Prinds af Franckerig.
 Det skal I vide: Kong Johan har atter
 med Rom forsonet sig; hans Sjæl er omvendt,
 der stod saa trodsig mod den høie Kirke,
 mod Romas Bispestol og Moderstad.
 Thi rul dit Truselsbanner atter sammen
 og tæm den vilde Krigs blodgridste Aand;
 lad som en Løve opfødt af din Haand

den ligge tam og mild ved Fredens Fod
og være frygtelig for Diet blot.

Louis.

Forlad mig, Eders Naade, jeg gaaer ikke
tilbage, jeg er for høibaaren til
at bruges som et nyttigt Lyende,
en underordnet Tjener eller Redskab
for nogen Herftermagt i hele Verden.
I pusted Liv i Krigens døde Kul
imellem disse haardt hjemsogte Riger
og mig; I bragte stadigt Ilden Næring;
nu er den altfor stærk til at udblæses
af samme svage Pust, der tændte den.
I lærte mig at kjende klart min Ret,
I vendte selv min Hu til dette Rige,
I selv tilskynded mig til dette Tog; —
nu kommer I og siger mig, Johan
har sluttet Fred med Rom. Hvad kommer vel
den Fred da mig ved? Paa min Hustrus Begne
gjør efter Arthurs Død jeg Krav paa Riget,
og nu, det halvt er vundet, skal jeg vige,
fordi Johan har sluttet Fred med Rom?
Er jeg Roms Træl? Hvad har da Rom mig sendt
af Penge, Mandstab eller Krigsforraad
til Understøttelse for denne Sag?
Er det ei mig, der bærer hele Byrden?
Hvem uden jeg og de, som til min Ret
har sluttet sig, maa bære Sværd og Møie
for denne Sag og gjøre Krigens Gjerning?
Har ei Dsollets Jubel selv jeg hørt,
„Vive le roi!“ hver Stad, vi kom forbi?
Har ei de bedste Kort jeg faaet til

at vinde dette lette Spil om Kronen?
 og skal jeg give tabt et oplagt Spil?
 Nei, ved min Sjæl! det skal ei worde sagt!

Pandulfo.

J seer den ydre Side kun af Sagen.

Louis.

Hvad, ydre — indre! Jeg gaaer ei tilbage,
 før mit Forsøg har vundet al den Ære,
 der lovet blev mit høie, stolte Haab,
 før jeg drog sammen denne gjæve Krigshær
 og flokked om mig disse Flammesjæle,
 der Seiren tvinge kan og vinde Ry
 i Farens og i Dødens aabne Gab.

(En Trompet høres.)

Hør, hvilken hjæt Trompet er det, der kalder?

(Bastarden kommer med Følge.)

Bastarden.

Jeg kræver efter Skik og Brug at høres;
 thi for at tale er jeg sendt herhid.
 Min fromme Herre fra Milano, Kongen
 vil vide, hvordan J hans Sag har drevet;
 alt som J svarer til, saa veed jeg Maalet
 og Grændsen for min Fuldmagt til at tale.

Pandulfo.

Dauphin er altfor egensindig trodsig
 og vil ei agte paa mit Ord; han siger
 rent ud, han vil ei lægge Sværdet ned.

Bastarden.

Ved alt det Blod, som Furien har aandet,
 den Knøs har Ret! — Her Englands Konges Ord;
 thi gjennem mig hans Høihed taler nu:
 han er beredt, som det sig hør og bør.

Det latterlig uhøiviste Besøg,
 det harnistflædte Mafferadespil,
 den tankeløse Leg, den skjæggeløse
 Uborenhed, den Drengelædningsskærd
 leer Kongen ad, og han er rede til
 at pidske af sit Riges Omkreds ud
 den Dværgefrig, den Lommelidenfejde.

Den Haand som mægted ved Jer egen Dør
 at prygle Jer, indtil I sprang bag Laagen
 og duffed ned i Brøndens Skjul som Spande
 og krøb i Strøelsen i Eders Stalde
 og laa som Panter gjemt i Skab og Kiste
 og gif i Sti med Svin og søgte Frelse
 i Fængselfkjelderer og skjald og bæved
 ved hvert et Gal af Hanen, Eders Landsmand,
 som var dens Røst en væbnet Engelftmands, —
 skal her den seierrige Haand nu lammes,
 som revsed Jer i Eders eget Kammer?
 Nei! vid, den tappre Konge staaer i Baaben
 og svæver som en Drn omkring sin Rede
 for at slaae ned paa den, som frækt sig nærmer.

Og I vanslægtede Forrædere,
 blodstænkte, utafnemlige Mæroner,
 der slænge grusomt Englands, Eders Moders
 hellige Skjød, o rødmer dog af Skam,
 thi Eders Fruer, Eders blege Piger
 som Amazoner trippe efter Trommen,
 og Fingerbøllet blev til Pandserhandske,
 til Landse Naalen, og de blide Hjerter
 opflammedes af vild og blodig Harm.

Louis.

Nu nok af Skryderi! vend om i Fred!

Farvel! vor Tid er os for kostbar til
at spildes paa en Skryder.

Pandulfo.

Lad mig tale.

Bastarden.

Nei, jeg vil tale.

Louis.

Seg vil Ingen høre.

Rør Trommerne! lad Krigens Tunge tale
for mine Krav og for, at her jeg staaer.

Bastarden.

Ja, Eders Trommer strige, naar man slaer dem,
og saa gjør I, naar I er slagne. Væf

et Ekko blot ved Lyden af din Tromme,

og flux en Tromme her er færdig stemt,

der skal gjenlyde fuldt saa høit som din;

lad kun en anden lyde; flux en anden

skal stralde høit som din i Himlens Dre

og spotte Tordnens Drøn. Alt nærmer sig, —

ei stolende paa denne halte Præst,

som han har brugt for Skjæmt meer end af Nød, —

den tappre Konge. Paa hans Pande sidder

Benraden Død, hvis Arbeid er idag

at fraadse Tusinder af franske Lig.

Louis.

Rør Trommen. Vi vil see paa denne Fare.

Bastarden.

Du skal den finde; derfor tør jeg svare.

(Alle gaar.)

Tredie Scene.

Sammesteds. Balsplads.

(Baabenlarm. Kong Johan og Hubert træde ind.)

Kong Johan.

Hvorledes gaaer det os idag? tal, Hubert.

Hubert.

Slet, frygter jeg; hvor gaaer det Eders Naade?

Kong Johan.

Den Feber, der har plaget mig saalænge,
nedtrykker mig. O, jeg er hjertesyg!

(Et Bud kommer.)

Budet.

Min høie Konge, Eders tappre Frænde,
Herr Richard, beder Eders Høihed om
at fjerne Jer fra Slaget og at melde
ham, hvor I drager hen.

Kong Johan.

Sig ham, til Swinstead,

til Abbediet.

Budet.

Faa kun Mod; den Styrke,
som Dauphin ventede her til Hjælp, er strandet
paa Goodwins Rev for trende Dage siden;
det Budskab fik Herr Richard ganske nylig;
de Franste fægte mat og gaae tilbage.

Kong Johan.

Af! jeg fortæres af den grumme Feber
og kan ei glædes ved det gode Budskab.
Bryd op til Swinstead; flug min Bærestol!
Afmagt betager mig; jeg er saa mat.

(de gaae.)

Fjerde Scene.

En anden Del af Balpladsen.

(Salisbury, Pembroke, Bigot og Flere komme ind.)

Salisbury.

Kongen har flere Venner, end jeg troede.

Pembroke.

Fremad igjen! sæt Mod i disse Franskmænd;
gaaer det dem ilde, gaaer det os ei bedre.

Salisbury.

Den flegfredbaarne Djævel, Faulconbridge,
paa Trods mod Trods end holder Kampen oppe.

Pembroke.

Man siger, Kongen er bragt dødsdøgt bort.

(Melun kommer saaret og ledet af Stridsmænd.)

Melun.

Nu før mig til de engelske Rebeller.

Salisbury.

I Modgangs Dage fik vi andre Navne.

Pembroke.

Det er jo Grev Melun.

Salisbury.

Til Døden saaret.

Melun.

Fløer, ædle Engelskmænd, I ere folgte!
træk Traaden ud igjen af Oprørs Naal,
og hyder atter den afførne Trostab
Velkommen. Gaa, fald Kong Johan tilføde;
thi hvis Dauphin faaer Seir i dette Slag,
er det hans Agt til Løn for Eders Umag
at lade Jer halshugge; dette svor han
og jeg med ham og mange fleer med mig
her over Altret i Sanct Edmundsbury,

det samme Alter, hvor vi tilsvor Jer
et evigt Venstabs og bestandig Trostabs.

Salisbury.

Er dette muligt? kan det være sandt?

Melun.

Staaer ikke for mit Die Dødens Gru,
og kun en liden Rest af Liv er levet,
der bløder bort, som Billedet af Bog,
der smelter hen og slettes ud ved Ilden?

Hvad skulde mig i Verden friste til
at svige Jer, naar ingen Svig dog længer
kan gavne mig? hvi skulde jeg da lyve,
naar det er sandt, at her jeg nu skal døe
og kun ved Sandhed leve hift? Igjen
jeg siger: hvis Louis faaer Seir idag,
er han menskvoren, dersom Eders Dine
see nogen anden Dag i Osten grye.

I denne Nat, — hvis mørke Smittedunster
omtaage Solens luerøde Kam,
der synker gammel, svag og træt af Dagen, —
i denne Nat skal Eders Liv I lade,
og Lønnen svarende til Eders Svig
vil Svig betale nu med Eders Blod,
ifald Dauphin faaer Seir ved Eders Hjælp.

Hils Hubert, Eders Konges Kammerjænder;
Vensskabet mellem os, dertil den Tanke,
at min Morfader var en Engelfmand,
har rørt mit Hjerte til at tilstaae dette.

Til Gjengjæld beder jeg, at I vil bringe
mig bort fra Valens Baabengny og Bulder,
hvor jeg kan tænke mine sidste Tanker

i Fred og stille Legemet fra Sjælen
i from Betragtning og i stille Bøn.

Salisbury.

Vi troe dig vel. — Og Gud fordomme mig,
om ei jeg elsker hvert et Ansigtstræk
paa denne skønne Leilighed, der byder
vor Fod at vende om fra Flugtens Skjændsel,
mens som en oprørt Flod, der atter synker,
vor vilde, regellose Fart vi standse,
og roligt indenfor de lave Bredder,
vi overstylded, glide lydigt hen
til Havet, til vor store Kong Johan. —
Min Arm skal hjælpe til at bære dig;
thi bitter Døds kamp seer jeg i dit Die.
Afted nu, Venner! — Atter maa vi flye;
Held os; den gamle Ret skal blive ny.

(De gaar og bære Melun bort.)

Fjerde Scene.

Den franske Keiser.

(Louis kommer ind med Følge.)

Louis.

Mig tykkes, Himlens Sol gif nødig ned,
men tøvede, saa Vestens Himmel blussede,
mens Engelfmændene maat rømmed Marken
og maalte baglænds deres egen Grund.
Vi endte godt, da efter blodig Dyst
til Overflod med vore Stykkers Torden
vi hilste dem god Nat og rullede sammen
i Mag og Ro vor sønderrevne Fane,
paa Valen sidst og næsten Valens Herrer.

(Et Bud kommer ind.)

Budet.

Hvor er hans Naade, Dauphin?

Louis.

Her; — hvad Nyt?

Budet.

Melun er falden; Englands Adels herrer
er faldne fra paa hans Tilskyndelse,
og den Forstærkning, I med Længsel ventede,
er strandet og forlöst ved Godvins Rev.

Louis.

Fordømte Nyhed! og fordømt Du selv!
jeg ventede ei saa stor en Sorg i Nat
som denne. Hvem var det, der meldte mig,
at Kong Johan var flyet, en Timestid
før Mørket skilte vore trætte Hære?

Budet.

Hvem der har sagt det, det er Sandhed, Herre.

Louis.

Vel; hold god Vagt inat, hver paa sin Post;
ei Dagen skal saa tidligt være oppe,
som jeg imorgen friste skal min Lykke.

(de gaae.)

Sjette Scene.

En aaben Blads i Nærheden af Swinestead Abbedi.

(Bastarden og Hubert komme fra modsatte Sider.)

Hubert.

Hvem der? svar strax! svar, ellers styder jeg.

Bastarden.

En Ven! — og hvem er du?

Hubert.

For Englands Sag.

Bastarden.

Hvor skal du hen?

Hubert.

Hvad kommer det vel dig ved?
 jeg kan om dine Grinder jo spørge
 saavel som du om mine.

Bastarden.

Hubert, troer jeg.

Hubert.

Da troer du ret, og jeg tør troe, det er
 en Ven, der kjender mig saa godt paa Næsten.
 Hvem er du?

Bastarden.

Hvem du vil; om du behager,
 saa kan du vise mig den Gunst at troe,
 at jeg er lidt af en Plantagenet.

Hubert.

Ha Glemsomhed! du og den blinde Nat
 gjør mig tilfamme! — tilgiv, tappre Krigsmand,
 at nogen Lyd, der kom fra dine Læber,
 har kunnet ukjendt gaae forbi mit Dre!

Bastarden.

Nu, nok af Artigheder; sig, hvad Nyt?

Hubert.

Jeg gaaer omkring her i den stumle Nat
 og søger Jer.

Bastarden.

Saa sig da fort, hvad Nyt?

Hubert.

O, kjære Herre, Nyt, der ligner Ratten,
 fort, rædsomt, trøstesløst og grueligt.

Bastarden.

Vis mig din onde Nyheds aabne Saar;
jeg daaner ikke, jeg er ingen Kvinde.

Hubert.

Jeg troer, en Munk har givet Kongen Gift;
da jeg forlod ham, var han næsten maaløs;
jeg skyndte mig at melde Jer Ulykken,
for at I bedre kunde væbne Jer
mod Diebliffets Krav, end om det siden
tilfældigvis var kommet Jer for Dre.

Bastarden.

Hvorledes fik han den? hvem smagte for ham?

Hubert.

En Munk, som jeg har sagt, en dristig Riding;
hans Hjerte brast med Et; endnu har Kongen
sit Mæle, og maastee han end kan reddes.

Bastarden.

Hvem var hos Kongen, dengang du forlod ham?

Hubert.

J ved det ikke? Alle Rigens Herrer
er vendt tilbage, og med dem Prinds Henrik;
hans Mægling har forsonet dem med Kongen,
og de er alle hos hans Høihed nu.

Bastarden.

O, stands din Brede, Gud Almægtige!

lad os ei fristes over vor Formue! —

Hubert, min halve Hær er reven bort

inat af Floden, da den vaded over;

de Lincolns Veiler slugte dem; jeg selv

slap paa min gode Hest med Rød og neppe.

Gaa nu foran og vis mig Vej til Kongen;

jeg frygter, før jeg kommer, er han død.

(de gaar.)

Syvende Scene.

Haven ved Swinstead Abbedi.

(Prinds Henrik, Salisbury, Bigot og Flere komme ind.)

Prinds Henrik.

Det er for silde; Livet er forpestet
i alt hans Blod; hans klare, rene Hjerne, —
som Nogle troe, er Sjælens sjøre Bolig, —
forkynder nu ved sine tomme Drømme,
at snart det gaaer til Ende med hans Liv.

(Pembroke kommer ind.)

Pembroke.

Hans Høihed taler end; han har den Tro,
at hvis han kom ud i den friske Luft,
det vilde lindre Hedens stærke Glød,
hvormed den grumme Gift fortærer ham.

Prinds Henrik.

Saa bring ham ud i Haven her.

(Bigot gaaer.)

Sig, taler

han vildt endnu?

Pembroke.

Nu er han mere rolig,
end dengang I forlod ham. Nylig sang han.

Henrik.

O, Sygdoms Røglieri! den skarpe Smerte
er sig tilsidst ei længer selv bevidst.
Naar Døden først har hærget Legemet,
saa lader den det ligge solesløst
og løber Storm mod Sjælen, som den piner
og saarer med en Hær af vilde Drømme,
der trænge sig og stimle frem imod
det sidste, faste Hold i vild Forvirring. —
Hvor sølsomt det dog er, at Døden synger!

Og jeg er Ungen til den blege Svane,
der synger sørgeligt sin egen Dødsfang
og af sin Svagheds Orgelpibe spiller
sit Legem og sin Sjæl til evig No.

Salisbury.

Bær freidig, Prinds; thi dertil er J baaren
at sætte Skif paa dette døde Kaos,
som han har efterladt saa raat og formløst.
(Bigot kommer ind med Tjenere, der bære Kong Johan i en Stol.)

Kong Johan.

Gia! nu sit min Sjæl dog Alburum;
den vil ei ud ad Vindver eller Døre.
Der er saa hed en Sommer i mit Bryst,
at alt mit Indre smuldrer hen til Støv;
jeg er et Billed, fradset med en Pen
paa Pergament; ved denne stærke Luc
jeg strumper ind.

Henrik.

Hvor gaaer det, Eders Høihed?

Kong Johan.

Forgiftet, — usel, — død, forstødt, forstødt!
og der er Ingen, som vil hyde Vintren
at stifte sin Isfinger i mit Svælg,
ei heller lede ind mit Riges Floder
i min forbrændte Barm, ei bede Norden
at lade sine svale Vinde kysse
min tørre Mund og kvæge mig med Kulde;
jeg beder Jer kun om saa lidt, kun om
en kjelig Trøst; J er saa karrige,
saa utafnemlige at nægte mig det.

Henrik.

O, gid der var en Kraft i mine Taarer
til Eders Lindring.

Kong Johan.

Deres Salt er hedt. —

Der er et Helved i mig, og derinde
er Giften, som en Djævel, til at pine
mit ugenfaldeligt fordømte Blod.

(Bastarden kommer ind.)

Bastarden.

Jeg kommer hed af Il og heftig Længsel
for end engang at see min Konge.

Kong Johan.

Frænde,

du kommer for at luffe mine Dine;
mit Hjertes Laffelværk er brændt og brustent;
hvert Bant, der støtted Masten i mit Fartoi,
er blevet til en Traad, et lille Haar;
mit Hjerter hænger i en lille Traad,
der holder knap, til du saaer meldt dit Budskab,
og da er Alt, hvad her du seer, en Jordklump,
det døde Leer kun af den knuste Høihed.

Bastarden.

Dauphin staaer færdig til at drage hid;
Gud veed, hvordan vi skal modtage ham;
thi medens jeg drog bort for Fordels Skyld,
blev største Delen af min Hær en Rat
i Beilerne, helt uformodentlig,
opslugt af Floden, som uventet steg.

(Kongen doer.)

Salisbury.

J taler Dødsens Bud i død Mands Dre. —

Min Herre! Konge! — Herfter nys — og nu!

Henrik.

Mig venter samme Banc, samme Maal.

Hvor er din Trygghed, Jord, dit Haab, dit Mod,
naar han er Muld, der nys som Konge stod?

Bastarden.

Er det forbi med dig? Jeg dræler kun
 for Hævnens Tjeneste dig end at yde;
 da skal min Sjæl i Himlen møde dig,
 som den paa Jorden altid var din Tjener. —
 Og nu, I Stjerner, som igjen har fundet
 Jer rette Bane, hvor er Eders Hær?
 Vis nu den Trostabs, som I har fornyet,
 vend ufortøvet om med mig, og jag
 Forstyrrelsen og evig Stjændsel ud
 af dette svage Lands forfaldne Dør;
 lad os opsoge strax, før selv vi søges;
 Dauphin forfølger os i Hælene.

Salisbury.

Det synes som I mindre veed end vi;
 derinde hviler Kardinalen ud,
 som kom for ganske nylig fra Dauphin
 og bringer slige Fredstilbud fra ham,
 som vi med Grund og Ære kan modtage;
 det er hans Agt at standse Krigen strax.

Bastarden.

Det vil han gjøre desto snarere,
 naar han har seet, at vi har Kraft til Forsvar.

Salisbury.

Ja, paa en Maade har han gjort det alt;
 thi mange Bogne har han sendt afsted
 ad Kysten til og lagt sin hele Sag
 i Kardinalens Haand som Bologistsmand;
 med ham vil I og jeg og flere Herrer,
 om Jer saa tykkes, drage bort iasten
 og bringe Sagen lykkelig til Ende.

Bastarden.

Saa være det! — Og I, min ædle Prinds,
med andre Fyrster, som kan der undværes,
besørger Eders Faders Forbefærd.

Henrik.

I Worcester stede vi hans Lig til Jorden;
det var hans Willie.

Bastarden.

Vel, saa før det did. —

Og gib med Held nu Eders Naade bære
den arvelige Høihed her i Landet.
Paa mine Knæ med underdanig Hyldest
jeg lover Eder trofast Tjeneste
og ærlig Lydighed til evig Tid.

Salisbury.

Den samme tro Hengivenhed vil vi
til alle Tider uden Plet bevare.

Henrik.

Min Sjæl er rørt og vilde takke Jer,
men har ei anden Tak end mine Taarer.

Bastarden.

Lad os ei sørge meer end Tiden kræver;
den er jo ilet forud for vor Sorg. —
Vort Land har aldrig ligget, stal ei ligge
for nogen Seierherres stolte Fod,
naar ikke først det voldte selv sit Saar;
nu, da dets Fyrster atter ere hjemme,
lad Verdens trende Hjørner staae i Baaben,
til Trods for dem vi værges stal vort Bo,
naar England mod sig selv kun bliver tro.

(Alle gaae.)

Anmærkninger.

- © S. 7 og 9. „En Styver med et halvt Ansigt“. — Bastarden sammenligner Roberts magre Ansigt med de smaa tynde Sølvmonter, som Elisabeth først lod slaae, og hvis Præg var et Hoved i Profil og bag ved dette paa nogle af dem en Rose. — Modeherrerne brugte at stifte Blomster, Sløiser o. d. l. i deres Drenringe; et lille magert Ansigt med en Rose i Dret sammenlignes altsaa med en saadan Mønt.
- 11. „Nu den bereiste Mand med sin Landstifter“. — Ved de store Opdagelsesreiser var Interessen for fremmede Lande stærkt vaakt, og en Mand, der havde været udenlands, nød en vis Anseelse hjemme, blev indbudet i fornemme Huse o. s. v. — Landstiftere vare en udenlandst Mode.
- 12. „Kolbrand den Jette“. — En dansk Kjempe, der blev fældet i Tvekamp af Guy af Warwick under Kong Athelstan.
- 13. „Philip? — Graaspurv!“ — Spurven kaldtes Philip i Fabel og Folkeedigtning. — Bastarden mener, at han nu har et anseeligere Navn.
- 14. „Den kjække Løve . . . værged ei sit kongelige Hjerte“ o. s. v. — Efter en gammel Folkevises slap Hertugen af Østerrig en Løve løs paa Kong Richard i Fangenskab; men Richard stødte sin Haand igjennem dens Gab og rev dens Hjerte ud.

- S. 15. „Richard fandt en tidlig Grav ved denne tapre Hertug“. — Efter Følkesagnet og et ældre Skuespil er Hertugen af Østerrig, der fangede Kong Richard, sammenblandet med Bicomten af Limoges, i Kampen mod hvem Richard senere blev dræbt.
- 17. „Ate“. — Fordærvsens og Ulykkens Gudinde.
- 20. „Med samt Jer Hud“. — Løvehuden, som Kong Richard havde baaret, og som Hertugen af Østerrig nu smykkede sig med.
- 27. „Sanct Georg, som slog den lede Drage, og sidder nu tilhest ved hver en Kroder“. — Billedet af St. Georg, Englands Skytshelgen, blev hyppigt brugt som Skilt paa Kroer.
- 31. „Som Folket i Jerusalem, der seided“. — Her sigtes til Jerusalems Beleiring af Titus, da tre Partier hjæmpede i Byen mod hverandre, medens de tillige værgede sig mod Romerne.
- 35. „I hendes Dyes dybe Gjemme lænket“. — I Originalen staaer: *drawn in the flattering table of her eye* (tegnet paa hendes Dyes forfjønende Table); men Bastarden benytter Ordet til et haartruffet Dros spil med *..hanged, drawn and quartered* (Straffen for Højforræderi), som ikke kan gjengives fuldstændigt paa Dansk, og som dog maatte gjengives for ikke at gjøre hans hele Replik meningsløs; dette maa tjene til Undskyldning for Forvansningen.
- 39. „Guldengle“. — En Engel var Præget paa visse Guldmonter.
- 44. „Hæng Kalvestindet om de seige Lemmer!“ — Et Kalvestind hørte til Narredragten.
- 55. „Gi Kloffe, Bog og Kerte skal tyse mig“. — Klof-

feringning og Udslutningen af Bogterter hørte til Skifene ved Bandykning.

S. 58. „En hel Armadas overbundne Skibe“. — Der sigtes til Philip den Andens „Armada“, der blev adspaltet af Stormen.

— 67. „I Frankrig saae jeg unge Herrer mørke som Nat-ten blot af Gjæfkeri og Lant“. — Blandt den Tids Mødedaarstaber nævne samtidige Forfattere ogsaa den Affectation at paatage sig en tungsindig og fortvivlet Mine.

— 72. „Her sidder vi da, kronet anden Gang“. — Kong Johan lod sig 3 Gange krone; tredie Gang efter Arthurs Død.

— 77. „Peter af Bomfret“. — Det var en Eremit, der stod i stor Anseelse blandt Folket; han blev hængt til- ligemed sin ustyrbelige Søn til Straf for sin Forudsigelse, skjøndt den gik i Opfyldelse.

— 95. „Og lænke dig fast til en Hedningstrand“, — her tænkes paa et Korstog mod Saracenerne.

— 99. „Hanen, Ederes Landsmand“. — Gallus betyder baade en Hane og en Fransmand, og Hanen er det gamle franske Baabenmærke.

— 103. „Som Billedet af Vox, der smelter hen og slettes ud ved Ilden?“ — Det var en Overtro, at Høgene kunde volde en Graværende Lidelse og Død ved at an- vende deres Røglerier mod hans Vøxbillede og smelte det ved Ilden.

Helligtrekongers Aften

eller

Hvad man vil.

Personer.

Orfino, Hertug af Illyrien.

Sebastian, en ung Adelsmand.

Antonio, Skipper.

En anden Skipper.

Valentin }
Curio } Hertugens Hofmænd.

Herr Tobias Hifte, Olivias Morbroder.

Herr Andreas Bleguæb.

Malvolio, Olivias Hushovmester.

Fabian }
En Kar } i Olivias Tjeneste.

En Præst.

Olivia, en rig Grevinde.

Viola, Sebastians Søster.

Maria, Olivias Kammerjomfru.

Hofmænd, Bysvende, Sømænd, Spillemænd.

Handlingen foregaaer i en By i Illyrien og paa Kyften
i Nærheden deraf.

Første Act.

Første Scene.

Et Bærelse i Hertugens Hus.

(Hertugen kommer ind med Curio, Følge og Spillemand.)

Hertugen.

Hvis Elstov næres af Musik, saa spil;
d bliv ved til Overmaal, indtil min Lyst
d hensygnér overmæt og døer. — Igjen
den Melodi; den døer saa sagte hen;
d den naaer mit Dre som en Søndenvind,
d der aander sagte paa et Bed Violer
a og stjæler Duft og skjænker Duft. — Nok! nok!
d det er ei meer saa lifligt, som det var.
Du Elstovs Aand, hvor du er let og flygtig!
s endstjændt du eier Evne til at rumme
f som Verdenshavet, bliver Intet dog,
d hvor kosteligt det er, af dig opfattet,
f som jo gaaer ned og taber i sit Værd
i i et Minut. Saa lunefuld er Elstov,
d at den er selve Lunets rige Fylde.

Curio.

J. Har Eders Høihed Lyst at gaae paa Jagt?

Hertugen.

J. Hvad skal jeg jage, Curio?

Curio.

En Hjort.

Hertugen.

Det gjør jeg jo, den ædleste, jeg eier.
O, da mit Die først Olivia saae, —
hun rensed Lusten, tyktes mig, for Smitte, —
den Stund blev jeg forvandlet til en Hjort,
og mine Længsler ret som glubste Hunde
forfølge mig endnu. —

(Valentin kommer.)

Hvad Nyt fra hende?

Valentin.

Tilgiv, min Fyrste; jeg sit ingen Afgang;
jeg bringer kun det Svar fra hendes Terne,
at Himlen selv skal ei, før den er varmet
af syv Aars Sol, frit stue hendes Ansigt,
men som en Nonne vil hun gaae med Slør
og en Gang daglig stænke rundt sit Kammer
med bittre Taarers Regn, for at bevare
en Broders døde Kjærlighed, som hun
vil evigt gemme frisk i sorgfuldt Minde.

Hertugen.

O, hun, der sit saa stönt et Hjertelag,
der saa betaler Kjærlighedens Gjæld
kun til en Broder, hvor vil hun ei elste,
naar Elstovs rige, gyldne Pil har dræbt
den Hær af andre Følelser, der boer
i hendes Sjæl! naar Hjerte, Bryst og Hjerne,
Høisåderne for Sjælens skjønneste Kræfter,
af een og samme Herster fyldes ud. —
Kom, lad os gaae til Rosengaardens Stygger;
i Lovets Høisal Elstovsdrømmen bygger. (Alle gaae.)

Anden Scene.

Strandbredden.

(Viola, en Skipper og Sømænd komme ind.)

Viola.

Hvad hedder dette Land?

Skipperen.

Illyrien.

Viola.

Hvad skal jeg i Illyrien? min Broder

er i Glyssum. Dog det kan hændes,

han ei er druknet. Sig, hvad troer I, Sømænd?

Skipperen.

Det hændtes Eder selv, at I blev reddet.

Viola.

Min stiftels Broder kan det samme hændes.

Skipperen.

Ja, Frøken, og for end at trøste Jer

med et „kan hændes“, — vid, dengang vort Skib

blev senderslaaet, og I drev paa Baaden

med disse Faa, som frelst sig med Jer,

da saae jeg Eders Broder surre sig

raadsnar i Faren til den stærke Mast,

der drev paa Havet; — Mod og Haab ham lærte

det raske Paafund, og der saae jeg ham

som en Arion paa Delfinens Ryg

fortrolig tumle sig blandt Bølgerne,

saa langt jeg kunde see.

Viola.

Der har du Guld

for dette Budskab. Af min egen Frelse

fremglimter Haabet om det samme Held

for ham, og det bestyrkes ved dit Ord.
Er du bekendt i dette Land?

Skipperen.

Ja, Frøken,
helt vel; thi jeg er født og baaren her,
knap trende Timers Wei fra dette Sted.

Viola.

Hvem hersker her?

Skipperen.

En Hertug, stor og ædel
af Sind og Navn.

Viola.

Hvad er hans Navn?

Skipperen.

Orsino.

Viola.

Orsino? Jeg kan mindes, jeg har hørt
min Fader nævne ham; da var han ugift.

Skipperen.

Det er han eller var for ganske nylig;
jeg reiste bort for knap en Maaned siden
fra dette Sted; da var det Dagens Nyhed, —
thi, hvad de Store gjør, derom vil Smaaafolt
jo gjerne føre Gladder, — at han beilede
til stien Olivia.

Viola.

Og hvem er hun?

Skipperen.

En dydig Jomfru, Datter af en Greve,
som døde for et Aar vel siden; hende
han efterlob i hendes Broders Bærg,
der ogsaa nylig døde; nu gaaer Rygtet,

at hun af Kjærlighed til ham forsager
ei Omgang blot med Mænd, men Synet af dem.

Viola.

O, tjente jeg dog blot hos denne Dame
og kunde holde skjult min Stand og Stilling
for Verden, til en gunstig Leilighed
sig viste moden!

Skipperen.

Det vil være svært;

thi hun modtager ingen Slags Begjæring,
selv ei af Hertugen.

Viola.

Dit Ansigt, Skipper,

er godt og bravt, og skøndt Naturen gjemmer
bag skjønne Hegn tidt Raadenhedens Smitte,
vil jeg dog troe, du har et Sindelag,
der svarer til dit ydre, vakre Væsen.
Jeg beder, og vil gavmildt lønne dig,
fordølg for Alle, hvem jeg er, og hjælp mig
til en Forklædning, som mit Maal kan fremme.
Jeg vil i Tjeneste hos denne Hertug;
bring du mig til ham som Rastrat; din Møie
vil nok betale sig; thi jeg kan synge
og øve for ham alstens Strængeleg,
saa han vil ei forsmaae min Tjeneste.
Hvad meer skal hændes, maa jeg oppebie;
du skal mit Paafund fremme ved at tie.

Skipperen.

Vær I Rastrat, jeg Stum; gid blind dertil
jeg vorde, hvis min Tunge sladre vil.

Viola.

Jeg takker dig; nu kom og vis mig Ve.

Udredt Scene.

Et Bærelse i Olivias Hus.

(Herr Tobias og Maria komme ind.)

Herr Tobias.

Hvad Pøkker tænker min Søsterdatter paa, at hun tager sig sin Broders Død saa nær? Sorgen er Livets Fjende; det er baade vist og sandt.

Maria.

Herr Tobias, I maa virkelig komme tidligere hjem om Aftenen. Hendes Naade, Eders Søsterdatter, tager Eders Nattesvømmen meget ilde op.

Herr Tobias.

Ei, lad hende tage op, hvad hun vil, til hun selv bliver taget op.

Maria.

Ja, men det vilde dog flæde Jer bedre at føre et ordentlig Løvet.

Herr Tobias.

Flæde mig bedre? Jeg vil ikke flæde mig bedre, end jeg gjør. Mine Klæder ere gode nok til at drifte i, og det er mine Støvler med; er de ikke det, saa kan de gaae hen og hænge sig i deres egne Stropper.

Maria.

Den Svir og Drik bliver Eders Odelæggelse; hendes Naade talte om det igaar, og hun talte ogsaa om en naragtig Ridder, som I har ført ind her i Huset forleden Aften som hendes Beiler.

Herr Tobias.

Hvem mener I? Herr Andreas Blegnæb?

Maria.

Ja, netop ham.

Herr Tobias.

Han er saa velvoksen en Karl som Nogen i Illyrien.

Maria.

Hvad kommer det Sagen ved?

Herr Tobias.

Ei, han har tretusinde Dufater om Aaret.

Maria.

Ja, men han faaer nok ikke mere end eet Mar til alle sine Dufater; han er en stor Nar og en Svirebroder.

Herr Tobias.

J maa stamme Jer, saa J taler! Han spiller **Viol de gambo** og taler tre eller fire Sprog Ord for Ord uden Bog, og er meget begavet af Naturen.

Maria.

Ja, meget begavet af Naturen! Foruden at han er en Nar, er han fivagtig, og hvis Naturen ikke havde begavet ham med en Krysteragtighed, der dæmper hans Lyst til Klammeri, saa vilde han snart blive begavet med en brat Død.

Herr Tobias.

Bed min Næve! det er Slyngler og Grestjændere, der tale saaledes om ham. Hvem er det?

Maria.

De samme, der søiede til, at han drifter sig fuld hver Aften i Selstab med Jer.

Herr Tobias.

Ja, han drifter min Søsterdatters Skaal, og den vil jeg drikke, saalænge der er fri Fart igjennem min Strube og Driftevarer i Illyrien. Den er en Kanaille og en Ufelyg, der ikke vil drikke min Søsterdatters Skaal, indtil hans Hjerne snurrer omkring som en Sognetop. — Naada, min Pige! **Castiliano volto!** for der kommer Herr Andreas Blegnæb.

(Herr Andreas kommer ind.)

Herr Andreas.

Herr Tobias Hiffe! Hvor gaaer det, Herr Tobias Hiffe?

Herr Tobias.

Min kjæreste Herr Andreas!

Herr Andreas.

Gud velsigne Jer, smukke lille Trold!

Maria.

Sligemaade, Herre.

Herr Tobias.

Entre, Herr Andreas, entre!

Herr Andreas.

Hvem er det?

Herr Tobias.

Min Søsterdatters Kammerjomfru.

Herr Andreas.

Bedste Jomfru Entre, jeg glæder mig til Bekjendtskab.

Maria.

Mit Navn er Maria, Herre.

Herr Andreas.

Bedste Jomfru Maria Entre —

Herr Tobias.

J misforstaaer mig, Herr Andreas; entre, det vil sige, ilag med hende, prai hende, gjør Jer behagelig, tag fat.

Herr Andreas.

Det gaaer min Tro ikke an i saadant Selstab. Er det Meningen af entre?

Maria.

Farvel, mine Herr.

Herr Tobias.

Hvis J lader hende slippe saaledes, Herr Andreas, saa gid J aldrig maa træffe en Klinge mere.

Herr Andreas.

Hvis I slipper saaledes, Gømsfru, saa gid jeg aldrig maa trække en Klinge mere. Tænker I, skøn Gømsfru, at I har en Nar i Eders Haand?

Maria.

Jeg har Ser ikke i min Haand Herre.

Herr Andreas.

Ei, da skal I min Tro faae det; see der er min Haand.

Maria.

Na, Tænker ere jo toldsfrie. Hør, bring Eders Haand til Melkestuen og lad den drifte.

Herr Andreas.

Hvorfor det, mit lille Hjerte? Hvad mener I med det?

Maria.

Den er ganske tør, Herre.

Herr Andreas.

Ja, det skulde jeg mene; jeg er da ikke saadant et Usen, at jeg ikke kan holde min Haand tør. Men hvad er det for en Bittighed?

Maria.

En tør Bittighed, Herre.

Herr Andreas.

Har I mange af dem?

Maria.

Ja, Herre, jeg har dem her ved mine Fingerspidser; see nu, naar jeg slipper Eders Haand, saa er jeg læns.

(hun gaaer.)

Herr Tobias.

At, Ridder, du trænger til en Bægel Kanariesæf. Naar faae jeg dig nogensinde saaledes paa Kæerne?

Herr Andreas.

Aldrig i Gders Tid, haaber jeg, undtagen naar Rana-
riesæt havde bragt mig paa Knæerne. Sommetider kommer
det mig for, at jeg har ikke mere Vittighed end et andet or-
denligt christent Menneſte. Men jeg spiser meget Drefjød,
og jeg troer næſten, at det er til Skade for min Vittighed.

Herr Tobias.

Det er der ingen Tvivl om.

Herr Andreas.

Kunde jeg tænke det, ſaa vilde jeg forſvørge at ſpiſe
Drefjød. Imorgen rider jeg hjem, Herr Tobias.

Herr Tobias.

Pourquoi, min kjære Ridder?

Herr Andreas.

Hvad er **pourquoi**? er det Ja eller Nei? Jeg vilde
ønſte, jeg havde anvendt den Tid paa Sprogene, ſom jeg har
anvendt paa Fægten, Dands og Bjørnekamp! Ja, gid jeg
blot havde lagt mig efter Kunſt og Videnſkab.

Herr Tobias.

Saa havde du havt et ypperligt Hoved — haar.

Herr Andreas.

Saa? mon det vilde have været godt for mit Haar?

Herr Tobias.

Ja, det forſtaaer ſig; du ſeer jo, at det vil ikke trolle
af Naturen.

Herr Andreas.

Ja, men det klæder mig jo da ret godt; gjør det ikke?

Herr Tobias.

Ypperligt; det hænger ſom Hør paa et Rokkehoved, og
jeg haaber, at jeg engang ſkal ſee din Kone, der tager dig
mellem ſine Knæ og ſpinder det af.

Herr Andreas.

Alvorlig talt, jeg vil hjem imorgen, Herr Tobias. Eders Søsterdatter vil ikke lade sig see, eller ogsaa vil jeg vædde Fire mod En, at hun ikke vil vide Noget af mig. Hertugen selv, her tæt ved, beiler jo til hende.

Herr Tobias.

Hun vil ikke vide af Hertugen at sige. Hun vil ikke have en Mand, der staaer over hende hverken i Rang, Alder eller Forstand; det har jeg hørt hende sværge paa. Ei, saa længe der er Liv, er der Haab.

Herr Andreas.

Ja, saa vil jeg vente en Maaned endnu. Jeg er en Fyr med det forunderligste Sind i Verden. Sommetider kan jeg finde Fornøielse baade i Bal og Masterade.

Herr Tobias.

Forstaaer du dig paa saadanne Krumspring, Ridder?

Herr Andreas.

Saa godt som nogen Mand i Illyrien, hvem han saa er, naar han ikke er fornemmere end jeg; og jeg vil ikke sammenlignes med en gammel Mand endnu.

Herr Tobias.

Har du Færdighed i en Galliarde, Ridder?

Herr Andreas.

Ja det troer jeg! jeg kan gjøre mine pas, —

Herr Tobias.

Og en Rande Sæf kan gjøre mig tilpas.

Herr Andreas.

Og jeg stulde mene, at jeg har saa let et Spring som nogen Mand i Illyrien.

Herr Tobias.

Hvorfor skal Sligt holdes skjult? hvorfor holdes saadanne Naturgaver bag et Forhæng? er det for at beskytte dem

mod Støv ligesom Fru Malls Skilderi? Hvorfor gaaer du ikke til Kirke i en **Galliarde** og hjem igjen i en **Coranto**? Var det mig, skulde min Gang være en **pas de rigaudon**, og jeg vilde aldrig saameget som lade mit Vand uden i **cinque pas**. Hvad tænker du paa? Er dette en Verden til at skjule sine Fortjenester i? Efter den ypperlige Bestaffenhed af dine Ben, skulde jeg troe, at du er født under Galliardens Constellation.

Herr Andreas.

Sa det er et Par dygtige Ben, og de tage sig ikke daarligt ud med ildfarvede Strømper. Naar, skal vi saa ud paa Lystighed?

Herr Tobias.

Sa, hvad skulde vi ellers gjøre? Vi ere jo fødte under Tyrens Tegn.

Herr Andreas.

Tyren? det betyder stærkt Bryst og Hjerte.

Herr Tobias.

Nei, min Kjære, det betyder Lægge og Laar. — Lad mig see din **pirouette**. Heida! høiere! hei, hop! — Upperrligt!

(de gaaer.)

Hjerde Srene.

Et Bærelse i Hertugens Palads.

(Valentin og Viola i Mandsdragt komme ind.)

Valentin.

Hvis Hertugen bliver ved at vise Jer en saadan Yndest, Cesario, saa vil I vist stige høit. Han har kun kjendt Jer i tre Dage, og I er allerede ingen Fremmed mere.

Viola.

I synes at frygte enten Luner hos ham eller Forsømmelighed hos mig, siden I tvivler om Varigheden af hans Raade. Er han ustadig i sin Yndest?

Valentin.

Nei, det kan I stole paa.

Viola.

Jeg taffer Jer. Her kommer Hertugen.

(Hertugen, Curio og Følge kommer.)

Hertugen.

Har Nogen seet Cesario?

Viola.

Her er jeg

til Eders Tjeneste, min ædle Herre.

Hertugen.

Gaaer I tilside lidt. — Cesario,

du veed det Hele nu; jeg har opslaaet

for dig mit Hjertes hemmelige Bog;

derfor, min unge Ven, gaa hen til hende,

lad dig ei vise bort, bliv staaende

ved hendes Dør, og sig dem, at din Fod

skal der groe fast, indtil hun hører dig.

Viola.

Men, Eders Høihed, hvis hun er saa ganst

hensunken i sin Sorg, som Rygtet gaaer,

saa saaer jeg aldrig Adgang.

Hertugen.

Vær høirostet,

spring over alle Høflighedens Stranker,

før du gaaer bort med uforrettet Sag.

Viola.

Men, om hun nu vil høre mig, hvad saa?

Hertugen.

O, saa forklar min Elstovs Videnst

lovpris min Trofasthed, saa hun forbauses;

dig vil det klæde smukt min Kval at tolke;

hun hører det langt heller af din Ungdom
end af et meer adstabigt Sendebud.

Viola.

Jeg troer det neppe.

Hertugen.

Tro mig, kjære Dreng, —

thi den bagtaler jo din skønne Alder,
der kalder dig en Mand. Dianas Læbe
er knap saa fin og rød; din spæde Røst
er som en Piges Mæle, klar og frist;
du passer ganske for en Kvinderolle.

Jeg veed, din Fødselsstjerne har bestemt dig
til dette Hverv. — Vedsag ham, fire, fem, —
I Alle, hvis I vil; det mindste Selstøb
mig huer bedst. — Udfør dit Hverv med Held,
og du skal leve herligt som din Herre;
Alt, hvad han eier, skal du kalde dit.

Viola.

Jeg beile skal for Eder paa det Bedste.

(affides.)

Tungt er mit Hverv; hvem end jeg beiler til,
jeg selv dog helst hans Hustru være vil!

(Alle gaae.)

Femte Scene.

Et Bærelse i Olivias Hus.

(Maria og Marren komme ind.)

Maria.

Enten skal du sige mig, hvor du har været, eller jeg
luffer ikke min Mund op for at undskyldte dig, ikke saa meget,
at et Halmstraa kan komme ind. Hendes Naade lader dig
hænge, fordi du har været borte.

Narren.

Lad hende hænge mig; den, der er vel hængt i denne Verden, behøver ikke at være sty for Skrald.

Maria.

Bevis det.

Narren.

Fordi han hører ingen Skrald, som han skulde blive sty for.

Maria.

Det var et rigtigt magert Svar; jeg kan sige dig, hvor den Talemaade er opkommen: han er ikke sty for Skrald.

Narren.

Hvor var det, gode Jomfru Maria?

Maria.

I Krigen; det kan du trøstigt sige i al din Naragtighed.

Narren.

Naa! Gud give dem Visdom, der har nogen, og lade dem, der ere Narre, bruge deres Bund!

Maria.

Men hængt bliver du alligevel, fordi du har været saa længe borte, eller jaget paa Døren; og det er vel det samme sty for dig som at blive hængt.

Narren.

En god Strikke har tidt forebygget et ulykkeligt Giftermaal, og jages paa Døren, — det gjør ikke stort, saalænge det er Sommer.

Maria.

Du er altsaa bestemt paa at lade dig hænge?

Narren.

Nei, det er jeg just ikke; men der er to Stropper, som min Sag hænger i.

Maria.

Altsaa, om den ene brister, kan den anden holde, eller hvis begge briste, saa taber du dine Buxer.

Narren.

Godt sagt, paa min Tre! meget godt! bliv saaledes ved; hvis Herr Tobias vilde lade være at drikke, saa var du saa vittigt et Stykke Evas Rjød, som nogen i Illyrien.

Maria.

Hold din Mund, dit Skarn! ikke et Ord mere! her kommer hendes Naade; find nu paa en klog Undstylning; det er nok det rigtigste.

(gaaer.)

Narren.

Forstand! hvis det er din Villie, saa hjælp mig nu til et godt Narrepaafund! De kloge Folk, der troe, at de har dig, blive tidt til Narre derved, og jeg, som veed, at jeg savner dig, kan gjælde for en viis Mand; thi hvad siger Quinapalus? Heller en viis Nar end en naragtig Viismand. —

(Olivia og Malvolio komme ind.)

Gud velsigne Eders Naade!

Olivia.

Paa Døren med Narren!

Narren.

Hører I ikke, Folk? paa Døren med hendes Naade!

Olivia.

Na, du er en tør og fjedelig Nar; jeg vil ikke vide af dig mere. Du bliver ovenikjøbet usædelig.

Narren.

Det er to Feil, Madonna, som let kan rettes, ved gode Drifkevarer og gode Raad. Giv Eders tørre Nar Noget at drikke, saa bliver han ikke tør. Byd den usædelige Nar gjøre Bob; bedrer han sig, saa er han ikke længer usædelig; kan

han ikke, saa send ham til Lappestrædderen. Hvad der bliver forbedret, det bliver egentlig kun lappet. Dyden, der kommer paa Afvei, bliver kun lappet med Synd, og Synden, der forbedres, bliver kun lappet med Dyd. Hvis denne simple Bevisførelse er Jer nok, saa er det godt; hvis ikke, — hvad er der saa ved den Sag at gjøre? Ligesom Ingen er rigtig Hanrei uden Ulykken, saaledes er Skjønheden en Blomst. — Hendes Naade vilde have Narren paa Døren; derfor siger jeg endnu engang: Paa Døren med hende.

Olivia.

Det var dig, Knægt, jeg vilde have paa Døren.

Narren.

Misforstaaelse i allerhøieste Grad! „*cucullus non facit monachum*“, det vil sige saa meget som: jeg har ikke en broget Trøje i min Hjerne. Gode Madonna, tillad mig at bevise, at I er en Nar.

Olivia.

Kan du gjøre det?

Narren.

Overmaade let, Madonna.

Olivia.

Før dit Bevis.

Narren.

Jeg maa gjøre Jer Spørgsmaal, Madonna; svar mig endnu, mit lille Dydelam.

Olivia.

Naada, i Mangel af anden Lidsfordriv vil jeg høre paa dit Bevis.

Narren.

Gode Madonna, hvad sørger I over?

Olivia.

Gode Nar, over min Broders Død.

Narren.

Jeg troer, hans Sjæl er i Helvede, Madonna.

Olivia.

Jeg veed, hans Sjæl er i Himlen, Nar.

Narren.

Desto større Nar er J, Madonna, naar J sørger over, at Eders Broders Sjæl er i Himlen. — Paa Døren med Narren, mine Herrer.

Olivia.

Hvad synes Jer om den Nar, Malvolio? bliver han ikke bedre?

Malvolio.

Jo; og han vil blive bedre og bedre, indtil han drages med Døden; Affældigheden, som svækker den Vise, gør Narren bestandig til en større Nar.

Narren.

Gud give Jer en tidlig Affældighed for desbedre at forøge Eders Naragtighed. Herr Tobias vil sværge paa, at jeg ikke er en Næv; men han vil ikke vove to Stilling paa, at J ikke er en Nar.

Olivia.

Hvad siger J til det, Malvolio?

Malvolio.

Jeg undres over, at Eders Naade kan finde Morstab ved saadan en flau Slyngel. Jeg saae forleden Dag, at han blev reden til Bands af en ganske simpel Nar, der ikke har mere Hjerne end en Rampesten. See nu, han har allerede tabt baade Maal og Mæle; naar J ikke leer og giver ham Anledning, saa har han Laas for Munden. Sandelig, de fornuftige Folk, der stoggre over den Slags Narre af Profession, dem agter jeg ikke mere værd end Narrens Hanswurst.

Olivia.

O, I er syg af Egentjærlighed, Malvolio, og smager paa Ketterne med en daarlig Appetit. Den, som er ædel, uskyldig og fordomsfri, regner det for en Fuglepil, som I tager for en Kanonfugle. Der gives ingen Bagtalesse hos en privilegeret Nar, om han end ikke gjør andet end skumler, og der er intet Skumleri hos en forstandig Mand, om han end ikke gjør andet end dadler.

Narren.

Mercurius skjænke dig Løgnens Gave, siden du taler godt om Narrene.

(Maria kommer.)

Maria.

Eders Naade, der er en ung Herre ved Borten, som indstændigt begjærer at faae Jer i Tale.

Olivia.

Fra Hertug Orsino? er det ikke?

Maria.

Jeg veed det ikke, Eders Naade; det er en smuk ung Mand og med et anseeligt Følge.

Olivia.

Hvem af mine Folk opholder ham derude?

Maria.

Eders Naades Frænde, Herr Tobias.

Olivia.

Staf ham endelig afveien; han taler ikke andet end Galstaber, det affstyelige Menneske!

(Maria gaaer.)

gaa I, Malvolio; hvis det er Budskab fra Hertugen, saa er jeg syg eller ikke hjemme.

(Malvolio gaaer.)

Der seer du, Nar, hvor dine Narrestreger blive gamle; Folk er tjede af dem.

Narren.

Du har talt for os, Madonna, som om din ældste Søn var bestemt til at være en Nar; gid Jupiter prøppe hans Hovedstål fuld af Hjerne, for her kommer En af din Slægt, som har en meget svag pia mater.

(Herr Tobias kommer ind.)

Olivia.

Paa min Vre, halv drucken. — Hvem er det, der staaer ved Porten, Fætter?

Herr Tobias.

En Kavaleer.

Olivia.

En Kavaleer? hvad for en Kavaleer?

Herr Tobias.

Det er en Kavaleer, som — gid Pokker havde de Spegefilb! — hvad siger du, Tøsse?

Narren.

Bedste Herr Tobias, —

Olivia.

Fætter, Fætter! hvor kan I dog saa tidlig paa Dagen være i saadan en Døs?

Herr Tobias.

Saadan en Døs? jeg bryder mig Fanden om nogen Døs. Der er En ved Porten, siger jeg.

Olivia.

Nu, hvem er det da?

Herr Tobias.

For mig maa det være Djævelen, om det vil; det er mig ligemeget! Naa da, det kan være det samme!

(gaaer.)

Olivia.

Hvad ligner en fuld Mand, Nar?

Marren.

Han ligner en druknet Mand, en Nar og en Gal. Et Bæger over Tørsten gjør ham til en Nar, det andet gjør ham gal, og det tredie drukner ham.

Olivia.

Gaa hen og hent Kongens Foged og lad ham afgive Kjendelse over min Fætter; for han er i den tredie Grad, og han er druknet; gaa og pas paa ham.

Marren.

Endnu er han kun gal, Madonna, og Marren skal nok passe paa den Gale.

(gaaer.)

(Malvolio kommer tilbage.)

Malvolio.

Eders Naade, den unge Fyr dernede spørger paa, at han vil tale med Jer. Jeg sagde ham, at I var syg; han erklærede, at det vidste han meget godt, og derfor var han kommen for at tale med Jer; jeg sagde, at I sov; det lod til, at han vidste ogsaa det iforveien, og derfor var han kommen for at tale med Jer. Hvad skal man sige til ham, Eders Naade? han er forstandset imod alle mulige Udflugter.

Olivia.

Sig ham, han faaer mig ikke i Tale.

Malvolio.

Det har jeg sagt ham, og han svarer, at han vil staae ved Eders Dør som et Skilderhus eller som en Støtte; men at tale med Jer vil han.

Olivia.

Hvad Slags Menneſte er det?

Malvolio.

Oh, det er et Mandſolk.

Olivia.

Men hvorledes er hans Person?

Malvolio.

Det er en uhøflig Person; han vil tale med Jer, enten I vil eller ei.

Olivia.

Men, hvorledes seer han ud? hvor gammel er han?

Malvolio.

Ikke gammel nok til at gjælde for en Mand, heller ikke ung nok til at gjælde for en Dreng; ligesom en Begyndelse til en Ertebælg, eller et grønt Æble, eller som et staaende Band, midt imellem Dreng og Mand. Han har et meget fjønt Ansigt, og han taler meget uartigt; man skulde troe, at hans Moders Mælk ikke var rigtig ude af ham endnu.

Olivia.

Lad ham komme. Kald paa Kammerjomfruen.

Malvolio.

Kammerjomfru! hendes Naade kalder.

(gaaer.)

(Maria kommer tilbage.)

Olivia.

Bring mig mit Slør og hæng det om mit Ansigt; vi vil endnu engang hans Budskab høre.

(Viola kommer ind.)

Viola.

Hvem er Husets ærede Hersterinde?

Olivia.

Tal til mig; jeg vil svare for hende; hvad ønsker I?

Viola.

Straalende, udvalgte, usforlignelige Stjønhed! jeg beder Eder, sig mig, hvem der er Husets Hersterinde; thi jeg har aldrig seet hende. Jeg vilde nødigt spille min Tale; thi foruden at den er ypperlig skreven, har jeg gjort mig stor Umage

med at lære den udenad. Mine skønne Damer, jeg beder Jer, driv ikke Spot med mig; jeg er meget ømfindet mod enhver Slags Forhaanelse.

Olivier.

Hvorfra kommer I, min Herre?

Viola.

Jeg kan ikke sige synderligt mere, end jeg har lært udenad, og det Spørgsmaal hører ikke til min Rolle. Edle, yndige Dame, vis mig den Artighed at give mig Bæst, om I er Husets Frue, for at jeg kan gaa videre i min Tale.

Olivier.

Er I Skuespiller?

Viola.

Nei, min Dybsindige! Og dog sværger jeg ved alle Ondskabens Ålre, at jeg ikke er det, som jeg forestiller. Er I Grevinden?

Olivier.

Hvis jeg ikke er uretmæssig Besidder af mig selv, saa er det mig.

Viola.

Hvis det er Jer, saa er I uretmæssig Besidder af Eder selv; thi hvad der tilkommer Jer at skænke, tilkommer Jer ikke at beholde. Men dette hører ikke til mit Grinde; jeg vil gaa videre i min Lovtale og derpaa meddele Jer Kjernen af mit Budskab.

Olivier.

Kom til Hovedsagen; Lovtalen vil jeg skænke Jer.

Viola.

Al! jeg har gjort mig saamegen Umage med at lære den, og den er poetisk.

Olivier.

Desto mere sandsynligt er det, at den er opdigtet. Jeg

beder Jer, behold den selv. Jeg hørte, at I opførte Eder uhøfligt ved min Port, og jeg tilstede Eder Afgang mere for at tilkjendegive Jer min Forundring end for at høre paa Jer. Hvis I er gal, saa gaa Eders Vej; har I Forstand, saa sat Jer i Korthed; jeg er ikke i det Maanestifte, at jeg kan tage Del i saa springst en Samtale.

Maria.

Vil I gaae under Seil, Herre? her er Farbandet.

Viola.

Nei, min gode Svabergast, jeg vil holde det gaaende her lidt endnu. — Skjønne Dame, giv mig et Middel til at gjøre Eders Kæmpe tam.

Olivia.

Sig mig, hvad I vil.

Viola.

Jeg har et Budskab til Jer.

Olivia.

Det maa virkelig være en forfærdelig Sag, I har at forebringe, siden I gjør saa frygtelige Omsvøb. Hvad er Eders Grunde.

Viola.

Det er blot bestemt for Eders Dre. Jeg bringer ingen Krigserklæring; jeg kræver ikke Skat og Hylдинг; jeg har Oliegrenen i min Haand, og Fred er Indholdet af ethvert af mine Ord.

Olivia.

Da begyndte I dog meget barsk. Hvem er I? hvad vil I?

Viola.

Det Barske lærte jeg af den Maade, hvorpaa jeg blev modtagen. Hvem jeg er, og hvad jeg vil, er hemmeligheds-

fuldt som en Piges Løndom; for Eders Dren et Guddoms-
ord, for alle Andres Vanhelligelse.

Olivia.

Lad os være alene. Jeg maa høre dette Guddomsord.
(Maria gaaer.) Nu, min Herre, hvorledes lyder saa Eders
Tert?

Viola.

Skønneste Dame, —

Olivia.

En opbyggelig Sætning, og der kan siges meget derom.
Hvor staaer Eders Tert?

Viola.

I Orsinos Bryst.

Olivia.

I hans Bryst? i hvilket Kapitel?

Viola.

For at svare methodist: i det første Kapitel af hans
Hjerte.

Olivia.

O! det har jeg læst; det er Kjætteri. Har I ellers
Intet at sige?

Viola.

Naadige Grevinde! lad mig see Eders Ansigt.

Olivia.

Har I Fuldmagt fra Eders Herre til at underhandle
med mit Ansigt? Nu er I gaaet fra Texten; men vi vil
trække Forhængen tilside og lade Jer see Maleriet. See nu,
Herre, saaledes saa jeg ud i dette Dieblis. Er det ikke godt
gjort?

(hun slaaer Sløret tilside.)

Viola.

Upprægtigt gjort, hvis Vorherre har gjort det Altsammen.

Olivia.

Det er ægte, min Herre; det kan taale baade Blæst og Regn.

Viola.

O, Deilighed, hvis Rødt og Hvidt Naturen med om og kyndig Haand har troligt blandet! I er den grummeste blandt Jordens Kvinder, hvis I til Graven bærer denne Skjønhed, og intet Aftryk efterlader Verden.

Olivia.

O, min Herre, jeg vil ikke være saa haardhjertet; jeg vil udgive adskillige Fortegnelser over mine Undigheder; der skal optages en Liste, og hver enkelt Del og Tilbehør skal skrives op og føies til mit Testament, saasom: *item* to Læber, nogenlunde røde, *item* to Dine med tilhørende Laage, *item* en Hals, en Hage og saa fremdeles. Er I sendt herhen for at vurdere mig?

Viola.

Jeg seer vel, hvad I er; I er hovmodig; men var I Hovmodis Djævel, I er skøn. Min Herre elsker Jer; o sliq en Elskov kan I ei hyde meer end simpel Gjengjæld, om end I kronet var til Skjønheds Dronning.

Olivia.

Saa sig, hvorledes elsker han mig da?

Viola.

Med hellig Dyrkelse, med varme Taarer, med Flammesuf, med Elskovsklagers Torden.

Olivia.

Han veed det jo, jeg kan ei elske ham; dog troer jeg, han er dydig, veed, han er høibaaren, rig, ung, frisk og uden Lyde,

af Rygtet vel omtalt, lærd, gavmild, tapper,
 velskabt og tæffelig i alt sit Væsen;
 men jeg kan ikke elske ham; det Svar
 har han for længesiden kunnet hente.

Viola.

Hvis jeg Ser elsked med min Herres Ild,
 med saadan Kval, et saadant Dødens Liv,
 i Eders Bægning fandt jeg ingen Mening,
 forstod den ei.

Olivia.

Hvad vilde I da gjøre?

Viola.

Bed Eders Port jeg bygged mig en Hytte
 og kaldte paa min Sjæl i Huset inde,
 strev fromme Viser om forsmaaet Elskov
 og sang dem høit i den dødstille Nat,
 lod Eders Navn mod Bjergene gjenlyde
 og lærte Lustens Sladderhank at raabe:
 Olivia! — Imellem Jord og Himmel
 sit I ei Ro, før I forbarmed Jer.

Olivia.

Vel muligt, at I kunde gjøre Meget.

Sig, hvad er Eders Byrd?

Viola.

Meer end min Stilling,

skjøndt den er god. Jeg er en Adelsmand.

Olivia.

Gaa hjem til Eders Herre; sig, jeg kan
 ei elske ham; ei flere Bud han sende, —
 med mindre I maaskee vil komme til mig
 endnu engang for at fortælle mig,

hvorledes han optog mit Svar. — Farvel!
 hav Tak for Eders Umag; der, tag dette.

(rækker ham en Pung.)

Viola.

Grevinde, jeg er intet leiet Bud;
 behold I Eders Pung; min Herre trænger
 til Løn, jeg ikke. — Elstovs Gud forvandle
 til Sten dens Hjerter, hvem engang I elster,
 at Eders Flamme, som min Herres nu,
 maa møde Spot. — Farvel, I skønne Grumhed!

(gaaer.)

Olivia.

„Sig, hvad er Eders Byrd?“ — „Meer end min Stilling,
 skøndt den er god. Jeg er en Adelsmand.“ —
 Det tør jeg sværge paa; din Røst, dit Ansyn,
 din Vægt, din Aand, din Holdning skænke dig
 femfoldigt Skjoldemærke. — Gi for hastigt! —
 Saa sagte! — Ja, var Herren Tjeneren!
 Hvorledes? kan man da saa hurtig smittes?
 Det forekommer mig, at jeg kan føle
 den Ungersvends Elstværldighed usynligt
 og sagte snige sig i mine Dine.
 Vel! lad det være saa! — Malvolio!

(Malvolio kommer.)

Malvolio.

Til Eders Naades Tjeneste!

Olivia.

Løb efter

det ubestodne Bud, Hertugens Svend;
 den Ring lod han jo blive her tilbage
 imod min Villie; sig ham, jeg vil ikke
 beholde den; og bed ham ei at smigre

sin Herre eller daare ham med Haab;
 jeg bliver aldrig hans. Hvis Ungersvenden
 imorgen atter kommer denne Bei,
 skal jeg forklare mine Grunde for ham.
 Men skynd Jer nu.

Malvolio.

Jeg iler, Eders Naade.

(gaaer.)

Olivia.

Jeg veed ei, hvad jeg gjør; jeg frygter saare,
 min Sjæl har ladet sig af Diet daare.
 Kom, Skjæbne! Ei os selv vi høre til;
 hvad der skal stee, det stee; gjør som du vil.

(gaaer.)

Anden Act.

Første Scene.

Bed Kyften.

(Antonio og Sebastian komme ind.)

Antonio.

J vil altsaa ikke blive længer? og J vil heller ikke
 tillade, at jeg gaaer med Jer?

Sebastian.

Nei, med Eders Tillabelse; min Stjerne er fordunklet;
 min onde Skjæbne kunde maaſte smitte Eders; derfor maa J
 nu tillade mig at tage Afſed, for at bære mine Ulykker alene;
 det vilde være en ſlet Gjengjæld for Eders Venſkab, at lægge
 nogen af dem paa Jer.

Antonio.

Lad mig dog vide, hvor I agter Jer hen.

Sebastian.

Nei, jeg forsikrer Jer, min Herre, den Reise, jeg har for, er et rent Lune. Men jeg finder hos Jer en saa overordentlig fin Tølelse, at I ikke vil afsnøde mig, hvad jeg ønsker at beholde for mig selv. Derfor søger jeg mig desto mere forpligtet til at vise Jer Fortrolighed. Mit Navn er ikke Roderigo, men Sebastian. Min Fader var den Sebastian af Messaline, som I ganske vist har hørt tale om; han efterlod mig og en Søster, begge fødte i samme Time; havde det været Guds Villie, vilde jeg ønske, at vi havde endt vort Liv paa samme Maade; men det forhindrede I, Herre; thi omtrent en Time førend I drog mig ud af Brændingen, var min Søster druknet.

Antonio.

O, Gud!

Sebastian.

Hun var en Pige, der af Mange blev regnet for en Stjønhed, uagtet man sagde, at hun lignede mig; men skjøndt jeg ikke kunde ganske istemme denne overvættes Beundring, — det vil jeg dog paaataa for Alverden, at hun havde en Sjæl, som Misundelsen selv maatte kalde stjøn. Hun er allerede druknet i salt Vand, Herre, og dog lader det til, at jeg igjen vil drukne hendes Minde med endnu mere.

Antonio.

Tilgiv mig, Herre, at jeg har modtaget Jer saa tarveligt.

Sebastian.

O, kjære Antonio, tilgiv mig den Besvær, I har havt for min Skyld.

Antonio.

Hvis I ikke vil dræbe mig til Gjengjæld for min Hengivenhed, saa lad mig være Eders Tjener.

Sebastian.

Hvis I ikke vil tilintetgjøre, hvad I har gjort, det vil sige, dræbe den, som I har frelst, saa bed ikke derom. Engang for alle, Farvel! Mit Hjerte er fuldt af Omhed, og jeg har dog saa meget af min Moders Sind, at ved den mindste yderligere Anledning ville mine Dine fladdre om mig. Jeg gaaer til Orsinos Hof. Leve! (gaaer.)

Antonio.

Gid alle Guders Naade følge dig! — Orsinos Hof! der har jeg mange Fjender; hvis ikke, skulde snart vi mødes der. Og dog! saa mægtig er min Kjærlighed, at Faren er en Leg kun; jeg gaaer med. (gaaer.)

Anden Scene.

En Gade.

(Viola kommer ind, Malvolio efter hende.)

Malvolio.

Var det ikke Jer, der nylig var hos Grevinde Olivia?

Viola.

Gangste nylig, Herre; ved en jevn Gang er jeg ikke kommen længere end hertil.

Malvolio.

Hun sender Jer denne Ring tilbage, Herre; I kunde have sparet mig min Uleilighed, naar I havde taget den med selv. Hun tilføier desuden, at I skulde give Eders Herre en haabløs Visshed om, at hun ikke vil vide af ham at sige.

Dg endnu Et: at I aldrig maa understaae Jer at komme igjen i hans Grinde, medmindre det skulde være for at melde hende, hvorledes Eders Herre finder sig deri. Tag saa imod den.

Viola.

Hun har modtaget Ringen af mig; jeg vil ikke have den.

Malvolio.

Hør, min Herre, I fastede den til hende paa en uforstammet Maade, og det er hendes Billie, at den skal gives tilbage ligesaa; er den værd at bukke sig for, saa ligger den der for Eders Næse; hvis ikke, saa maa den tilhøre den, der finder den.

(gaaer.)

Viola.

Hvad kan hun mene? jeg har ingen Ring hos hende ladet ligge; Himlen give, at ei mit Ansigt har bedaaet hende! Hun tog mig stærkt i Diesyn, saa stærkt, at hendes Dine ledte Tungen vild, saa tyktes mig; hun talte kort og adspredt. Hun elsker mig, og i sin Elskovs List hun loffer mig ved dette vrantne Bud. — Min Herres Ring? men han har ingen sendt. Mig er det. — Er det saa, da maatte heller den Stakkel i en Drøm forelske sig. — Forklædning, nu jeg seer, du er en Synd, hvorved den falske Tjendes Gjerning fremmes. Hvor let kan ei en smuk Bedrager trykke sit Billed i et vorblødt Kvindehjerte! vor Svaghed, ikke vi, maa Skylden bære; som Stoffet, vi blev skabt af, maa vi være. — Hvor skal det gaae? Min Herre elsker hende;

jeg Staffel har for ham den samme Omhed;
 hun i sin Blindhed synes mig at elske. —
 Hvad skal det blive til? Er jeg en Mand,
 saa bliver jo min Herres Elskov haabløs;
 er jeg en Kvinde, — af! hvor mange Sufte
 maa da Olivia forgjæves offre!
 O, Tid, Opløsningen beroer paa dig;
 den Knude bliver altfor haard for mig.

(gaaer.)

Fredrik Srene.

Et Bærelse i Olivias Hus.

(Herr Tobias og Herr Andreas komme ind.)

Herr Tobias.

Rom, Herr Andreas! ikke at være iseng efter Midnat,
 det er at være tidligt oppe, og „diluculo surgere“ veed
 du nok.

Herr Andreas.

Nei, min Tro veed jeg ikke; men at være sildigt oppe,
 det veed jeg er at være sildigt oppe.

Herr Tobias.

En falsk Slutning; jeg hader den ligesaameget som en
 tom Rande. Naar man er oppe efter Midnat, og saa gaaer
 tilsengs, saa er det jo tidligt paa Morgenstunden; altsaa, at
 gaae tilsengs efter Midnat er at gaae tidlig tilsengs. Be-
 staaer vort Liv ikke af de fire Elementer?

Herr Andreas.

Ja, det siger man rigtignok; men jeg troer snarere, at
 det bestaaer i at spise og drikke.

Herr Tobias.

Du er en lærd Mand; altsaa lad os spise og drikke. —
 Maria, hør! — en Rande Vin!

(Narren kommer ind.)

Herr Andreas.

Der kommer Narren, min Tro!

Narren.

Naa da, Hjertensvenner! Har I aldrig seet Krossfildet med „os Tre“?

Herr Tobias.

Velkommen, dit Afsen! Lad os nu synge en Canon.

Herr Andreas.

Paa min Tre, Narren har hyperlige Lunger. Jeg vilde give to Pund til, at jeg havde saadanne Ben og saadan en yndig Sangstemme, som Narren har. Det var min Sandten nogle morsomme Løier, du gjorde igaarastes, da du fortalte om Pigrogromitus og om Vapianerne, der passere Linien ved Queubus; det var virkelig meget godt. Jeg sendte dig en Rigsort til din Hjertenskjer; fik du den?

Narren.

Jeg puttede din Gave til min Putte; for Malvolios Næse er ikke et Pistfestaft, hendes Naabe har en hvid Haand, og Myrmidonerne er ingen Olhuse.

Herr Andreas.

Det var udmærket! Nei! det var de bedste Løier af det Altsammen. Nu en Bise!

Herr Tobias.

See her! der har du en Rigsort; lad os faae en Bise.

Herr Andreas.

Der har du en Rigsort fra mig med; for naar den ene Ridder giver —

Narren.

Vil I have en Elskovsvise eller en Bise om et retfærdigt Levnet?

Herr Tobias.

En Elstovsvisse, en Elstovsvisse!

Herr Andreas.

Ja, ja! jeg bryder mig ikke om et retfærdigt Levet.

Narren. (singer.)

Min Hjertenskjær, hvor mon du sværmer,
bliv her, og hør! din Ven sig nærmer,
i alle Toner synger han.

trip ei bort saa langt, du Søde,

Veiens Maal er Elstovsmøde,

Det veed hver erfaren Mand.

Herr Andreas.

Overmaade godt, paa min Vre!

Herr Tobias.

Godt! Godt!

Narren. (singer.)

Hvad er Elstov? ei „imorgen“;

glæd dig nu; hvem er dig Borgen

for den Dag, som stunder til.

Nølen kan ei Lykken fange;

kom og kys mig tusind Gange;

Ungdom er et flygtigt Spil.

Herr Andreas.

En Stemme som Honning, saa sandt jeg er en ægte
Ridder.

Herr Tobias.

En forgiftig Aande har han.

Herr Andreas.

Ja vist, meget sød og forgiftig.

Herr Tobias.

Naar den høres gjennem Næsen er den sød som den slemme
Syge. Men hør! skal vi nu holde os lystige, saa Stjernerne

dandse paa Himmelen? Skal vi vække Natuglerne med en Canon, der kan drive tre Sjæle ud af en Stræder? Skal vi det?

Herr Andreas.

O, ja, bedste Ven, lad os det; jeg er en Hund efter en Canon.

Narren.

Bed den hellige Jomfru, Herre; der er mange Hunde, der pleie at stemme i med.

Herr Andreas.

Ja, det er sandt nok. Lad os synge den: „Du Slynge!“

Narren.

Mener I „Hold din Mund, du Slynge“? Saa bliver jeg tvungen til at kalde Jer Slynge, Ridder.

Herr Andreas.

Det er ikke første Gang jeg har tvunget Nogen til at kalde mig Slynge. Begynd, Nar; den begynder „Hold din Mund“.

Narren.

Jeg faaer aldrig begyndt, naar jeg skal holde min Mund.

Herr Andreas.

Det var overmaade godt. Naar, begynd nu.

(De synge en Canon.)

(Maria kommer ind.)

Maria.

Hvad er det for en Rattemusik, I holder her! har hendes Naade ikke kaldt Hovmesteren Malvolio og besalet ham at jage Jer paa Porten, saa vil jeg aldrig være ærlig.

Herr Tobias.

Hendes Naade er en Kineser, vi ere Politikere, Malvolio er en Sladdermaren, og (singer) „Tre muntre Gutter

er vi". Er jeg ikke af Familien? er jeg ikke hendes Blod?
 Wischivafchi, Eders Naade! (syrger) „Der var en Mand udi
 Babylon!"

Narren.

For Poffer! Ridderen er en hypperlig Nar!

Herr Andreas.

Ja han er ganske god, naar han er oplagt til det, og
 det er jeg med; han gjør det nettere, men jeg gjør det mere
 naturligt.

Herr Tobias. (syrger.)

„Den tolvte Dag i December", —

Maria.

Saa ti dog stille for Himlens Skyld!

(Malvolio kommer ind.)

Malvolio.

I gode Herrer, er I fra Forstanden, eller hvad gaaer
 der af Jer? Har I hverken Forstand eller Levemaade eller
 Belansthændighed at I gjøre en Stoi som Rjedelsliffere paa
 denne Tid af Natten? Vil I gjøre hendes Naades Hus til
 et Olhus, at I straaler Eders Stoflifferviser uden at dæmpe
 eller moderere Eders Stemme i mindste Maade? Har I slet
 ingen Respekt for Sted og Personer? har I slet ingen Taft?

Herr Tobias.

Vi holdt god Taft i Sangen, min gode Mand. See
 til, at I lister af.

Malvolio.

Herr Tobias, jeg maa tale rent ud af Posen med Jer.
 Hendes Naade har befalet mig at sige Jer, at stjøndt hun
 laaner Jer Hus som en Slægtning, vil hun ikke vide af
 Eders uordentlige Levnet at sige. Kan I stille Jer ved Eders
 flette Opførsel, saa skal I være velkommen i Huset; kan I

ikke det, og hvis det behager Jer at tage Afsted fra hende, saa er hun færdig til at sige Jer Farvel.

Herr Tobias. (singer.)

„Farvel, mit Hjerte; skal jeg fra dig drage?“

Malvolio.

Bedste Herr Tobias,

Narren. (singer.)

„Hans Die siger, talte er hans Dage“.

Malvolio.

Er det saaledes, I bærer Jer ad?

Herr Tobias. (singer.)

„Døden la'er mig nok gaae frie“.

Narren. (singer.)

„Ridder, nei, der lyver I!“

Malvolio.

Det er virkelig en smuk Dpførsel!

Herr Tobias. (singer.)

„Skal jeg hyde ham at gaae?“

Narren. (singer.)

„Om I gjorde det, hvad saa?“

Herr Tobias. (singer.)

„Strag at paffe sig sin Bei?“

Narren. (singer.)

„Nei, nei, nei, det tør I ei!“

Herr Tobias.

Ingen Takt? Det er Løgn, siger jeg. — Hvad er du andet end en Hushovmester? Troer du, fordi du er dydig, at der ingen Kringler og Kryderøl skal være til mere?

Narren.

Jo ved Sankt Anne skal der, og det saa Ingefærret skal brænde i Munden.

Herr Tobias.

Det har du Ret i. — Gaa I nu og poler Eders
Hovmestertjæde med Brødsforper. — Lad os faae en Rande
Vin, Maria!

Malvolio.

Jomfru Maria, hvis I sætter allermindste Pris paa hendes
Naades Gunst, saa understøtter I ikke dette utilbørlige Levnet.
Hun skal faae Alting at vide, det kan jeg forsikre Jer. (gaaer.)

Maria.

Saa gaa du kun og ryst dine Øren.

Herr Andreas.

Det kunde være ligesaa godt som at drikke, naar man
er sulten, at udfordre ham og saa blive borte og holde ham
for Nar.

Herr Tobias.

Gjør det, Ridder; jeg skal skrive et Udfordringsbrev for
dig, eller — jeg vil mundtlig underrette ham om din Brede.

Maria.

Kjære Herr Tobias, slaa Jer blot til Ro inat. Siden
den unge Herre fra Hertugen var hos Grevinden idag, har
hun ingen Ro paa sig. Møjsø Malvolio, ham kan I kun
overlade til mig; hvis jeg ikke spiller ham saadant et Puds,
at han skal blive til et Morstab for Alverden, saa maa I
sige, at jeg har ikke Forstand nok til at ligge lige i min Seng.
Jeg er vis paa, at det skal lykkes.

Herr Tobias.

Lad høre, lad høre! sig os Noget om ham.

Maria.

Saa, seer I, sommetider er han en Slags Puritaner.

Herr Andreas.

Ha! dersom jeg vidste det, vilde jeg prygle ham som en
Hund.

Herr Tobias.

Hvad? fordi han er Puritaner? Hvilken sjællig Grund har du dertil?

Herr Andreas.

Jeg har ingen sjællig Grund dertil; men mine Grunde ere gode nok.

Maria.

Han er Pokker ingen Puritaner eller nogen Ting til Stadighed undtagen en Lurendreier, en affecteret Vsel, der har lært Stadstalemaader udenad og strøer dem bunkervis omkring sig, saa inderlig selvtilfreds, saa proppfuld af Fortræffelighed i sine egne Tanker, at han troer fuldt og fast, at Ingen kan see ham uden at elske ham, og denne hans Daarstab er den Side, hvorfra min Hævn kan komme ham tillivs.

Herr Tobias.

Hvad har du isinde?

Maria.

Jeg vil kaste nogle hemmelighedsfulde Elskovsbreve paa hans Bei, hvori han skal see sig selv fremstillet, saa han kan tage og føle paa det; Farven af hans Skjæg, og Formen af hans Ben, hans Gang og Holdning, hans Dines Udtryk, hans Pande, hans Ansigtssfarve. Min Skrift ligner meget hendes Raades; naar det er et Brev, hvis Indhold er glemt, kan vi neppe stjelne, hvis Haand det er.

Herr Tobias.

Prægtigt! jeg lugter Lunten!

Herr Andreas.

Sa, jeg faaer ogsaa noget i Næsen.

Herr Tobias.

Han vil troe, at de Breve, I lader falde, komme fra min Søsterdatter, og at hun er forelsket i ham.

Maria.

Der ramte I Sømmet paa Hovedet.

Herr Andreas.

Og I vilde gjerne have Ram til et Tosskehoved.

Maria.

Tosskehoved, det har I Ret i.

Herr Andreas.

O, det kan blive mageløst.

Maria.

Kongelige Løier, det svarer jeg for; jeg veed, at min Kur skal gjøre sin Virkning. Ser to og Narren som Tredie-
mand vil jeg stille paa Kur paa det Sted, hvor han skal finde
Brevet; pas paa, hvorledes han udtyder det. Men nu til-
fængs og drøm om Udfaldet. Farvel. (gaaer.)

Herr Tobias.

God Nat, Penthesilea!

Herr Andreas.

Hende kan jeg lide! det er et rart Pigebarn.

Herr Tobias.

Hun er en Støver af den ægte Race; og hun tilbeder
mig; hvad siger I til det?

Herr Andreas.

Ja, der var ogsaa engang En, der tilbad mig.

Herr Tobias.

Lad os nu komme tilfængs, Ridder. — Du kommer til
at skrive efter flere Penge.

Herr Andreas.

Hvis jeg nu ikke faaer Eders Søsterdatter, saa er jeg
kommen net op at age.

Herr Tobias.

Skriv efter Penge, Ridder. Faaer I hende ikke til-
sidst, saa maa I kalde mig et stumphalet Og.

Herr Andreas.

Gjør jeg det ikke, saa vil jeg aldrig være ærlig; I maa saa sige, hvad I vil.

Herr Tobias.

Naa, hør nu, jeg vil gaae hen, og brænde noget Sæt af; det er for silde at gaae tilsængs nu. — Kom, Ridder, kom Ridder.

(de gaae.)

Fjerde Scene.

Et Bærelse i Hertugens Hus.

(Hertugen kommer ind med Viola, Curio og Følge.)

Hertugen.

Staf mig Musit! — God Morgen, mine Benner! — Nu, min Cesario, den lille Sang, den gamle Bise, som igaar vi hørte. Den lindrede mit Hjerte, tyktes mig, meer end de slygtige, kunstnoede Triller, fra denne rappe, hovedsvimle Tid. Et Vers fun lad mig høre. Nu, begynd.

Curio.

Eders Naade behage at undstylde; den, som skulde synge den, er ikke tilstede.

Hertugen.

Hvem var det?

Curio.

Gjøgleren Fæst, Eders Naade; det er en Nar, som Grevinde Olivia's Fader sandt megen Morstak ved. Han er her i Nærheden.

Hertugen.

Saa hent ham da; nu spil mig Melodien.

(Curio gaaer; Musit.)

Rom hid, min Knøs. Hvis nogen Tid du elfter,

saa tænk paa mig i Elstovs søde Smerte;
 som jeg er, saadan er hver frofast Elster,
 ustadig, lunefuld i al sin Idræt,
 kun at han holder fast det Bæsens Billed,
 han elsker. — Sig, hvad tykkes dig om Tonen?
 Viola.
 Den giver Gjenlyd lige til den Borg,
 hvor Elstov throner.

Hertugen.

Mesterligt du taler.

Mit Liv jeg vover paa, saa ung du er,
 har dog dit Blik alt hvilet paa et Ansigt,
 som du har elsket.

Viola.

Ja, en Smule, Herre.

Hertugen.

Hvorledes seer hun ud?

Viola.

Hun ligner Jer.

Hertugen.

Saa er hun dig ei værd. Hvor gammel er hun?

Viola.

Hun er omtrent paa Eders Høiheds Alder.

Hertugen.

Bed Himlen, altfor gammel! Kvinden skulde
 bestandig søge sig en ældre Mand;
 da holder hun sig tæt til ham og hersker
 som ligebyrdig i sin Husbonds Hjerter.
 Thi omendstjændt vi rose høit os selv,
 vor Elstov er dog mere let og flygtig,
 ustadig, leslende, snart tabt og visnet,
 end Kvindens er.

Viola.

Jeg troer det, ædle Herre.

Hertugen.

Og derfor søg en yngre Fæstemø;
thi ellers kan din Elstov ikke vare.
Kvinden er Rosen lig, hvis Blade kun
udfoldes for at visne samme Stund.

Viola.

Det er hun; al! den Lod tilfaldt jo hende:
naar hendes Liv er stjønnest, har det Ende!

(Curio kommer med Narren.)

Hertugen.

Rom, Knøs, og syng den Sang, igaar vi hørte;
giv Agt, Cesario, den er gammel, simpel;
Kvinder ved Rof og Strikketoi i Solstin
og raske Pigeboørn ved Kniplebrættet,
de syng den; det er ensfoldig Sandhed,
uftyldig Elstovs hjælne Ganteri
retsom de gamle Dage.

Narren.

Ædle Herre,

vil I nu høre?

Hertugen.

Syng, ja syng, min Ven.

(Musik.)

Narren. (synger.)

Rom nu kun, kom nu kun, Død!
svøb mig ind i dit sorte Sørgeslør.
Fly min Sjæl, fly fra Livets Rød;
ved den Deiliges Grumhed jeg døer.
Min hvide Dragt med Buxbom paa,
o bered den;

en Død som den, jeg lide maa,
Ingen led den.

Ingen Blomst, ingen Blomst maa
strøes til Pryd paa min Kistes sorte Fjæl;
ingen Ven, ingen Ven staae
ved min Baare med sorgfuldt Farvel.
For Graad at spare, byg med Flid
skjult min Rede,
at ingen Elsker kan gaa did
for at græde.

Hertugen.

See her, tag dette for din Umage.

Narren.

Det er ingen Umage, Herre; jeg finder Fornøielse i at
synge.

Hertugen.

Saa vil jeg betale dig for din Fornøielse da.

Narren.

Ja, det er sandt; Herre; Fornøielsen gjør sig betalt, tid-
ligt eller sildigt.

Hertugen.

Og nu maa jeg bede om Forladelse for, at jeg forla-
der dig.

Narren.

Maa, Tungfindighedens Gud beskytte dig, og Stræde-
ren gjøre din Trøie af tvesarvet Taft; thi dit Sind er som
Opalen, der spiller i alle Farver. — Saadanne stadige Mænd
fulde sendes tilføes, hvor de kunde faae Noget at bestille alle-
vegne og styre deres Raas til alle Kanter; for naar man in-
gensteds vil hen, kommer man længst. — Farvel!

(gaaer.)

Hertugen.

Gaa bort, I Andre.

(Følget gaaer.)

Gaa, Cesario,

end engang til min grumme Hersterinde.

Sig, at min Elstov, ædlere end Verden,

udregner ikke Lønder smudsig Muld;

sig hende, hver en Stjænk, hun fik af Lykken,

den agter jeg som Lykken selv saa let;

men den vidunderlige Skat og Perle,

hvormed Naturen selv har smykket hende,

den drager al min Hu til hende hen.

Viola.

Men, Herre, hvis hun ei kan elske Jer?

Hertugen.

Jeg vil ei høre dette Svar.

Viola.

I maa.

Sæt at en Kvinde, — og maaskee hun findes, —

for Eder led den samme Elstovskval,

som I nu for Olivia; I kan

ei elske hende, siger hende det; —

maa hun ei finde sig i dette Svar?

Hertugen.

O der er ingen Kvindes Bryst, der taaler

det stærke Pulsflag af en Lidenstabs

som den, der faaer mit Hjerte til at banke;

en Kvindes Hjerte er ei stort nok til

at rumme den; de har ei Stadighed;

af, deres Elstov kan vel kaldes Lyst, —

ei Hjertets stærke Drift, kun Ganens Pirring,

der overmættes, væmmes og faaer Lede;

men min er hungrig som det store Hav
og rummelig som det; lign ei den Elstov,
en Kvinde (søle kan for mig, med den,
jeg søger for Olivia.

Viola.
Jeg veed, —
Hertugen.

Hvad veed du?
Viola.
Altfor vel, hvor stor en Elstov
en Kvinde stænke kan en Mand. Min Fader
har haft en Datter, og hun elskede
en Mand saa høit som, hvis jeg var en Kvinde,
maaſtee jeg elsted Eder.

Hertugen.
Og hvordan
blev hendes Liv?

Viola.

Et Blad foruden Skrift.
Hun nævned ei sin Elstov, men lod Taushed,
som Ormen skjult i Blomsterknoppen, gnave
paa hendes fine Kind. Hun visned hen
af Bemod, og i blegt og gustent Lungſind
ſad hun som Taalmods Billed over Graven
og smilede til sin Sorg. — Var det ei Elstov?
Vi Mænd kan tale mere, sværge mere;
men vi har meer af Pral end Daad, og tidt
vi har af Løfter nok, af Elstov lidt.

Hertugen.
Men døde da din Søster af sin Elstov?

Viola.
Der lever ingen af min Faders Døttre

og Sønner uden jeg; — og dog jeg veed ei —
Skal jeg gaae til Grevinden, ædle Herre?

Hertugen.

Ja, det er Sagen; skynd dig hen, giv hende
det Smykke; sig, min Elstov kues ei
af nogen Modstand, taaler intet Nei!

(de gaae.)

Femte Scene.

Olivias Hæde.

(Herr Tobias, Herr Andreas og Fabian komme ind.)

Herr Tobias.

Kom hid, Mossø Fabian.

Fabian.

Jeg kommer, jeg kommer; om jeg vil miste en eneste
Gran af den Spas, saa vil jeg lade mig tage ihjel i Me-
lantoli.

Herr Tobias.

Vilde det ikke glæde dig, om denne lurvede Stynge af
en Faaretyv kunde blive gjort rigtig til Nar?

Fabian.

Jeg vilde springe høit af Glæde, Menneſte. I veed jo,
han satte Ondt for mig hos hendes Naade i Aulebning af en
Bjørnekamp for nylig.

Herr Tobias.

For at ærgre ham, skal vi have Bjørnen fat igjen. Og
vi skal drille ham, til han bliver sort og blaa; hvad, Herr
Andreas?

Herr Andreas.

Ja, gjør vi ikke det, saa —

(Maria kommer ind.)

Herr Tobias.

Der kommer den lille Skalk! — Naa, hvor gaaer det, mit Guld?

Maria.

Skjul Jer alle tre bag Buxbomhækken; Malvolio kommer ned ad denne Gang; han har staaet derhenne i Solstinet en halv Time og gjort Komplimenter med sin egen Skygge. Saa sandt I holder af gode Løier, saa giv nu Agt paa ham; for jeg veed, at dette Brev vil han gruble sig fjan-
tet paa. Nu stille, i al Lystigheds Navn! —

(de skjule sig; hun kaster et Brev paa Jorden.)

Fig du der; her kommer Forellen, som lader sig fange, naar man kilbrer den.

(gaaer.)

(Malvolio kommer ind.)

Malvolio.

Det er ikke andet end Lykke; Alting kommer an paa Lykke! Maria fortalte mig engang, at hendes Naade havde Gudhed for mig, og selv har jeg hørt hende sige saa meget, at skulde hun engang blive forelsket, saa maatte det være En, der lignede mig. Desuden behandler hun mig med en mere udsøgt Hoiagtelse end Noget af de Andre, der ere i hendes Tjeneste. Hvad skal jeg tænke derom?

Herr Tobias.

Den indbildste Slynge!

Fabian.

O, stille! hans Betragtninger over sig selv gjør ham til en hypperlig skalkunst Hane. See hvor han strutter med ud-
bredte Fjer!

Herr Andreas.

Hilledød! hvor jeg havde lyst til at prygle den Kjel-
tring!

Herr Tobias.

Stille dog!

Malvolio.

At hedde Greb Malvolio! —

Herr Tobias.

O, dit Afftum!

Herr Andreas.

Styd ham for Panden, styd ham for Panden!

Herr Tobias.

Stille, stille!

Malvolio.

Man har seet sligt før; en fornem Frøken i vore Dage har giftet sig med Garderobemesteren.

Herr Andreas.

Uf, den Jesabel!

Fabian.

Di dog! nu er han dybt inde; see, hvor Indbildningen puster ham op!

Malvolio.

Maar jeg saa har været gift med hende i tre Maaneder, og jeg sidder i mit Højsæde —

Herr Tobias.

Harde jeg blot en Flitsbue, at jeg kunde styde et Die ud paa ham!

Malvolio.

Med mit Tjenerstab omkring mig, i min blomstrede Fløis Sloppek, nylig kommen fra Leikanten, hvor Olivia endnu ligger og sover.

Herr Tobias.

Ild og Svovl!

Fabian.

Tys, tys!

Malvolio.

Dg saa tager jeg min fornemme Mine paa og sender et alvorsfuldt Blik rundt om i Kredsen, — for at lade dem vide, at jeg kjender min Stilling og ønsker, at de skulde kjende deres, — og saa spørger jeg efter min Frænde Tobias.

Herr Tobias.

Bolt og Lænker!

Fabian.

O, ti stille, ti stille! hør! hør!

Malvolio.

Syv af mine Folk løbe afsted med underdanigt Hæstværk for at hente ham; jeg sidder imidlertid med rynket Pande, og trækker maaskee mit Seilerværk op, eller leger med en kostelig Ring. Tobias kommer og gjør sin Reverens for mig. —

Herr Tobias.

Skal den Karl blive ilive?

Fabian.

Ti stille, om de saa vilde trampe Tauskeden ud af os med Hestehove.

Malvolio.

Jeg rækker Haanden ud imod ham — saaledes, — og jeg kjøler mit fortrolige Smil med et strængt og dablende Blik —

Herr Tobias.

Dg slaar Tobias dig ikke paa Munden, hvad?

Malvolio.

Dg siger: „Fætter Tobias, idet min Skjæbne har forenet mig med Gders Søsterdatter, har den givet mig Ret til at sige Jer,“ —

Herr Tobias.

Hvad nu? hvad nu?

Malvolio.

„J maa aflægge Eders Driftfældighed.“ —

Herr Tobias.

Din Skabhals!

Fabian.

Vær dog stille, ellers fordærver J jo hele vort Spil.

Malvolio.

„Desuden foreder J Eders kostbare Tid i Selskab med en Nar af en Ridder,“ —

Herr Andreas.

Det er mig; det kan jeg forsikre Jer.

Malvolio.

„En vis Herr Andreas.“ —

Herr Andreas.

Saa, jeg vidste nok, det var mig; for der er Mange, der kalde mig en Nar.

Malvolio.

(seer Brevet og tager det op.)

Hvad mon dette betyder?

Fabian.

Nu har Kramsfuglen strax Donen om Halsen.

Herr Tobias.

Tys, tys! Skjelmeriets Aand, indgiv ham at læse det høit!

Malvolio.

Saa sandt jeg lever, det er hendes Raades Haand! det er hendes G'er, hendes U'er, hendes T'er; og saaledes skriver hun sine store P'er. Det er uden Spørgsmaal hendes Haand.

Herr Andreas.

Hendes G'er, hendes U'er, hendes T'er? hvad skal det sige?

Malvolio (læser.)

„Til den ubekjendte Elskede med mine bedste Ønsker.“ —
Det er ganske hendes Udtryksmaade! — Med din Tilladelse,
Vog! — Sagte! — Og Seglet er hendes Lucretia, som hun
pleier at forsegle med. Det er hendes Naade! Til hvem kan
det være?

Fabian.

Han er fangen med Hud og Haar.

Malvolio. (læser.)

„Jeg elsker af Hjertensgrund;

men hvem?

tilluk dig tæ, min Mund,

min Løndom gjem!“ —

„Min Løndom gjem!“ — Hvad mere? Versemaalet er
forandret; — min Løndom gjem! — Skulde det være dig,
Malvolio?

Herr Tobias.

Gaa hen og hæng dig, din Æsel!

Malvolio.

„Jeg kunde byde, hvor jeg Elskov tigger;

men Taushed, som Lucretias hvæsse Kniv,

med blodløst Stød mit Hjerte gjennemstifter;

M, D, A, I, du raader for mit Liv.“

Fabian.

Det var en høittravende Gaade!

Herr Tobias.

Det er et mageløst Pigebarn!

Malvolio.

„M. D. A. I, du raader for mit Liv.“ — Nei men
først — lad mig see, lad mig see!

Fabian.

Det er en god Portion Gift, hun har sat for ham!

Herr Tobias.

Og han slaaer ned paa det som en Ungfalt paa Bildspor.

Malvolio.

„Jeg kunde hyde, hvor jeg Elstov tigger.“ — Ja, hun kan hyde over mig; jeg er i hendes Tjeneste; hun er min Hersterinde. Det er jo tydeligt for enhver sædvanlig Forstand; — der er ingen Banstelighed ved det; — og Slutningen; hvad kan den Bogstavbrække betyde? om jeg kunde faae den til at passe paa mig! — bi lidt! — M. D. A. J.

Herr Tobias.

O, ja! stov det op! nu er han paa et koldt Spor.

Fabian.

Pasop halser efter det, om det saa stinker som en Ræv.

Malvolio.

M, — Malvolio! — M, — det er jo det første Bogstav i mit Navn.

Fabian.

Sagde jeg ikke nok, han vilde snuse det op; den Roter har en udmærket Støvernæse.

Malvolio.

M. — Men saa hænger Resten ikke rigtig sammen; det slaaer ikke rigtig til; A skulde følge nærmest efter; men der kommer D.

Fabian.

Og D skal komme tilsidst, haaber jeg.

Herr Tobias.

Ja, eller jeg vil prygle ham, til han striger D!

Malvolio.

Og saa seer jeg et I bagved.

Fabian.

Ja, hvis du kunde see, hvad der er bagved dig, saa skulde du see mere Spot bag din Ryg end Lykke foran dig.

Malvolio.

M. D. A. J. — Denne Antydning er ikke saa ligefrem som den forrige; — og dog, naar jeg tumler lidt med det, saa soier det sig for mig, for hvert eneste af disse Bogstaver er i mit Navn. — Vi lidt; her kommer ubunden Stil. — (læser.) „Hvis dette falder i dine Hænder, saa betænk. Mine Stjerner have stillet mig over dig; men vær ikke bange for Høihed. Somme fødes til Høihed, Somme erhverve sig Høihed, og Somme bliver Høiheden paanødt. Din gode Skjæbne aabner sin Haand, grib den med frist Mod. Og for at vænne dig til det, som du har Udsigt til at blive, saa fast din ydmyge Ham og kom frem i ny Skikkelse: vær trodsig mod en Frænde af Huset, vær vriden mod Tjenestefolkene; lad din Tale have en Duft af Politik; tag dig en original Mine paa. Det Raad gives dig af hende, der sukker for dig. Husk, hvem det var, der roste dine gule Strømper og onstede altid at see dig med Strømpebaandene overfors; husk paa det, siger jeg. Kun dristig! din Lykke er gjort, hvis du selv vil; hvis ikke, saa lad mig fremdeles see dig som Hovmester og Kammerat med Tjenerne, ikke værdig til at røre Lykkens Fingerspidser. Farvel. Den, som gjerne vilde dele Alt med dig.

Den lyffelige Ulyffelige.”

Det er saa klart som Dagens Lys og aaben Mark; det er ligefrem. Jeg vil være stolt, jeg vil læse politiske Bøger, jeg vil hundse Herr Tobias, jeg vil tvætte mig ren for simple Betsjendtskaber, jeg vil være paa en Prit den Mand, hun mener. Jeg er ikke en Nar, der lader Indbildningen løbe af med mig; alle Grunde lede jo til at troe, at hendes Raade elsker mig. Hun har rost mine gule Strømper, hun har sagt, at det flødte mig godt med Strømpebaandene overfors, og her aabenbarer hun sig for min Kjærlighed og til-

skynder mig næsten befalende til at følge den Smag, som hun ynder. Jeg takker mine gode Stjerner, jeg er lykkelig. Jeg vil være original, jeg vil være stolt, jeg vil gaa med gule Strømper og med Strømpebaandene overfors, og det ligesaa hurtigt som jeg kan træffe dem paa. Lovet være Jupiter og mine Stjerner! — Her er endnu en Efterskrift. (læser) „Det kan ikke seile, at du veed, hvem jeg er. Hvis du deler min Kjerlighed, saa lad det vise sig i dit Smil; det flæder dig godt at smile; derfor smil altid i min Nærværelse, min Dyrebare, det beider jeg dig om.“ — Himmel, jeg takker dig! jeg vil smile; jeg vil gjøre Alt, hvad hun forlanger af mig.

(gaaer.)

(Fabian, Herr Andreas og Herr Tobias komme frem.)

Fabian.

Jeg vil ikke undvære min Del i disse Løier for en Pension paa tusinde Guldstykker fra Sofien af Persien.

Herr Tobias.

Jeg kunde gaae hen og gifte mig med det Pigebarn for dette Paaafunds Styld.

Herr Andreas.

Sa, det kunde jeg ogsaa.

Herr Tobias.

Og jeg vilde ikke forlange anden Medgift end saadan en Spøg til.

Herr Andreas.

Nei, det vilde jeg heller ikke.

(Maria kommer ind.)

Fabian.

Der har vi vor lille Fuglefangerste.

Herr Tobias.

Vil du sætte din Fod paa min Nakke?

Herr Andreas.

Eller paa min?

Herr Tobias.

Skal jeg sætte min Frihed paa Læringspil og blive din Livegne?

Herr Andreas.

Ja, eller skal jeg?

Herr Tobias.

Du har lullet ham ind i saadan en Drom, at, naar den forlader ham, maa han blive gal.

Maria.

Nei, sig nu oprigtigt, gjorde det sin Virkning paa ham?

Herr Tobias.

Som en Snaps paa en Jordemoder.

Maria.

Hvis I nu vil see Frugterne af denne Spøg, saa pas paa, naar han første Gang træder frem for hendes Naade. Han vil komme til hende i gule Strømper, og det er en Farve, hun ikke kan udstaae; han vil smile til hende, og det passer saa ilde til hendes Stemning for Diebliffet, da hun er hengiven til Tungsindighed, at det nødvendigviis maa bringe ham aldeles i Unaade. Vil I see det, saa følg med mig.

Herr Tobias.

Ja, lige til Tartarus' Porte, du lille listige Djævel.

Herr Andreas.

Ja, jeg vil være med!

(de gaac.)

Tredie Act.

Første Scene.

Olivias Have.

(Viola kommer ind med Narren, som bærer en Tamburin.)

Viola.

Gud velsigne dig og din Musik, Ven; har du dit Ophold ved din Tromme?

Narren.

Nei, Herre, jeg har mit Ophold ved Kirken.

Viola.

Hører du til Kirkens Folk?

Narren.

Nei, slet ikke, Herre; jeg har mit Ophold ved Kirken, for jeg har mit Ophold i mit Hus, og mit Hus staaer ved Kirken.

Viola.

Saa kunde du ligesaagodt sige, at Kongen har sit Ophold hos en Tigger, hvis en Tigger, boer i Nærheden af Kongen, eller at Kirken staaer ved din Tromme, naar din Tromme staaer ved Kirken.

Narren.

J har Ret, Herre. — Hvad det dog er for en Tid, vi leve i! En Talemaade er for et vittigt Hoved ikke andet end en Gjedestinds Handst, som han kan frænge og vende Brangen ud paa!

Viola.

Sa, det er sandt nok; de, der forstaae at lege snildt med Ord, kan snart gjøre dem til lette Varer.

Narren.

Derfor vilde jeg ønske, at min Søster ikke havde noget Navn.

Viola.

Hvorfor dog det?

Narren.

Jo, Herre, hendes Navn er et Ord, og hvis hun legede med det Ord, kunde hendes Navn blive en let Vare; men Ordene ere virkelig blevene til Ganthve, siden de skriftlige Forpligtelser bragte dem i Banrygte.

Viola.

Hvorledes kan du bevise det?

Narren.

Jeg kan ikke bevise det uden Ord, og Ord ere blevene saa falske, at jeg ikke gider bruge dem til Bevis.

Viola.

Jeg tør vædde paa, at du er en lystig Knøs, der bryder dig om Ingenting.

Narren.

Jo, Herre, Noget bryder jeg mig dog om; men ærlig talt bryder jeg mig ikke om Jer. Hvis det nu er det samme som at bryde sig om Ingenting, saa vilde jeg ønske, det maatte gøre Jer usynlig.

Viola.

Er du ikke Grevinde Olivias Nar?

Narren.

Paa ingen Maade, Herre. Grevinde Olivia har ingen Naragtighed; hun agter ikke at holde nogen Nar, førend hun gifter sig. Narre forholde sig til Egtemænd som Anchiovis til Spegesild; Egtemændene ere størst. Jeg er egentlig ikke hendes Nar, men hendes Ordfløver.

Viola.

Jeg saae dig nylig hos Hertug Orsino.

Narren.

Narren, Herre, gaaer over hele Verden ligesom Solen og lyser overalt. Det skulde gjøre mig ondt, om Narren ikke skulde være lige saa tidt hos Eders Herre, som hos min naadige Fæst; jeg troer, jeg saae Eders Visdom der.

Viola.

Na, hvis du vil øve din Bittighed paa mig, saa vil jeg ikke have Noget med dig at gjøre. See, der har du en Driftestilling.

Narren.

Gid da Jupiter stjenke dig et Skæg, den første Gang han faaer Forraad af Haar!

Viola.

Jeg vil sige dig oprigtigt, jeg er næsten syg af Længsel efter et Skæg, men ikke paa min Hage. Er Grebinderne hjemme?

Narren.

Mon ikke et Par af disse kunde formere sig?

Viola.

Jo, naar man lægger dem sammen og lader dem gjøre Gavn.

Narren.

Jeg vilde gjerne spille Herr Pandarus af Phrygien for at bringe en Cressida til denne Troilus.

Viola.

Jeg forstaaer dig; du tigger godt.

Narren.

Jeg tænker, det har ikke stort at sige, Herre, naar man tigger om en Tiggerkvinde. Cressida var jo en Tiggerkvinde. Hendes Naade er hjemme, Herre. Jeg skal sige hende, hvorfra I kommer; hvem I er, og hvad I vil, det ligger over

min Polhøide; jeg kunde gjerne sige Synskrebs; men det Ord er saa forslidt. (gaaer.)

Viola.

Den Svend er klog nok til at spille Nar; det kræver Vid, naar det skal gøres godt; han maa dens Lune kjende, som han gjæffer, maa mærke sig Person og Tid og dog slaae som en Vilofalt ned paa hver en Fjer, den fun faaer Die paa. Det er en Fdræt, saa fuld af Møie som den Vises Kunst; thi Narrespøg, forstandigt brugt, er sund; men Wismands Daarstab skjæmmer Wisdom fun.

(Herr Tobias og Herr Andreas komme ind.)

Herr Tobias.

Guds Fred, min Herre.

Viola.

Sligemaade, Herre.

Herr Andreas.

Dieu vous garde, monsieur.

Viola.

Et vous aussi; votre serviteur.

Herr Andreas.

Jeg haaber, at I er det; og jeg er Eders igjen.

Herr Tobias.

Vil I besøge Huset? min Søsterdatter beder Jer at træde indenfor, hvis Eders Reise gjælder hende.

Viola.

Mit Maal er Eders Søsterdatter, Herre; jeg mener hun er Maalet for min Gang.

Herr Tobias.

Gjør Prøve paa Eders Ben, Herre; sæt dem i Bevægelse.

Viola.

Mine Ven forstaae mig bedre, end jeg forstaaer, hvad
 I mener med at byde mig gjøre Prøve paa mine Ven.

Herr Tobias.

Jeg mener: gaa, træd ind.

Viola.

Og jeg vil svare Jer med at gaae og træde ind. Men
 min Hensigt bliver forekommet.

(Olivia og Maria komme ind.)

Høist fortræffelige, dyderige Dame, Himlen lade liflig Duft
 regne ned over Eder!

Herr Andreas (affides.)

Den unge Tyr er en udmærket Hofmand! „lade liflig
 Duft regne“. Ypperligt!

Viola.

Mit Grinde har ingen Røst, Eders Naade, uden for
 Eders eget vidtaabne, huldrige Dre.

Herr Andreas (affides.)

„Liflig Duft! vidtaabne! huldrige!“ — alle de tre Ta-
 lemaader skal jeg have i Beredskab.

Olivia.

Luf Haveporten, og lad mig høre ham i Enrum.

(Herr Tobias, Herr Andreas og Maria gaae.)

Min Herre, giv mig Eders Haand.

Viola.

Min Fæsten,
 jeg hylder Jer med ydmyg Grefrygt.

Olivia.

Hvad hedder I?

Viola.

Min skønneste Tyrstinde,
 Cesario er Eders Tjeners Navn.

Olivia.

Min Tjener? — Glæden er forspildt i Verden,
fra den Tid Hyfleri blev Artighed;
Hertug Orsinos Tjener er I.

Viola.

Han

er Eders; hans maa derfor Eders være.
jeg, Eders Tjeners Tjener, tjener Jer.

Olivia.

Ham tænker jeg ei paa; og gid hans Tante
var tom langt heller end opfyldt af mig.

Viola.

Jeg kommer for at vække til hans Gunst
en kjærlig Tante, —

Olivia.

Undskyld mig, jeg beder;
jeg bad Jer aldrig meer at nævne ham;
men om I havde nogen anden Bøn,
jeg vilde heller høre den af Jer
end Sfarernes Musik.

Viola.

Min ædle Dame, —

Olivia.

Tillad, jeg beder; — efter alt det Oprør,
som sidst I her forvoldte, sendte jeg
en Ring paa Veien efter Jer; — jeg stufed
mig selv, min Tjener og, jeg frygter, Jer.
Til Eders stränge Dom er jeg hjemfalden;
jeg har med en uværdig List paanødt Jer,
hvad vel I vidste, ei tilhørte Jer.
Hvad maa I tænke? Har I ei min Vre
til Pælen bundet nu og sluppet løs

alle de Tanker som et grusomt Hjerte
 kan rumme? — for et Blik saa skarpt som Eders
 er Nok alt robet; af et Flor kun stjules
 mit arme Hjerte, ikke af en Barm. —
 Hvad siger I?

Biola.

At jeg beklager Jer.

Olivia.

Det er et Trin paa Vei til Kjærlighed.

Biola.

Nei intet Skridt; det er jo velbeskjendt,
 at ofte vi beklage vore Gjender.

Olivia.

Saa troer jeg, det er atter Tid at smile.
 O Verden! hvor den Fattige dog gjerne
 vil være stolt! — Vel! skal man være Bytte,
 saa heller dog for Løven end for Ulven! — (Klokken slaer.)
 Den Klokke minder om, jeg spiller Tiden.
 Vær ikke hange, gode Ungersvend;
 jeg agter ei at fange Jer. — Og dog,
 naar Eders Ungdom og Forstand er modnet,
 saaer Eders Hustru vist en vakker Mand.
 Farvel da, der er Veien, stik i Best.

Biola.

Vel, Besterpaa! Jeg ønsker Eders Naade
 alt Held og Glæde; saaer jeg intet Bud
 at bringe til min Herre?

Olivia.

Løv dog lidt;

jeg beder, sig mig, hvad I troer om mig.

Biola.

I troer, at I er ikke, hvad I er.

Olivia.

J saa Fald troer om Eder jeg det samme.

Viola.

Da troer J ret; jeg er ei, hvad jeg er.

Olivia.

Gid J da var det, som jeg ønsked helst.

Viola.

Hvis det var bedre end, hvad nu jeg er,
saa gid jeg var! nu er jeg Eders Nar.

Olivia.

O, hvor den stolte Trods ham klæder smukt,

den Ringeagt og Harm omkring hans Læber!

Ei Blodstyd vil saa let sig aabenbare

som Elskov; Elskovs Nat er Dagen klare.

Cesario, ved Vaarens Rosenflor,

ved Kvindedyd, ved Ære, Trostabsord,

min Elskov er saa stor trods din Foragt,

at ingen Kløgt fordølge kan dens Magt.

Gjør ikke kold og haard din Regning saa,

at den, der beiler selv, kan du forsmaae;

hold dine Tanker med den Tanke lænket:

jød vunden Elskov er, men jødest stjænket.

Viola.

Nei, ved min Ungdom, ved min Ustyld, nei!

een Sjæl, een Tro, eet Hjerte eier jeg;

det har jeg aldrig stjænket til en Kvinde,

og ingen Mø skal nogentid det vinde.

Og nu Farvel, min Frøken, aldrig meer

min Herres Elskovsorg jeg tolker her.

Olivia.

Jo, kom igjen! — maaskee du kunde røre

mit Sind til hans forsmaaede Bønⁿ at høre.

(de gaar).

Anden Scene.

Et Bærelse i Olivias Hus.

(Herr Tobias, Herr Andreas og Fabian komme ind.)

Herr Andreas.

Nei, paa min Tre, jeg vil ikke blive et Minut længer.

Herr Tobias.

Dine Grunde, min søde Giftflaste, sig mig dine Grunde.

Fabian.

Ja, I maa sige Eders Grunde, Herr Andreas.

Herr Andreas.

Ei, saae jeg ikke, at Eders Søsterdatter viste Hertugens Page et mildere Ansigt, end hun har vist mig i al den Tid, jeg har været her? — jeg saae det i Haven.

Herr Tobias.

Saae hun dig imens, gamle Dreng? sig mig det.

Herr Andreas.

Vigesaa tydeligt, som jeg seer Jer.

Fabian.

Det var et stort Bevis paa hendes Kjærlighed til Jer.

Herr Andreas.

Guds Død! vil I gjøre mig til et Asen?

Fabian.

Jeg vil bevise det lovfornemligt, under Edstilbud af Forstand og Dømmekraft.

Herr Tobias.

Dg de have været Medlemmer af Nævningeretten allerede, før Noah blev Sømand.

Fabian.

Hun saae mildt til Knøsen i Eders Paasyn blot for at opirre Jer, for at vække Eders søvnige Lapperhed, for at fylde Eders Hjerter med Ild og Eders Lever med Svøb. Da skulde I have givet Jer i Lag med hende og med nogle

hypperlige Indfald, flunkende nye fra Monten, skulde I have stoppet Munden paa den unge Fyr og sonderknuet ham. Det var det, man ventede af Jer, og det slog feil. I lod Tiden vadske den dobbelte Forgylbning af denne gunstige Leilighed. Nu er I seilet langt Nord for hendes Naades Gunst, og der kan I hænge som en Istap i en Hollænders Skjæg, med mindre I kan oprette det igjen ved en eller anden berømmelig Bedrift enten i Tapperhed eller i Politik.

Herr Andreas.

Skal det stee paa nogen Naade, saa maa det være ved Tapperhed; for Politik hader jeg som Pesten; jeg vilde ligesaa gjerne være en Puritaner, som en Politiker.

Herr Tobias.

Belan! saa byg nu din Lykke paa Tapperhedens Grundvold. Send Hertugens Junker en Udfordring paa Raarde; stift ham paa elleve Steder; hendes Naade faaer det nok at vide, og det kan du stole paa, at der findes ingen Elfskovstalsmand i Verden, der bedre anbefaler en Mand hos Fruentimmerne end Rygte for Tapperhed.

Fabian.

Der er ingen anden Udvei, Herr Andreas.

Herr Andreas.

Vil Nogen af Jer bringe ham et Udfordringsbrev fra mig?

Herr Tobias.

Gaa hen og skriv med en martialst Haand; vær bidst og kort. Det gjør ikke Noget, om det er vittigt, naar det kun er veltalende og fuldt af Dypsindsomhed; skjæld ham ud alt hvad dit Blækhus evner; det skader ikke, om du dutter ham to tre Gange. Skriv alle de Løgne op, der kan rummes paa dit Papir, om det saa var stort nok til Lagen paa den store Søsterseng til tolv Par i Værtshuset i Ware; gaa og tag

fat paa det. Blot der er Galde nok i dit Blæk, gjør det
Ingenting, om du skriver det med en Gaasepen. Skynd dig.

Herr Andreas.

Hvor skal jeg træffe Jer?

Herr Tobias.

Vi vil kalde paa dig i dit cubiculo. Gaa nu.

(Herr Andreas gaaer.)

Fabian.

Det er en kostbar Fyr, I har der, Herr Tobias.

Herr Tobias.

Saa, jeg er ogsaa kostbar for ham, min Kjære; jeg koster
ham saadan et Par Tusind.

Fabian.

Nu faaer vi et prægtigt Brev fra ham; men I afle-
verer det vel ikke?

Herr Tobias.

Jo, det kan I være rolig for, og jeg vil paa alle
mulige Maader ægge Junkeren til at svare paa det. Jeg
troer, man skulde have ondt ved at trække dem sammen med
Dyr og Reb. Herr Andreas maa I gjerne skjære op,
og kan I finde saameget Blod i hans Lever, som en Flues
Ben kan hænge fast i, saa vil jeg fortære Resten af hans
Cadaver.

Fabian.

Og hans Modstander, den unge Herre, har ikke Noget
i sit Ansigt, der tyder paa stor Grusomhed.

(Maria kommer.)

Herr Tobias.

Der har vi vor lille Gjerdesmutte.

Maria.

Hvis I har Lyft til at lee, til I faaer Krampe og
Sting, saa kom med mig. Den Tøsse, Malvolio, er bleven

til en Hedning, en fuldkommen Renegat. Thi ingen Christenhjæl, der ønsker at døe og blive salig ved den rette Tro, kan nogensinde troe paa saadan en urimelig Galskab. Han har gule Strømper paa.

Herr Tobias.

Dg Strømpebaandene overfors?

(Maria.) Maria.

Ja saa gruelt, som en Landsbystolemester om Søndagen. — Jeg har fulgt ham i Hælene som en Morder: han retter sig til Punkt og Prikke efter det Brev, jeg kastede hen for at narre ham. Han smiler, saa der kommer flere Streger i hans Ansigt end paa det nye Landkort, hvor den nye Berden er føiet til. I har aldrig seet Magen dertil; jeg kan neppe bare mig for at kaste ham i Hovedet, hvad jeg saaer fat paa. Jeg er vis paa, hendes Naade slaaer ham, og hvis hun gjør det, saa vil han smile og optage det som en stor Gunstbevisning.

Herr Tobias.

Rom, kom, før os hen til ham.

(de gaar.)

Tredie Scene.

En Gade.

(Antonio og Sebastian kommer ind.)

Sebastian.

Jeg vilde nødig volde Jer Besvær;
men siden den Besvær er Jer en Glæde,
saa vil jeg ikke mere stående paa Jer.

Antonio.

Jeg kunde ikke stilles fra Jer; Længslen
meer stærk end slebet Staal drev mig afsted;
ei Lyften til at see Jer blot, — skøndt den

mig kunde brevet længere paa Vandring, —
 men Engstelse for Eders Reises Farer,
 da I er ubekjendt i dette Land,
 som for en eenlig Fremmed, uden Venner
 kan ofte være vildt og lidet gjæstfrit,
 tilskyndede mit Venstabs Ivrighed
 end meer ved denne Frygtens Driveffjer
 til at forfølge Jer.

Sebastian.

Min kjære Ven,

jeg har ei andet Svar end Tak og Tak
 og atter Tak; med saadan slet Betaling
 affpises ofte store Tjenester;
 men hvis min Gvne svared til min Villie,
 fik I vel bedre Løn. — Hvad skal vi nu?
 gaae ud og see paa Byens gamle Minder?

Antonio.

Imorgen, Herre; først nu til vort Herberg.

Sebastian.

Jeg er ei træt, og der er langt til Aften;
 lad os nu mætte vore Dine først
 med Mindesmærker og berømte Ting,
 som Byen er navnkundig for.

Antonio.

Tilgiv mig;

jeg gaaer ei uden Fare her paa Gaden;
 jeg har engang gjort saadan Tjeneste
 mod Hertugens Galeier i et Søslag,
 at blev jeg greben, slap jeg ikke let.

Sebastian.

Saa fælded I vel mange af hans Mænd?

Antonio.

Saa blodig er min Brøde dog just ikke,
 skjøndt Tidens Tvistigheder kunde givet
 Anledning nok til mangen blodig Dyst.
 Det kunde siden været let forligt
 ved at erstatte, hvad vi havde taget;
 det gjorde og de Fleste fra vor By
 for Handlens Skyld; jeg ene lod det være,
 og blev jeg greben her, da kom jeg til
 at bøde dyrt.

Sebastian.

Saa gaa ei ud for dristigt.

Antonio.

Det er ei sikkert. — See, her er min Pung;
 i Elefanten, i den søndre Forstad,
 er bedst at boe. Jeg vil besøge Maaltid,
 mens I fordriver Tiden, seer Jer om
 og stiller Eders Videlyst; der vil
 vi mødes.

Sebastian.

Hvad skal jeg med Eders Pung?

Antonio.

Maastee Jert Die falder paa en Smaating,
 som I faaer Lyst at købe, og til sligt
 slaaer Eders Pung vel neppe til.

Sebastian.

Saa bliver

jeg Eders Kassemeister og gaaer bort
 en Stund.

Antonio.

I Elefanten.

Sebastian.

Seg skal huse.

(de gaae.)

Fjerde Scene.

Olivia's Havn.

(Olivia og Maria komme ind.)

Olivia (affædes.)

Seg har sendt Bud til ham igjen; — sæt nu han kommer, — hvordan skal jeg hædre ham? hvad skal jeg stænke ham? thi Ungdom kjøbes ved Gaver heller end ved Bøn og Løfter. — Seg taler altfor høit. — (høit.) Hvor er Malvolio? — Han er alvorlig, ærbar; sliq en Tjener kan netop passe for min Stillings Krav. — Hvor er Malvolio?

Maria.

Han kommer strax; men han er sær at see. Seg troer bestemt, han er besat.

Olivia.

Hvordan? Hvad er der da?

Taler han vilbt?

Maria.

O nei, han gjør ei andet end smiler; — det var bedst dog, Eders Naade, at have Vagt ved Haanden, hvis han kommer; thi Manden har bestemt en Skrueløs.

Olivia.

Gaa, hent ham. — Seg er gal saavel som han, hvis mørk og lystig Vanvid lignes kan.

(Malvolio kommer ind.)

Hvorledes har du det, Malvolio?

Malvolio (mat).

Min skønne Frøken, ha, ha, ha!

Olivia.

Du leer?

jeg lod dig kalde, hel beskemt i Sindet.

Malvolio.

Beskemt, Eders Naade? Jeg kunde have Grund til at være beskemt; det volder Standsninger i Blodet med disse Strømpebaand overfors. Men hvad gør det? Hvis det behager Ens Die, saa er det med mig, som det hedder saa rigtigt i Sonnetten: „Behage En, behage Alle“.

Olivia.

Hvorledes har du det dog? hvad er der i Veien med dig?

Malvolio.

Ikke sort i Sjælen skøndt gul paa Benene. Det er rigtigt kommet ham tilhænde, og Befalingerne skulle blive adlydte. Man kjender nok den nysselige latinste Haandskrift.

Olivia.

Bil du ikke gaae tilfængs, Malvolio?

Malvolio.

Tilfængs? jo min Hjertenskjer! jeg kommer til dig.

Olivia.

Gud hjælpe dig! hvorfor smiler du saaledes og kysjer paa Fingrene?

Maria.

Hvorledes har I det, Malvolio?

Malvolio.

Paa Eders Spørgsmaal? — Ja, Rattergale svare Krager.

Maria.

Hvor kan I vise saadan en latterlig Uforstammethed mod hendes Naade?

Malvolio.

„Vær ikke bange for Høihed;“ — det er smukt skrevet.

Olivia.

Hvad mener du med det, Malvolio?

Malvolio.

„Somme ere fødte til Høihed,“ —

Olivia.

Hvad for Noget?

Malvolio.

„Somme erhverve Høihed,“ —

Olivia.

Hvad er det, du siger?

Malvolio.

„Og Somme bliver Høiheden paanødt.“ —

Olivia.

Gud give dig Bedring!

Malvolio.

„Huff, hvem det var, der roste dine gule Strømper.“ —

Olivia.

Gule Strømper!

Malvolio.

„Og altid vilde see dig med Strømpebaandene overfors.“

Olivia.

Med Strømpebaandene overfors!

Malvolio.

„Vær dristig; din Lykke er gjort, hvis du selv vil,“ —

Olivia.

Min Lykke?

Malvolio.

„Hvis ikke, saa vær og bliv en Tjener.“

Olivia.

Naa, det er jo den rene Hundedagsgalskab!

(en Tjener kommer ind.)

Tjeneren.

Eders Naade, den unge Kavaleer fra Hertug Orsino er her igjen; jeg kunde neppe formaae ham til at komme tilbage; han venter paa Eders Naades Befaling.

Olivia.

Jeg kommer strax. (Tjeneren gaaer.) Kjære Maria, sørg for, at der bliver passet godt paa Manden her. Hvor er min Fætter Tobias? Lad et Par af mine Folk tage Vare paa ham. Jeg vilde ikke for min halve Medgift, at der skulde tilstøde ham en Ulykke.

(gaaer med Maria.)

Malvolio.

Ah, ha! Kommer I nu nærmere? Ingen ringere end Herr Tobias skal passe paa mig? Det stemmer paa en Prik med Brevet! Hun sender ham i den udtryffelige Hensigt, at jeg skal være trodsig imod ham; thi det opmuntrer hun mig til i Brevet. „Skyd din ydmyge Ham,“ siger hun, — „vær mut imod Frænden af Huset; vrippen imod Tjenerskabet,“ — „lad din Tale have en Duft af Politik,“ — „tag dig en original Mine paa;“ — og dermed betegner hun Maaden: saasom et alvorligt Udseende, en værdig Holdning, en langsom Tale, saaledes som en fornem Herre bærer sig ad, og saa videre. Jeg har fanget hende; men det er Jupiters Bærk, og Jupiter gjøre mig taknemlig! Og nu, da hun gik bort: „sørg for, at der bliver passet godt paa Manden her. „Manden“, ikke Malvolio, ikke min Titel, men „Manden“! jo, Alting passer sammen, saa at ikke en Gran af en Skrupel, ikke en Skrupel af en Skrupel, ingen Hindring, ingen utrolig eller uviz Omstændighed, — hvad kan der indvendes? Ingenting

kan paa nogen mulig Maade komme imellem mig og den fulde Udsigt til mine Forhaabninger. Nu vel! Jupiter og ikke jeg har gjort det, og han være takket.

(Maria, Herr Tobias og Fabian komme ind.)

Herr Tobias.

J alle Helgenes Navn, hvor er han henne? Om saa alle Djevle i Helvede vare trukne sammen i Et, og Regio selv havde besat ham, saa vil jeg dog tale til ham.

Fabian.

Her er han, her er han! Hvorledes har J det, kjære Ven? hvordan er det med Jer, gode Mand?

Malvolio.

Gaa kun; jeg behøver Jer ikke. Lad mig nyde min Ensomhed; gaa.

Maria.

Uh, hvor hult den Onde taler ud af ham! sagde jeg det ikke nok? — Herr Tobias, hendes Maade bad Jer passe godt paa ham.

Malvolio.

Uh! gjorde hun det?

Herr Tobias.

Saa, saa, sagte, sagte! vi maa fare med Lempe med ham. Lad mig bare. — Hvor gaaer det, Malvolio? Hvordan har J det? Ei, min gode Mand, staa Djævelen imod; betænk, at han er Menneftenes Arveffjende.

Malvolio.

Veed J, hvad J siger?

Maria.

See kun, hvorledes han tager paa Bei, naar J taler ilde om Djævelen! Gud give kun, han ikke er forheget!

Fabian.

Bring hans Vand til den kloge Kone.

Maria.

Saa, det skal stee imorgen den Dag, saa vist som jeg lever! Hendes Naade vilde ikke miste ham for aldrig det.

Malvolio.

Hvad behager, Jomfru?

Maria.

At, Herre Gud!

Herr Tobias.

Si bare stille! det er ikke den rette Naade. Seer I ikke, at I opirrer ham? Lad mig nu bare være ene om ham.

Fabian.

Her hjælper intet Andet end Sagtmodighed; sagte, sagte! Den Onde er slem og lader sig ikke tale haardt til.

Herr Tobias.

Naa, hvordan er det, min sødeste Ven? hvordan har du det, mit Lam?

Malvolio.

Herre!

Herr Tobias.

Saa, saa, lille Ven, kom nu med mig. Ei hvad! det er jo ikke for en alvorlig Mand at spille Pind med Satan. Væk med ham, den lede Kulsvier!

Maria.

Bed ham læse sine Bønner; hjære Herr Tobias, bed ham læse sine Bønner!

Malvolio.

Mine Bønner, din Tøite?

Maria.

Sagde jeg det ikke nok? han vil ikke vide af noget Gudeligt.

Malvolio.

Gaa Fanden i Bøld, dumme, enfoldige Dyr! jeg hører ikke til Eders Verden; I skal høre videre fra mig.

(gaaer.)

Herr Tobias.

Er det muligt?

Fabian.

Hvis dette blev spillet i en Komedie, vilde jeg fordømme det som en urimelig Opfindelse.

Herr Tobias.

Paafundet har virket lige til Marv og Ben paa ham.

Maria.

Ja, men forfølg ham nu, at vor List ikke skal komme for Dagen og blive fordærvet.

Fabian.

Men vi gør ham jo virkelig rent gal.

Maria.

Desto mere Fred og Ro bliver her i Huset.

Herr Tobias.

Kom, lad os faae ham ind i det mørke Værelse og faae ham bunden. Min Søsterdatter er allerede i den Tro, at han er gal; vi kan drive Sagen saalænge for vor egen Fornøielse og til Bod og Bedring for ham, indtil vi har jaget vor Morstab trædt og aandeløs og blive tilbøielige til Medlidenhed. Da vil vi bringe det listige Paafund for Skranken og tilkjende dig Prisen som Galeinkvisitor. — Men see der, see der!

(Herr Andreas kommer ind.)

Fabian.

Der har vi flere Maidagsløier.

Herr Andreas.

Her er Udfordringen; læs den; jeg svarer for, der er Peber og Edise i den.

Fabian.

Er den saa hvas?

Herr Andreas.

Ja, det skal jeg love for; læs bare.

Herr Tobias.

Kom med den. (læser.) „Unge Knos, hvem du saa er, en usel Karl er du.“

Fabian.

Godt sagt! dristigt sagt!

Herr Tobias. (læser.)

„Bliv ikke forundret eller forbausset i dit Sind, fordi jeg kalder dig saaledes; thi jeg agter ikke, at sige dig nogen Grund dertil.“

Fabian.

Det var en god Bemærkning; den holder Jer fri for Lovens Tiltale.

Herr Tobias (læser.)

„Du kommer til Grevinde Olivia, og hun viser dig Venlighed for mine Dine; men det er Løgn i din Hals; det er ikke af den Grund, jeg udfordrer dig.“

Fabian.

Meget godt! overmaade tanke — løst!

Herr Tobias (læser.)

„Jeg vil passe dig op, naar du gaaer hjem, og hvis du faaer Held til at dræbe mig, —“

Fabian.

Meget godt!

Herr Tobias (læser.)

„Saa dræber du mig som en Skjelm og en Forræder.“

Fabian.

Altid passer J paa at have Loven paa Eders Side.

Herr Tobias (læser.)

„Farvel! Herren forbarme sig over en af vore Sjæle! Maaskee han forbarmer sig over min; men jeg har et bedre Haab, og derfor tag dig iagt.

Din Ven, eftersom du opfører dig, og din
svorne Fjende,

Andreas Blegnæb.“

Hvis det Brev ikke kan sætte ham i Fart, saa kan hans Ven ikke gjøre det. Jeg vil levere ham det.

Maria.

Det har I nu en ypperlig Leilighed til; han er i Samtale med hendes Naade, og han gaaer om lidt.

Herr Tobias.

Gaa, Herr Andreas; hold Udtig efter ham ved Hjørnet af Haven som en Bysvend; ligesaa snart som du seer ham, saa træk blank, og band frygteligt, idet du trækker; for det hænder tidt, at en gruelig Ed, buldret ud med en Tordenrøst, giver mere Ansæelse for Mandhaftighed, end Gjerningen selv kunde have erhvervet.

Herr Andreas.

Ja, kommer det an paa at bande, det skal jeg nok være Mand for.

(gaaer.)

Herr Tobias.

Nei hans Brev vil jeg rigtignok ikke aflevere. Den unge Kavaleers Bæsen viser, at han har Forstand og Opdragelse; at hans Herre sender ham til min Søsterdatter, bekræfter det samme; og et Brev saa meningsløst som dette vilde vist ikke volde den unge Mand stor Forstræffelse; han seer strax, at det kommer fra en Døsmer. Men derimod vil jeg bringe Udfordringen mundtlig; jeg vil holde store Tøvtaler over Herr Andreas Blegnæbs Tapperhed; Kavaleren er ung, og det er let at bilde ham Noget ind; han skal faae en frygtelig

Forestilling om hans Fægtetekunst, hans Forbittrelse og rasede Voldsomhed. De skal begge blive saa bange for hinanden, at de vil dræbe hinanden med Dinene som Basilisker.

(Olivia og Viola komme ind.)

Fabian.

Der kommer han med Eders Søsterdatter. Lad os gaae afveien for dem, indtil han tager Afsted, og saa strax efter ham.

Herr Tobias.

Jeg vil imidlertid grunde paa en forfærdelig Udforbringstale.

(Herr Tobias og Fabian gaae.)

Olivia.

Stenhjertet er I; jeg har sagt formeget, og blottet altfor hensynsløst min Ære; der er en Røst i mig, som dadler mig; men saa stivsinnet mægtig er min Daarskab, at den kun lader haant om hver en Dadel.

Viola.

Vis mod min Herres Lidelser den Mildhed, som Eders egen Videnskab begjærer.

Olivia.

Bær dette Smykke; see, det er mit Billeb.

Afslaa det ikke; det har ingen Røst,

der kunde plage Jer. Og kom imorgen.

Hvad kan I bede om, som jeg vil nægte,

hvis ellers det med Æren gives kan?

Viola.

Min Bøn er: Eders Elskov til min Herre.

Olivia.

Hvor kan jeg da med Ære stjænte ham

det, jeg har stjænknet Jer?

Viola.

Jeg afstaaer det.

Olivia.

Vel, kom igjen imorgen; nu Farvel!

Hvis Djæveln ligned dig, han vandt min Sjæl.

(gaaer.)

(Herr Tobias og Fabian komme igjen.)

Herr Tobias.

Guds Fred, min Herre.

Viola.

Fligemaade, Herre.

Herr Tobias.

Hvad Bærg I har, det maa I nu bruge. Hvad det er for en Fornærmelse, I har tilføiet ham, det veed jeg ikke; men Eders Avindsmand venter paa Jer ved Enden af Haven, trodsig og blodtørstig som en Jæger paa sit Bytte. Træk Sliren ud, og gjør Jer raast færdig; thi Eders Angriber er raast, behændig og farlig.

Viola.

I tager feil, Herre; jeg er vis paa, at Ingen har noget Udestaaende med mig; min Bevidsthed er fuldkommen ren og fri for enhver Skygge af Fornærmelse, som jeg skulde have tilføiet noget Mennefte.

Herr Tobias.

Jeg forsikkrer Jer, at I vil faae Andet at vide; hvis I sætter nogen Pris paa Eders Liv, saa tag Jer iagt. Thi Eders Modstander har alle de Fordele, som Ungdom, Styrke, Færdighed og Forbittrelse kan give en Mand.

Viola.

Undskyld, min Herre, hvem er han?

Herr Tobias.

Han er Ridder, og har faaet Ridderslaget med en

Klinge uden Skaar paa Gulvtæppet; men han er en Djævel i Ivekamp. Tre Sjæle har han stilt fra deres Legemer, og i dette Dieblit er hans Forbittrelse saa uforsonlig, at ingen Opreisning kan finde Sted uden ved Dødskamp og Begravelse. „Lad det gaae som det vil,“ er hans Ord, „du eller jeg!“

Viola.

Jeg vil gaae ind i Huset igjen og begjære Sikkerhedsfølge af hendes Naade. Jeg er ingen Slagsbroder. Jeg har hørt tale om en Slags Folt, der forsættlig vælter sig ind paa Andre for at vise deres Mod; maaskee er han en Mand af den Slags.

Herr Tobias.

Nei, Herre, hans Fortørnelse grunder sig paa en meget alvorlig Fornærmelse; derfor bered Jer til at opfylde hans Fordring. Tilbage til Huset kommer I ikke, medmindre I vil indlade Jer med mig paa det samme, som I ligesaa sikkert kunde afgjøre med ham. Derfor fremad, eller ogsaa træf blank; thi slaaes maa I, det er vist, eller ogsaa forsværge at bære Jern paa Jer mere.

Viola.

Dette er ligesaa uhøfligt som besynderligt. Jeg beder Eder vise mig den Artighed, at skaffe mig at vide hos den Ridder, hvormed jeg har fornærmet ham; det maa være steet af Uagtsomhed; thi med Forsæt er det ikke steet.

Herr Tobias.

Det vil jeg gjøre. Signor Fabian, bliv hos denne Kavaleer, til jeg kommer tilbage. (gaaer.)

Viola.

Hav den Godhed, at sige mig, Herre, om I kjender Noget til denne Sag.

Fabian.

Jeg veed kun, at Ridderen er saa opbragt paa Jer, at

det gjælder Liv og Død, men jeg kjender intet til de nærmere Omstændigheder.

Viola.

Tillad mig at spørge Jer, hvad er det for en Mand.

Fabian.

At see til er der Intet, der røber den overordentlige Tap-
perhed, som I vistnok vil lære at kjende af Erfaring. Men
han er rigtignok den dygtigste, blodigste og farligste Modstan-
der, I kunde have truffet nogensteds i Syrien. Vil I gaae
ham imøde? jeg vil gjerne forlige Jer med ham, hvis jeg kan.

Viola.

Jeg vil være Jer meget forbunden derfor. Jeg for
min Del holder mere af at gaae med Herr Præst end Herr
Ridder. Saa meget maa Enhver gjerne vide om mit Mod.
(de gaae.)

Femte Scene.

Udenfor Olivias Hæve.

(Herr Tobias og Herr Andreas komme ind.)

Herr Tobias.

Ja, min Ven, det er en ren Djævel; jeg har aldrig
seet saadan en Slagsbroder med et Pigeansigt. Jeg prøvede
en Gang med ham med Raarde, Skede og det Hele; han gav
mig en stoccato med saa bamsat en Hurtighed, at den ikke
var til at undgaae, og naar han riposterer, faaer I det lige-
saa sikkert, som Eders Fod træffer Jorden, den træder paa.
Man siger, han har været Fægtemester hos den persiske Soffi.

Herr Andreas.

Pokker skal tage mig, om jeg vil slaaes med ham.

Herr Tobias.

Ja, men han vil paa ingen Maade lade sig stille til-
freds. Fabian kan neppe styre ham hithenne.

Herr Andreas.

Al Landsens Ulykke! havde jeg tænkt, at han var saa tapper og saadan en Fægtemester, vilde jeg seet ham hængt, før jeg havde udfordret ham. Saa ham til at lade Sagen falde, saa vil jeg give ham min Hest, den graa Capilet.

Herr Tobias.

Jeg vil gjøre ham det Tilbud. Bliv staaende her og gjør gode Miner til Spillet; (affides) dette skal nok ende uden en Sjæls Fortabelse. Ja min Tro, jeg skal ride din Hest ligesaa godt, som jeg rider dig selv.

(Fabian og Viola komme ind.)

(affides til Fabian.) Jeg har faaet hans Hest for at bilægge Trætten; jeg har overtydet ham om, at den unge Fyr er den skinnbarlige Djævel.

Fabian (affides til Herr Tobias.)

Og denne her har ligesaa frygtelig en Forestilling om ham; han gisper og er bleg, som om en Bjørn var i Hælene paa ham.

Herr Tobias (til Viola).

Det hjælper ikke, Herre; han vil slaes med Jer, fordi han har svoret paa det. Forresten har han betænkt sig bedre paa Trætten og finder, at den er neppe værd at tale om. Derfor træk, for at hans Løfte kan blive holdt; han forsikrer, at han ikke vil gjøre Jer noget Ondt.

Viola (affides.)

Gud hjælpe mig! der behøves kun lidt til at faae mig til at sige dem, hvormegit der fattes mig i at være et Mand-folk!

Fabian (affides til Viola).

Træk Jer tilbage, hvis I seer, han bliver rasende.

Herr Tobias (affides til Herr Andreas).

Ja, Herr Andreas, det hjælper ikke; den unge Kavaleer

vil have en Dyst med Jer for sin Vres Skyld. Han kan ikke undgaae det efter Tvekampens Love; men han har lovet mig som Kavaleer og Soldat, at han ikke vil gjøre Jer Fortræd. Naa da; til Sagen!

Herr Andreas.

Gud give, han holder sit Løfte!

(trækker.)

(Antonio kommer ind.)

Viola (trækker.)

Jeg kan forsikre, det er mod min Villie.

Antonio.

Stik Sværdet ind! — Har denne unge Herre fornærmet Jer, vil jeg staae Jer til Ansvar; har I fornærmet ham, saa træder jeg til Ansvar Jer.

Herr Tobias.

I, Herre? hvem er I?

Antonio.

En Mand, der vover meer for sine Venner, end I har hørt ham prale af for Jer.

Herr Tobias.

Er I en Slattekræver, som til mig!

(trækker.)

(To Bysvende komme ind.)

Fabian.

Bedste Herr Tobias, vær rolig; der komme Bysvendene.

Herr Tobias (til Antonio.)

Jeg skal vide at finde Jer.

Viola (til Herr Andreas.)

Jeg beder Jer, Herre, behag at stifte Eders Raarde i Steden.

Herr Andreas.

Ja, min Sandten vil jeg det, Herre, — og hvad det

angaaer, jeg har lovet Jer, saa skal I være sikker nok derpaa;
han bærer let og lystre Tøilen godt.

Første Bysvend.

Ham er det; gjør din Bligt.

Anden Bysvend.

Antonio,

jeg fængsler Jer paa Hertugens Befaling.

Antonio.

I tager feil af mig.

Første Bysvend.

Aldeles ikke;

jeg kjender Eders Ansigt godt, endstjøndt

I har ei Eders Skipperhue paa. —

Før ham kun bort; han veed, jeg kjender ham.

Antonio.

Seg maa vel lyde. — Det er Følgen af,

at jeg har søgt Jer op. — Hvad kan det hjælpe?

jeg maa til Ansvar staae. — Hvad vil I gjøre? —

Nødvendigheden tvinger mig nu til

at bede Jer om Pungen. — At jeg ikke

kan staae Jer bi, gaaer mig langt meer til Hjerter

end det, som rammer mig. — I staaer forvirret;

men fat kun Mod.

Anden Bysvend.

Rom, Herre, følg nu med.

Antonio.

Jeg nødes til at bede Jer om nogle

af disse Penge.

Viola.

Hvilke Penge, Herre?

For den Tjenstagtighed, I her har vist mig,

og da det gjør mig ondt for Eders Uheld,

vil jeg af mine knappe Midler gjerne
tilbyde Jer et Laan. Jeg har ei Meget;
men jeg vil dele det med Jer; see der
min halve Rigdom.

Antonio.

J fornægter mig?

Er det da muligt, at mit Vensteb ikke
har rørt Jer? Trist ei min Elendighed,
at ei den skal saa dybt fornede mig,
at om de Tjenester jeg minder Jer,
som jeg har gjort Jer.

Viola.

Derom veed jeg Intet;

jeg kender hverken Eders Ansigtstræt
ei heller Eders Røst. Jeg hader meer
høst Menneſter et utaknemligt Sind
end Løgn og Svig og Druffenſkab og Sladder
og alle Laſter, ſom med deres Gift
vort ſvage Blod kan ſmitte.

Antonio.

Store Gud!

Anden Byſvend.

Kom, Herre, følg med os.

Antonio.

Et Ord endnu!

Den Ungerſvend, ſom her J ſeer, har jeg
halvt revet ud af Dødens aabne Svælg,
og pleiet med en Kjærlighed ſaa hellig, —
ja dette Billed, ſom mig tyktes loved
et rigt og herligt Indhold, har jeg tilbudt.

Førſte Byſvend.

Hvad ſkal det ſige? Kom, vi ſpilde Tiden.

Antonio.

Men, hvor den Guddom blev en usel Afgud! —

Sebastian, din Skjønhed gjør du Skam.

Naturen kjender ei til anden Plet

end Hjertets; stygt er kun, hvad der er slet.

Dyden er Skjønhed. Løgn med Skjønhed pyntet

er som uægte Guld af Djævelen myntet.

Første Bysvend.

Han taler vildt; nu lad os komme bort;

kom, Herre, kom nu med.

Antonio.

Ja, før mig bort!

(gaaer med Bysvendene.)

Viola.

En mægtig Lidenfkaab er i hans Ord;

han troer sig selv; men jeg mig selv ei troer.

O, var det sandt, hvad Haabet hviffer mig,

min Broder, at man tager mig for dig!

Herr Tobias.

Rom, Ridder! kom Fabian! vi maa snakke Gammelt
sammen.

Viola.

Han nævne min Broders Navn; jeg kan

end i mit Speil jo see Sebastian.

Saaledes saae han ud; saaledes gif

han Klædt; jeg efterligner jo hans Skik,

hans Gang, hans Lader. — Er det ingen Drøm,

o, da er Stormen vild, og Vølgen øm!

(gaaer.)

Herr Tobias.

Det er en rigtig lumpen, usel Knægt og værre Kryster
end en Hare; hans Lumpenhed viser sig i, at han svigter sin

Ven i Nøden og fornægter ham, og hvor stor en Kryster han er, det kan Fabian fortælle dig.

Fabian.

En Kryster er han, en inderlig Kryster; hans Krysteragtighed er ham en Salighedsfag!

Herr Andreas.

Oh, for Folker! jeg vil efter ham og prygle ham.

Herr Tobias.

Ja, knubs ham dygtigt, men træf blot ikke blank.

Herr Andreas.

Ja, hvis jeg ikke gjør det, saa —

(gaaer.)

Fabian.

Kom, lad os see, hvorledes det løber af.

Herr Tobias.

Jeg holder, hvad det skal være, paa, at det endda bliver til Ingenting.

(de gaae.)

Fjerde Act.

Første Scene.

Gade udenfor Olivias Hus.

(Sebastian og Narren komme ind.)

Narren.

Vil I virkelig bilde mig ind, at det ikke er Jer, jeg har Bud til?

Sebastian.

Ei, du er jo en taabelig Krabat;
gaa nu din Bei og lad mig være fri.

Narren.

Naa, det maa jeg sige, I bliver godt i Eders Rolle.
Nei, jeg kjender Jer slet ikke; og jeg er slet ikke sendt af hendes Naade for at bede Jer komme og tale med hende, og I hedder ikke Herr Cesario, og dette er ikke min Næse, og Ingenting er det, som det er!

Sebastian.

Min gode Ven, bring du tiltorvs din Daarstab
et andet Sted; du kjender ikke mig.

Narren.

Bringe min Daarstab tiltorvs! det har han hørt af en stor Herre, og nu anvender han det paa en Nar. Bringe min Daarstab tiltorvs! jeg troer næsten, at Verden, den store Klobdrian, bliver til en Modejunker. — Jeg beder Jer, løs Eders Særheds Belte og sig mig, hvad jeg skal bringe tiltorvs hos hendes Naade. Skal jeg bringe tiltorvs hos hende, at I kommer strax?

Sebastian.

Hør, gaa din Bei, du taabelige Robler;
der har du Penge; hvis du tøver længer,
saa vanke der en værre Slags Betaling.

Narren.

I er, min Tro, rundhaandet! — Saadanne kloge Folk,
som give Narre Penge, erhverve sig et godt Navn og Rygte
for hundrede Procent over Prisen.

(Herr Tobias, Herr Andreas og Fabian komme ind.)

Herr Andreas.

Ei, min Herre, skal vi træffes igjen? der har I det?

(Haaer ham.)

Sebastian. (slaaer ham igjen.)

Og der har du det og det og det! — Er alle Folt da gale?

Herr Tobias.

Stop, Herre, ellers kaster jeg Eders Kaarde over Taget.

Narren.

Det vil jeg strax melde hendes Naade. Jeg vilde ikke være i Eders Klæder for to Styver.

(gaaer.)

Herr Tobias.

(holder paa Sebastian.)

Naada, Herre, vær rolig, siger jeg.

Herr Andreas.

Nei, slip ham! jeg vil tage ham paa en anden Naade; jeg vil stævne ham for Bولد, saasandt der er Lov og Ret i Landet; om jeg ogsaa slog ham først, det gjør Ingenting til Sagen.

Sebastian.

Bort med din Haand!

Herr Tobias.

Naa, Herre, jeg slipper Jer ikke; hold Eders Jern i Skeden, min unge Krigsmand! I er hidsig paa det. Naa da!

Sebastian.

Du skal vel slippe mig! — hvad vil du nu?
tør du end længer tirre mig, saa træk!

(trækker.)

Herr Tobias.

Hvad nu? Naa, saa maa jeg nok have et Par Unzer af dit uforstammede Blod.

(trækker.)

(Olivia kommer ind.)

Olivia.

Tobias, stands, hvis du dit Liv har kjær!

Herr Tobias.

Min Frøken?

Olivia.

Skal det Ustyrt evigt vare?

du ryggesløse Karl, du hører hjemme
blandt øde Bjerge og i vilde Klostre,
hvor Sæd og Skik ei tjendes! bort herfra! —
Gesario, du kjære, vær ei vred, —
bort, Bildmand! —

(Herr Tobias, Herr Andreas og Fabian gaar.)

Hør mig, dyrebare Ven!

lad din Forstand og ei din Harme raade
ved dette raa, lovløse Overfald.

Gaa med mig til mit Hus; der skal du høre,
hvormange flette Streger denne Røver
har spundet op, saa vil du see ad denne.
Der er ei Andet for, du maa gaa med;
sig ikke Nei. — Men han skal vogte sig!
mit stakkels Hjerte skræmmed han i dig.

Sebastian.

Hvad er dog det? hvorhen gaaer denne Strøm?
er jeg affindig? er det kun en Drøm?
Dyt, Fantasi, min Sjæl i Lethes Bove!
hvis nu jeg drømmer, o, saa lad mig sove!

Olivia.

O, kom nu med; lad mig engang dig føre!

Sebastian.

Saa, Frøken!

Olivia.

Det var det, jeg vilde høre;

(de gaar.)

Anden Scene.

Et Bærelse i Olivias Hus.

(Maria og Narren komme ind.)

Maria.

Saa, tag nu denne Kappe og dette Skjæg paa og bild ham ind, at du er Præsten, Herr Topas. Skynd dig; imidlertid vil jeg hente Herr Tobias.

(gaaer.)

Narren.

Nu vel, jeg vil tage Kappen paa og spille Komedie i den, og gid jeg var den første, der havde spillet Komedie i saadan en Kappe. Jeg er ikke høi nok til at udøve Embedet med Værdighed og ikke mager nok til at gjælde for en lærd Mand; men at gjælde for en ærlig Mand og en god Husholder, det klæder lige saa godt som at kaldes en alvorlig Mand og en Lærd. — Men der komme de Sammensvorne.

(Herr Tobias og Maria komme ind.)

Herr Tobias.

Himlen velsigne Jer, Herr Pastor.

Narren.

Bonos dies, Herr Tobias; thi, som den gamle Eremit i Prag, der aldrig havde seet Pen og Blæk, sagde til Kong Gorboduffs Broderdatter: „det som er, det er“, saaledes siger ogsaa jeg: da jeg er Herr Pastor, er jeg Herr Pastor; thi hvad er det andet end det, og hvad er er andet end er?

Herr Tobias.

Tal til ham, Herr Pastor.

Narren.

Er der Nogen? — Fred være i dette Fængsel!

Herr Tobias.

Den Skjelm spiller sin Rolle godt; det er en brav Skjelm.

Malvolio (i et indre Bærelse.)

Hvem er det, der kalder?

Narren.

Herr Topas, Præsten, der kommer for at tale med Malvolio, den Besatte.

Malvolio.

Herr Topas, Herr Topas, gode Herr Topas, gaa til den naadige Frosen.

Narren.

Far ud, du Hoffærdighedens Aand! hvor du plager denne Mand! taler du ikke om Andet end naadige Frosener?

Herr Tobias.

Godt sagt, Herr Pastor.

Malvolio.

Herr Pastor, aldrig er noget Menneſte blevet ſtamme-
ligere behandlet end jeg. Bedſte Herr Pastor, I maa ikke
troe, at jeg er gal; de have indespærret mig her i et grueligt
Mørke.

Narren.

Ivi dig, uredelige Satan! jeg kalder dig med det mil-
deſte Navn; thi jeg er en af de Fromme, der behandle Djæ-
velen ſelv med Høflighed. Siger du, at denne Bolig er
mørk?

Malvolio.

Ja, ſom Afgrunden, Herr Pastor.

Narren.

Ei, den har jo ſtore Vinduer, ſaa gjennemſigtige ſom
Barrikader, og de klare Stene imod Sydnord ere ſkinnende ſom
Iſenholt, og dog klager du over Lyſets Forſtoppeſe?

Malvolio.

Jeg er ikke gal, Herr Topas; jeg ſiger Jer, dette Kam-
mer er mørkt.

Narren.

Afsindige, du farer vilb! jeg siger dig, der gives intet Mørke uden Bankundighedens, og deri er du ligesaa betagen som Egypterne i deres Taage.

Malvolio.

Jeg siger, her er mørkt som Bankundigheden, om ogsaa Bankundigheden var saa mørk som Helvede, og jeg siger, at aldrig er noget Menneske blevet saa stammelig behandlet. Jeg er ikke mere gal, end I er; prøv det selv ved et fornuftigt Spørgsmaal.

Narren.

Hvad er Pythagoras' Mening angaaende Fuglevilbt?

Malvolio.

At det kunde gjerne træffe sig, at Ens Bedstemoders Sjæl havde sin Bolig i en Fugl.

Narren.

Hvad mener du om den Lære?

Malvolio.

Jeg har høie Tanker om Sjælen og billigere aldeles ikke hans Mening.

Narren.

Saa Farvel! bliv kun i dit Mørke. Førend jeg indrømmer dig, at du er ved din Forstand, maa du bekjende dig til Pythagoras' Lære og frygte for at dræbe en Gaas, for ikke at forstyrre din Bedstemoders Sjæl. Farvel.

Malvolio.

Herr Topas, Herr Topas!

Herr Tobias.

Allerfortræffeligste Herr Topas!

Narren.

Naa, sidder ikke enhver Kjøle godt paa mig?

Maria.

Dette kunde du have gjort uden Stjæg og Kappe; han kan jo ikke see dig.

Herr Tobias.

Tal nu til ham med dit eget Mæle og lad mig vide, hvad du mener om ham. Jeg vilde ønske, vi havde en god Ende paa disse Løier. Kunde man paa en god Maade slippe ham løs, saa var det bedst; thi jeg er nu kommen saaledes paa Kant med min Søsterdatter, at det ikke er raadeligt at drive Sagen til det Yderste. Kom til mig om lidt paa mit Kammer.

(Herr Tobias og Maria gaae.)

Narren (synger.)

„Hei Søren, lille Søren,
hvor gaaer det med Kjæresten din?“

Malvolio.

Nar!

Narren (synger.)

„Hun jager mig paa Døren.“

Malvolio.

Nar!

Narren (synger.)

„Hvad vil da den Tomfru fin?“

Malvolio.

Nar, hør dog!

Narren (synger.)

„Nu staaer hendes Hu til en Anden. —“

Hei! Hvem kalder?

Malvolio.

Kjære Nar, hvis du nogensinde vil gjøre mig en Tjeneste, saa staf mig et Lys, Pen, Blæk og Papir. Saa sandt jeg er en Kavaleer, jeg vil være dig taknemlig for det hele min Livstid.

Narren.

Herr Malvolio!

Malvolio.

Ja, min gode Nar.

Narren.

Alt, Herre, hvorledes er I dog gaaet fra Eders Forstand?

Malvolio.

Nar, aldrig er nogen Mand bleven saa himmelraabende mishandlet. Jeg er ligesaagodt ved min Forstand som du.

Narren.

Kun ligesaagodt? saa er I gal for Alvor, naar I ikke er mere ved Eders Forstand end en Nar.

Malvolio.

De have taget mig i Forbaring, de holde mig i Mørke, sende Præster til mig, Wæder, og gjøre Alt, hvad der er dem muligt, for at gjøre mig gal.

Narren.

Betænk, hvad I siger; Præsten er her! (med Præstens Mæle) „Malvolio, Malvolio, Himlen give dig din Forstand igjen! See til, at du kan sove, og lad den forfængelige Sladder fare.“

Malvolio.

Herr Pastor, —

Narren (med Præstens Mæle).

Indlad dig ikke i Samtale med ham, min Ven! — (med sit eget) Hvem? jeg, Herre? nei, det skal jeg ikke, Herre! Gud være med Jer, bedste Herr Pastor! — (med Præstens) Amen, Amen! — (med sit eget) Ja, Herre, det skal jeg nok.

Malvolio.

Nar, Nar, hør dog, Nar!

Narren.

At kjære Herre, slaa Jer tiltaals. I hører jo, at jeg faaer Stjænd, fordi jeg taler med Jer.

Malvolio.

Gode Nar, staf mig noget Lys og noget Papir. Jeg forsiktrer dig, at jeg har min fulde Forstand saa godt som nogen Mand i Silyrien.

Narren.

Oh, nei, — skulde det være muligt?

Malvolio.

Paa min Tre, det har jeg. Kjære Nar, staf mig Blæk, Papir og Lys, og naar jeg har skrevet Brevet, saa bring det til hendes Naade; det skal blive dig til større Fordel, end det nogensinde har været at bringe et Brev.

Narren.

Jeg skal staffe Jer det. Men sig mig nu oprigtigt: er I virkelig ikke gal? eller lader I bare saadan?

Malvolio.

Du kan tro mig, jeg er ikke gal; jeg siger dig Sandhed.

Narren.

Naa, saa vil jeg aldrig troe en gal Mand mere, førend jeg seer hans Hjerne. Jeg skal staffe Jer Lys og Papir og Blæk.

Malvolio.

Nar, jeg vil gjengjælde dig det i fuldeste Maal. Skynd dig endelig!

Narren (synger.)

Sa, nu gaaer jeg,
og her staaer jeg
strax hos Jer, som I vil,
i en Hast,
som „den gamle Last“

i et gudeligt Spil,
 der med Fyrretræes Sværd
 i drabelig Færd
 tør Djævelen trodse,
 og raaber: hei, hör!
 jeg vil snitte dine Kløer;
 Farvel, Fatter Tosse!

(gaaer.)

Tredie Scene.

Olivia's Hæve.

(Sebastian kommer ind.)

Sebastian.

Det er jo Himlen, og der staaer jo Solen,
 og denne Ring har hun jo stænket mig;
 jeg føler den og seer den; er det Trolddom,
 som mig omgiver, — Vanvid er det ikke.
 Hvor er Antonio? jeg traf ham ikke
 i Elefanten; han har været der,
 og den Bæst modtog jeg, at han gif
 omkring i Byen for at søge mig.
 Nu kunde just hans Raad mig være Guld værd;
 thi stændt Forstand og Sandser sige mig,
 at her kan være Misforstaaelse,
 men ikke Vanvid, saa gaaer dette Held,
 den rige Strøm af Lykke dog saa langt,
 langt over alt Begreb og alt Exempel,
 at jeg maa næsten mistroe mine Dine
 og yppe Strid med min Fornuft, som vil
 alt andet troe, kun ei, at jeg er gal,
 eller at Damen er det. — Var det saa,
 saa kunde hun dog ikke styre Huset

og Lyndet, modtage, dele ud
og ordne Alt saa stille, roligt, sindigt,
som jeg har seet. Der stifter noget under,
som stuffer os. Men see, der kommer Damen.

(Olivia kommer ind med en Præst.)

Olivia.

Skjæld ei mit Hastværk. Mener I det ærligt,
saa følg med mig og denne fromme Mand
hist til Kapellet; der skal for hans Afsyn
og under Helligdommens Tag I sværge
en Trostabsed, der kan mig fuldt betrygge,
at dog min tvivlende, stinsyge Sjæl
maa finde Fred. Han vil fordølge Alt,
indtil I ønsker selv det aabenbaret.

Da holde vi, som det min Byrd sig sømmer,
vor Bryllupsfest. — Hvad svarer I dertil?

Sebastian.

Med Eder og med Præsten vil jeg gaae,
og tro jeg holder, hvad jeg sværger paa.

Olivia.

Saa før os da, min Fader; — Himlens Naade
vor Gjerning styre, os til Held og Baade!

(de gaae.)

Femte Act.

Første Scene.

Udenfor Olivias Hus.

(Narren og Fabian komme ind.)

Fabian.

Saa sandt du er min Ven, lad mig see hans Brev.

Narren.

Kjære Mofje Fabian, jeg har ogsaa Noget at bede
Her om.

Fabian.

Alt, hvad du vil.

Narren.

Forlang ikke at see dette Brev.

Fabian.

Det er ligesom, naar En forærer en Hund bort, og saa
til Gjengjæld forlanger sin Hund igjen.

(Hertugen, Viola og Følge komme ind.)

Hertugen.

Hør I til Grevinde Olivias Hus, godt Folk?

Narren.

Ja, Herre, vi ere en Del af hendes Paahæng.

Hertugen.

Jeg kjender dig igjen. Hvorledes gaaer det dig, min
Kns?

Narren.

Sandt at sige, Herre, mine Kjender ere mig bedst, og
mine Venner ere mig værst.

Hertugen.

Ivertimod, Vennerne ere bedst.

Narren.

Nei, Herre, værst.

Hertugen.

Hvorledes kan det gaae til?

Narren.

Jo, Herre, mine Benner rose mig og gjøre mig til en Ufsel; mine Fjender sige mig derimod rent ud, at jeg er en Ufsel; altsaa vinder jeg Selverkjendelse ved mine Fjender, og af mine Benner bliver jeg taget ved Næsen. Naar det altsaa gaaer med Slutninger som med Rys, at fire Nægtelser udgjøre to Befræstelser, saa er altsaa mine Benner mig værst, og mine Fjender ere mig bedst.

Hertugen.

Ei, det er fortræffeligt.

Narren.

Nei, paa ingen Naade, Herre, om I ogsaa behager at være en af mine Benner.

Hertugen.

Jeg vil ikke være dig værst; der har du et Guldstykke.

Narren.

Hvis det ikke kunde henregnes til Dobbelt, Herre, saa vilde jeg ønske, I vilde gjøre det til to.

Hertugen.

Du giver mig onde Raad.

Narren.

Stif Eders Naade i Eders Lomme for denne Gang, Herre, og lad Eders Rjød og Blod adlyde den.

Hertugen.

Naa da, jeg vil begaae den Synd engang at være en Dobler; der har du et til.

Narren.

Primo, secundo, tertio er et godt Spil, og det er

et gammelt Ord: alle gode Gange er tre; Trippeltakten er en god Takt at trippe efter, og Sanct Benedicts Kloster kan ogsaa bringe En til at tænke paa En, To, Tre.

Hertugen.

Du narrer ingen flere Penge fra mig denne Gang. Hvis du vil lade hendes Naade vide, at jeg er her for at tale med hende, og hvis du kan bringe hende med dig her hen, saa kan det maaskee vække min Gavnildhed igjen.

Narren.

Ei, Herre, syng saa Bisfelulle for Eders Gavnildhed, til jeg kommer igjen. Jeg gaaer, Herre; men I maa ikke troe, at min Havelyst er syndig Bindesyge. Men, som I siger, lad Eders Gavnildhed nu tage sig en Lur; jeg skal snart komme og vække den.

(gaaer.)

(Antonio kommer med Bysvendene.)

Viola.

Der kommer jo den Mand, som stod mig bi.

Hertugen.

Hans Ansigt kan jeg meget vel erindre, skøndt, da jeg saae det sidst, var det besmurt sort som Vulcan af Slagets Røg og Damp. Da var han Hovding for en usel Skude af liden Drægtighed og ringe Bygning; men dermed kjæmped han saa drabeligt imod vor Flaades bedste Orlogsmænd, at selv Misundelsen og Tabets Røst udraabte høit hans Roes. — Hvad er der nu?

Første Bysvend.

Min Hertug, det er den Antonio, som kapped Phoenix med dets rige Ladning, og det er ham, som entred Tigeren,

hvor Eders Frænde mistede sit Ben;
vi greb ham i et Slagsmaal her paa Gaden,
hvor frækt han færdebes foruden Blu.

Biola.

Han stod mig venligt bi, drog Sværdet for mig;
men derpaa talte han saa sælsomt til mig;
jeg veed ei, hvad det var, om ikke Vanvid.

Hertugen.

Berygtede Korsar! du Saltvandsrøver!
hvilken Dumdriftighed har bragt dig nu
i deres Bold, som du har gjort til Fjender
i vild og blodig Færd?

Antonio.

Min ædle Herre,

om I tillader, viser jeg tilbage
de Navne, som I gav mig. Aldrig var
Antonio Korsar, ei heller Røver,
om end, med fuld god Grund, Orsinos Fjende,
det tilstaaer jeg. En Trolddom drog mig hid.
Den utaknemmelige Knøs, der staaer
ved Eders Side, har jeg revet ud
af Havets fraadende, harmfulde Svælg;
han var et haabeløst Brag; jeg gav ham Livet,
og søiede dertil mit Benstab, helt,
fuldt, uindskrænket, uden Forbehold.
For hans Skyld, blot af Kjærlighed til ham
jeg trodsed Faren i en fjendtlig Stad,
drog Sværdet for ham, da jeg saae ham truet.
Der blev jeg greben; da var han saa snedig, —
min Fare var det ei hans Agt at dele, —
at han fornægted mig i mine Dine
og lagde tyve Aar imellem os

i et Minut. Han nægted mig min Pung,
som jeg til Brug ham havde overladt
for knap en Time siden.

Viola.

Hvad er dette?

Hertugen.

Naar kom han her til Staden?

Antonio.

Først idag,

og før den Tid tre hele Maaneder, —
slet intet Mellemrum, ei et Minut, —
har vi tilsammen levet Dag og Nat.

(Olivia kommer ind med Følge.)

Hertugen.

Grevinden kommer, — Himlen gaaer paa Jorden. —
Men du, — det er jo Vanvid, hvad du siger;
tre Maaneder har Ungersvenden tjent
hos mig; dog derom siden; — før ham bort.

Olivia.

Min ædle Hertug, hvad er Eders Onske,
hvori Olivia kan tjene Jer,
undtagen det, som hun maa sige Nei til? —
Cesario, I holder ikke Ord.

Viola.

Grevinde, —

Hertugen.

Yndige Olivia, —

Olivia.

Hvad siger I, Cesario? — Min Hertug, —

Viola.

Min Herre taler, derfor maa jeg tie.

Olivia.

Isald det er den gamle Bise, Hertug,
den er saa led og pinlig for mit Dre
som hæslig Straalen ovenpaa Musik.

Hertugen.

Endnu saa haard?

Olivia.

Endnu saa stadig, Herre.

Hertugen.

J Grusomhed? Ha, føleløse Skjønne,
hvis Alter ubønhørt og uden Laf
mit Hjerte har saa trofast Offer bragt,
som nogen Fromhed kan, — hvad skal jeg gjøre?

Olivia.

Hvad selv J finder godt og sammeligt.

Hertugen.

Hvi skulde, havde jeg kun Hjerte til det,
jeg ikke, som hin Røver i Egypten,
i Døden myrde, hvad der var mig kjærest?
den Grumhed havde noget Edelt i sig!

Men hør mig; siden J forsmaaer min Trostak,
og da det Redskab er mig vel bekjendt,
som røver mig min Plads i Eders Hjerte,
saa lev kun, marmorhjertede Tyran!

men ham, den Yndling, som jeg veed, J elsker,
og som, ved Himlen, er mig dyrebar,
ham vil jeg rive fra det grumme Die,
hvor til sin Herres Spot han bærer Kronen. —

Rom Dreng, mit Sind er modent nu til Ufærd;
mit kjære Lam jeg offre vil til Harm
for Ravnehjertet i en Dues Varm.

Viola.

Og jeg vil freidig, villig og med Lyst
døe tusindfold for Jer at bringe Trost.

Olivia.

Hvorhen, Cesario?

Viola.

Med ham, jeg elsker
meer end mit Døds Lys, meer end mit Liv,
og meer, langt meer, end nogentid en Død!
foer jeg med Svig, lad mig med Livet bøde,
O Himlens høie Magter, for min Brøde!

Olivia.

Affstyelige, hvor du har mig bedraget!

Viola.

Hvem har bedraget Jer, hvem forurettet?

Olivia.

Er det saa længe siden? helt udslettet? —
Hent Præsten!

(En Tjener gaaer.)

Hertugen.

Rom!

Olivia.

Hvorhen? O, bliv hos mig,

Cesario! din Hustru beder dig.

Hertugen.

Hustru?

Olivia.

Ja, Hustru! kan han sige Nei?

Hertugen.

Er hun din Hustru?

Viola.

Nei, det er hun ei.

Olivia.

O, det er kun en usel Frygt, der byder
dig at fornægte selv din Eiendom.

Frygt ei, Cesario, modtag din Lykke,
vær den, du veed, du er, da er du jo
saa stor som den, du frygter. —

(Tjeneren kommer med Præsten.)

O, velkommen,

min fromme Fader! ved dit hellige Kald
besværges jeg dig her at aabenbare, —
skjøndt det fornylig var vor Agt at følge
hvad nu Tilfældet robet har for Tiden, —
det, som du veed, har nylig fundet Sted
imellem denne Ungersvend og mig.

Præsten.

En evig Kjærligheds og Trostabs Pagt,
ved Eders sammenlagte Hænder knyttet,
ved Læbernes Forening fromt indviet,
ved Ringene bekræftet, som I bytted,
og hele denne Handlings Hellighed
beseglet ved mit Embeds Vidnesbyrd;
to Timer kun, det siger Kloffen mig,
har siden den Tid mod min Grav jeg vandret.

Hertugen.

Dunglatte Hykler! hvad kan du ei blive,
naar Tiden planter Graastjæg paa din Hud.
Maaftue din List dog voger op saa stærk,
at selv du gaaer tilgrunde ved dens Værk.
Farvel! tag hende kun! men drag saa hen,
hvor du og jeg ei mødes skal igjen.

Viola.

Jeg sværger, —

Olivia.

Swærg ei meer; men hold dit Ord
en Smule, fjøndt din Frygt er altfor stor!
(Herr Andreas kommer ind med blodigt Hoved.)

Herr Andreas.

For Guds Skyld, en Badstjær! send ogsaa strax en til
Herr Tobias.

Olivia.

Hvad er der steet?

Herr Andreas.

Han har slaaet mit Hoved itu, og Herr Tobias har
ogsaa faaet en blodig Pandebrast. For Guds Skyld Hjælp!
jeg vilde give fyrrethve Pund til, at jeg var hjemme igjen.

Olivia.

Hvem har gjort det, Herr Andreas?

Herr Andreas.

En Kavaleer hos Hertugen, som hedder Cesario. Vi
antog ham for en Kriyster; men han er den skindbarlige Dæ-
vel selv.

Hertugen.

Min Kavaleer, Cesario?

Herr Andreas.

Oh for en Ulykke, der er han jo! — I har slaaet mit
Hoved itu for Sngenting, og det, som jeg gjorde, det havde
Herr Tobias sat i mig.

Biola.

Hvad vil I? jeg har ei gjort Jer Fortræd;
I traf Jer Sværd imod mig uden Grund;
jeg gav Jer gode Ord, men ingen Slag.

Herr Andreas.

Hvis en blodig Pandebrast er Fortræd, saa har I gjort

mig Fortræd; I regner nok en blodig Pandebraast for Ingenting.

(Herr Tobias kommer drucken og ledet af Narren.)

Der kommer Herr Tobias haltende; nu kan I faae mere at høre. Havde han ikke været drucken, saa skulde han nok have kilbet Jer anderledes, end han gjorde.

Hertugen.

Hvad er det, min Herre? hvorledes har I det?

Herr Tobias.

Det kan være det samme; han har givet mig et Knuds, og dermed er den Historie ude. — Tosse! har du seet Didrik Badstjer, Tosse?

Narren.

Aa, Herr Tobias, han var fuld allerede for en Time siden; hans Dine vare i Nedgang Kloffen otte imorges.

Herr Tobias.

Saa er han en Slyngel. Næst efter en spansk Menuet er der Ingenting, jeg hader mere end en drucken Slyngel.

Olivia.

Bort med ham! Hvem har tilredet dem saa ilde?

Herr Andreas.

Jeg skal hjælpe Jer, Herr Tobias, saa kan vi lade os forbinde sammen.

Herr Tobias.

Vil I hjælpe? Et Afenshoved, en Alodrian, en Slyngel! en spidsnæbet Stjelm, en Alekvabbe!

Olivia.

Bring ham tilfængs, og lad hans Saar forbinde.

(Narren, Herr Tobias og Herr Andreas gaar.)

(Sebastian kommer ind.)

Sebastian.

Det gjør mig ondt, jeg saared Eders Frænde;
men om det var min kjædelige Broder,
jeg kunde til mit eget Selvforsvar
ei mindre gjort. — I seer saa fremmed paa mig;
jeg seer deraf, det har fornærmet Jer:
tilgiv mig, Elskede, for Løstets Skyld,
som vi fornøylig svoret har hinanden.

Hertugen.

En Røst, een Dragt, eet Ansigt, to Personer,
Et Gjøglesyn! det er, og det er ikke!

Sebastian.

Antonio, min Ven Antonio!
hvor hver en Time dog har pint mig, siden
jeg misted dig!

Antonio.

Er I Sebastian?

Sebastian.

Hvad? tvivler du derom, Antonio?

Antonio.

Hvorledes har I kunnet dele Jer? —
Et slæktet Væble er ei mere Tvilling
end disse To. Hvem er Sebastian?

Olivia.

Widunderligt!

Sebastian.

Hvad? staaer jeg ogsaa der?

En Broder har jeg aldrig havt; ei heller
har i mit Væsen jeg sliig Guddomskraft,
at jeg kan være her og allesteds.

En Søster havde jeg, men hun er opslugt
af Volgens blinde Brænding. — Sig mig dog

for Himlens Skyld, er I beslægtet med mig?
 Navn Eders Fødeland og Navn og Byrd!

Viola.

Sebastian fra Messaline var
 min Fader; en Sebastian som I
 var og min Broder; just i denne Dragt
 fandt han sin Grav i Bølgen. Hvis en Mand
 kan laane Dragt og Afsyn, er I kommen
 for at forfærde os.

Sebastian.

Jeg er en Mand,
 men klædt endnu i samme tunge Dragt,
 som blev mig given alt fra Moders Liv.
 Var I en Kvinde kun, saasandt som Alt
 flaaer ellers lige til, da vilde jeg
 med Taarer væde Eders Kind og sige:
 Trefold Velkommen, druknede Viola!

Viola.

Min Fader havde jo et Modermærke
 paa Panden.

Sebastian.

Og det samme havde min.

Viola.

Min Fader døde paa den Dag, Viola
 just fra sin Fødsel talte tretten Aar.

Sebastian.

O, dette Minde lever i min Sjæl;
 ja, her paa Jorden endte han sin Vandring
 den Dag, min Søster fyldte tretten Aar.

Viola.

Hvis Intet mangler i vor fælles Lykke
 undtagen denne laante Mandsdragt blot,

omfavn mig ei, før hver Omstændighed
i Tid og Sted samstemmende bevidner,
jeg er Viola. Til Betræstelse
vil jeg nu føre Jer hen til en Skipper
i Staden her; der er min Pigebragt;
hans gjæve Bistand hjalp mig, og jeg kom
i Tjeneste hos denne ædle Hertug.
Alt, hvad dernæst er hændet mig, er hændet
for Hertugens og denne Dames Dine.

Sebastian.

Og deraf kom det, I tog feil, Grevinde.
Naturen vandt jo dog tilfidsst sin Sag.
I vilde Jer trolove med en Jomfru;
og, ved mit Liv, I tog ei feil i dette;
den Mand, I fik, er som en Jomfru ren.

Hertugen.

Vær ei forvirret! Han er ædelbaaren. —
Hvis dette gaaer, som Speilet tyder paa,
faaer jeg min Del i dette Skibbruds Hæls. —
Dreng, du har tusind Gange sagt, at aldrig
du nogen Kvinde fik saa kjær som mig?

Viola.

Og Alt, hvad jeg har sagt, vil jeg besværge,
og, hvad jeg svor, i Hjertet trofast holde,
som Himlens Hvelving holder fast det Lys,
der stiller Dag fra Nat.

Hertugen.

Giv mig din Haand

og lad mig see dig i din Kvindedragt.

Viola.

Min Pigebragt er gjemt hos Skipperen,
der bragte mig iland, og han er nu

i Fængsel paa Malvolios Begjæring,
en Herre, som er i Grevindens Følge.

Olivia.

Saa skal han sætte ham i Frihed. — Hent
Malvolio! — Dog af, nu huster jeg, —
den Staffel skal jo være helt affindig.

(Narren kommer ind.)

Min egen Sindsforstyrrelse har ganste
udslettet af min Sjæl Grindringen
om hans. — Hvorledes gaaer det med ham, Knøs?

Narren.

Na, jo, Eders Naade; han holder Beelzebub tre Skridt
fra Livet, saa godt som en Mand kan gjøre det i hans Om-
stændigheder. Her har han skrevet et Brev til Jer; jeg skulde
have leveret Jer det imorges; men eftersom gale Folks Breve
ikke ere Evangelier, saa gjør det ikke stort fra eller til, naar
de blive afleverede.

Olivia.

Læs det op og læs det.

Narren.

Saa kan I vente Jer megen Opbyggelse, naar Narren
skal forestille den Gale. — (læser.) — „Bed Herren, Fru
Grevinde! —

Olivia.

Hvad nu? Er du vanvittig?

Narren.

Nei, Eders Naade, jeg læser kun Banvid; hvis Eders
Naade vil have det, som det skal være, saa maa I tilstaae mig
den rette Brug af Stemmen.

Olivia.

Læs nu ordentligt med Forstand.

Narren.

Det gjør jeg Madonne, men at læse ordentligt med hans Forstand, det vil sige at læse saaledes. Derfor giv nu Agt, min Prindsesse, og laan mig Dre.

Olivia.

Læs I det, Fabian.

Fabian (læser.)

„Ved Herren, Fru Grevinde, I gjør Uret imod mig, og Verden skal faae det at vide. Skjondt I har spærret mig inde i Mørke og givet Eders drufne Fætter Opsyn over mig, saa er jeg dog ved min Forstands Brug ligesaafuldt som Eders Naade. Jeg har et Brev ihænde fra Eder selv, som tilskynder mig til den Opførsel, jeg har vist; ved Hjælp deraf stoler jeg paa, at jeg kan skaffe mig fuld Ret og gjøre Jer stor Skam. Tro om mig, hvad der behager Jer. Jeg tilsidesætter for et Dieblik den skyldige Grefsygt og taler som den forurettede Mand.

Den som Vanvittig behandlede
Malvolio.“

Olivia.

Har han selv skrevet dette?

Narren.

Ja, Eders Naade.

Hertugen.

I dette Brev er intet Spor af Vanvid.

Olivia.

Sæt ham i Frihed strax og bring ham hid.

(Fabian gaaer.)

Min ædle Hertug, Alt vel overveiet,
tag mig til Søster nu saa gjerne som
til Hustru; en og samme Dag skal krone

den Pagt imellem os, om Jer behager,
her i mit Hus, og Festen holder jeg.

Hertugen.

Med Glæde tager jeg mod Eders Tilbud. —

(til Viola.)

Af Eders Herre faaer I Afsted nu,
og for den Tjeneste, som I har gjort ham,
saa stridende mod Eders Kjøns Natur,
langt under Eders ædle Byrd og Baner,
og da I har saalænge kaldt mig Herre,
tag her min Haand; fra denne Time skal
I være Eders Herres Hersterinde.

Olivia.

Min Søster? Vil I være det?

(Fabian kommer ind med Malvolio.)

Hertugen.

Er dette

den gale Mand?

Olivia.

Saa, Herre, det er ham.

Hvorledes har I det, Malvolio?

Malvolio.

Grevinde, I har gjort mig Uret, stor
og blodig Uret.

Olivia.

Seg, Malvolio? Nei!

Malvolio.

Grevinde, jo! læs dette Brev, jeg beder;
I kan ei nægte, det er Eders Haandskrift;
skriv, om I kan, en anden Haand og Stil;
fornægt, hvad I har skrevet og beseglet! —
I kan ei nægte det; saa tilstaa kun,

og sig mig nu for Eders Tomsfrucere:
 hvi har I givet mig saa klare Vint
 om Eders Gunst? hvi bød I mig at smile,
 at gaae med Strømpebaandet overfors,
 med gule Strømper, see med strænge Miner
 paa Herr Tobias og paa Tjenerstabet?
 og da jeg gjorde det med lydigt Haab,
 hvorfor har I da holdt mig indespærret
 i Mulm og Mørke, sendt en Præst til mig,
 og gjort mig til den største Nar, som Raadhed
 har nogensinde gjæffet? sig, hvorfor?

Olivia.

Åh, gode Ven, den Haandskrift er ei min,
 skjøndt meget lig i Træk, det tilstaaer jeg;
 men uden Tvivl er det Marias Haand;
 og nu jeg huffer det, det var jo hende,
 der først fortalte, du var gal; da kom du
 med Smil i denne Dragt og Skikkelse,
 som Brevet forestrev. Giv dig tilfreds;
 en listig Snare har man lagt for dig;
 men naar vi først udfinde Sammenhængen
 og Dphavsmændene, da skal du være
 Klager og Dommer i din egen Sag.

Fabian.

Min naadige Grevinde, lad mig tale.
 Gid ingen Riv og intet Fremtidsnag
 besmitte denne Times Herlighed,
 som var saa skjønt et Syn. I dette Haab
 tilstaaer jeg frit, at jeg og Herr Tobias
 har lagt den Snare for Malvolio
 til Hævn for den Uhosflighed og Hovmod,
 som han har vist os. Brevet skrev Maria

paa Herr Tobias' ivrige Begjæring, —
til Vøn derfor har han nu ægtet hende.
Det Skjelmeri, hvormed vor Skjæmt blev udført,
opfordrer meer til Latter end til Hævn,
naar man retfærdigt veie vil den Uret,
der har paa begge Sider fundet Sted.

Olivia.

Alt, stakkels Nar, hvor de har drillet dig!

Narren.

Ja, „Somme fødes til Høihed, Somme erhverve Høihed, og Somme bliver Høiheden paanødt.“ Jeg var ogsaa med i denne Komedie, Herre, — en vis Herr Topas; — men det kan nu være det samme. — „Jeg sværger dig, Nar, jeg er ikke gal.“ — Men kan I huske? „Eders Naade, hvorfor leer I af saadan en slau Slynge? Naar I ikke leer, saa har han Laas for Munden.“ — Og saaledes bringer Tidens rullende Hjul Hævnen med sig.

Malvolio.

Jeg hævner mig paa hele Eders Bande!

(gaaer.)

Olivia.

En grusom Krænkelse har Manden lidt.

Hertugen.

Il efter ham; bevæg ham til Forlig;
han har endnu ei talt om Skipperen;
naar vi har faaet ret Bested om dette,
og naar den gylde Stund os atter samler,
skal den høitidelige Pagt besegles
imellem vore Hjerter. Og imens,
min kjære Søster, blive vi hos Jer.
Kom nu, Cesario; thi dette Navn
skal du beholde, mens du er en Mand;

men snart staaer du forvandet til en Kvinde,
Orsinos Brud, hans Hjertes Hersterinde.

(Alle gaae undtagen Narren.)

Narren. (singer.)

Dengang jeg var kun saa stor som saa, —
Hei, Hopsa, i Regn og i Blæst, —
da var og mine Skjelmstykker smaa; —
For Regnen, den regner hver evige Dag.

Men da jeg blev Karl og lang og før, —
Hei, Hopsa, i Regn og i Blæst, —
for Skjelmen Hvermand stænged sin Dør; —
For Regnen, den regner hver evige Dag.

Og af, da jeg fik mig en Egteviv, —
Hei, Hopsa, i Regn og i Blæst, —
da gif det galt med mit slotte Liv; —
For Regnen, den regner hver evige Dag.

Og hvergang jeg vilde til Sengen gaae, —
Hei, Hopsa, i Regn og i Blæst, —
da havde jeg altid en Blyhat paa; —
For Regnen, den regner hver evige Dag.

Det er lang Tid siden, Verden blev til; —
Hei, Hopsa, i Regn og i Blæst; —
men det er det samme, her ender vort Spil; —
vi vil gjerne Jer mere hver evige Dag.

Anmærkninger.

Helligtrekongersaften („Twelfthnight“), Julens Slutning, var i Englands gamle Tid indviet til alstens Folkelystighed. Ved denne Titel har Shakspeare vel altsaa villet betegne Stykket som et overgivent Spil, hvor Lunet skulde raade frit.

S. 125. „Viol de Gambo“, (Violoncel) var Modeinstrument paa den Tid.

— — „en Sognetop“. — Det omtales blandt engelske Folkelege, at en stor Top blev holdt i Bevægelse af alle Sognets unge Mænd.

— — „Castiliano volto!“ — Hvis Læsemaaden er den rette, maa den betyde: „Tag nu en spanskt (alvorlig) Mine paa.“

— 127. „Den er ganske tør“. — En tør Haand gjaldt for Tegn paa en daarlig Elsker.

— 129. „Galliarde“ — en livlig fransk Dands, som dengang var i Mode.

— 130. „Fru Malls Skilderi“. — Fru Mall, ogsaa kaldet Mary Outpurse, var et paa den Tid meget bekendt Fruentimmer. Det Skilderi, hvortil der sigtes, har sagtens været tildækket af andre Grunde end for at vogte det for Støv.

— 136. „Narrens Hanswurst“. — Markstrigeren havde gjerne udenfor sin Bod en Hanswurst, der i en strygende Tone anbefalede sin Principals Lægemidler. Narrens

Hanswurst er altsaa en endnu ringere Person end Narren selv, En, der skal gjentage og rose hans morsomme Indfald.

- S. 142. „Hvis I er gal, saa gaa Eders Bei“. — Alle Udgaver have rigtignok **If you be not mad**; men Sammenhængen synes uundgaaelig at forbre den af Warburton og Collier foretagne Rettelse.
- — „Eders Kæmpe“. — Maria, der andensteds netop omtales som lille, sammenlignes spøgende med en af de Kæmper, der i Eventyrene bevogte fortryllede Brindsesjer.
- 143. „Hvis Vorherre har gjort det Altsammen“. — Brugen af Sminke, falske Loffer o. s. v. var meget almindelig paa Elisabeths Tid.
- 151. „Bestaaer vort Liv ikke af de fire Elementer?“ — Efter en gammel lægevidenskabelig Theori beroede Menneskets Temperament og Helbredsstilstand paa det Forhold, hvori de „fire Elementer“ vare blandede i hans Legeme.
- 152. Krostiltet med „os Tre“. — Hentydning til en jævnlig forekommende Spøg paa Krostilter, hvor to Uesler eller Narrehoveder vare malede med Understriften „vi ere tre (Uesler o. s. v. Læseren tænkt som Trebiemand.)
- — „En Bise om et retfærdigt Levnet“, — 3: en Sang i puritanst Smag. Puritanerne med deres stränge Fordømmelse af al Lystighed var temmelig ilde ansete af Folket, og baade i dette og andre af Shakespeares Stykker forekomme jævnlige Sidehug til dem.
- 156. „fordi du er dydig“, nemlig i puritanst Forstand.
- — „Ingefærret“, — hvormed Ollet var krydret.
- 159. „Penthesilea!“ — Amazonernes Dronning.

- S. 174. „Jupiter“; dette Udtryk er formodentligt lagt Malvolio i Munden for ikke at misbruge den høitideligere Udtalelse, som en „Puritaner“ vilde have betjent sig af.
- — „en Pension paa tusinde Guldstykker fra Sofien af Persien“. — En engelsk Adelsmand Sir Robert Shirley var i Tjeneste hos Sofien af Persien som Chef for Artilleriet og opholdt sig paa den Tid i London som hans Sendebud; han gjorde Opsigt ved sin Pragt og ved Rygtet om hans store Indtægter,
- 178. „Pandarus af Phrygien, — Cressida — Troilus“. I Skuespillet Troilus og Cressida er Pandarus meget ivrig for at befordre Forbindelsen mellem Priamus' Søn Troilus og Calchas' Datter Cressida, som var fangen af Trojanerne.
- 179. „slaae som en Ungfalk ned paa hver en Fjer“. — En velafrettet Falk maatte ikke slaae ned paa andet Bytte end det, Jægerne havde udsendt den efter.
- 181. „Har I min Vre ei til Pælen bundet“. — Hentydning til de dengang brugelige Bjørnekampe, hvorved Bjørnen var bunden til en Pæl og maatte kæmpe med Hundene, der bleve slupne løs paa den.
- 185. „Stjæld ham ud alt hvad dit Blæthus evner“ o. s. v. — Det synes, at Shakspeare her sigter til Walter Raleighs Proces, hvorved den offentlige Anklager angreb ham med de allerlaveste og frækkeste Stjældsord.
- — „Den store Søsterseng til 12 Par i Værtshuset i Ware“. — Der fortælles, at en saadan Seng fandtes i det nævnte Værtshus, indrettet til 12 Personer ved Siden af hinanden og 2 saadanne Rækker.
- 196. „Galeinvistor“. — Her og mange andre Steder hos Shakspeare findes mange Hentydninger til Tidens almindelige Tro paa Djevlebesættelse. Adskillige

af disse Djægle-Inkvisitorer vare Bedragere; smk. Anm. til Kong Lear.

S. 200. „han har faaet Ridderlaget med en Klinge uden Skaar paa Gulvtæppet“. : ved Hoffet, ikke paa Valpladsen. Der forekommer oftere spottende Hentydninger til saadanne „Tæpperiddere“.

— 212. „Som den gamle Eremit o. s. v. Hentydning til Tidens filosofiske Skolers Spidsfindigheder.

— 217. „Som den gamle Last“. — I de gamle saakaldte „Moraliteter“, (allegoriske Skuespil) „optraadte Lasten“ (Vice eller Iniquity) i en Marremaske med Træsværd, og spillede Djævelen mange Puds, indtil han tilsidst blev hans Bytte.

— 220. „Hin Røver i Egypten“. — Her sigtes til et Sagn om en ægyptisk Røverhøvding Thyamis, der havde fanget en ung Grækerinde, Charikleia og fattet Kjærlighed til hende; da hans Bande blev overfalden af en stærkere Skare, og han mistvivlede om sin Redning, besluttede han at dræbe hende for ikke at lade hende falde i Fjendernes Hænder. Han ilede til Hulen, kaldte paa hende og gjennemborede den, der kom ham imøde i den Tro, at det var hende.

Indhold af sjette Del.

Side

Kong Johan	1.
Helligtrekongers Aften eller Hvad man vil	117.

THE SMALL TO MEDIUM

1415

